

Vuosikertomus

2006

EUROOPAN
TIETOSUOJAVALTUUTETTU

Vuosikertomus

2006

EUROOPAN
TIETOSUOJAVALTUUTETTU

Postiosoite: EDPS, rue Wiertz 60, B-1047 Bruxelles

Käyntiosoite: rue Montoyer 63, Bryssel

Sähköposti: edps@edps.europa.eu

Internet: <http://edps.europa.eu>

P. (32-2) 283 19 00

F. (32-2) 283 19 50

Europe Direct palvelu auttaa sinua löytämään
vastaukset EU:hun liittyviin kysymyksiisi

Yhteinen maksuton palvelunumero (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Jotkin matkapuhelinoperaattorit eivät salli pääsyä 00 800 -alkuisiin numeroihin, tai niistä voidaan laskuttaa.

Suuri määrä muuta tietoa Euroopan unionista on käytettävissä Internetissä Europa-palvelimen kautta (<http://europa.eu>).

Luettelointitiedot ovat teoksen lopussa.

Luxemburg: Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, 2007

ISBN 978-92-95030-19-0

© Euroopan yhteisöt, 2007

Tekstin jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Sisällysluettelo

Käyttäjän opas	6
Tietosuojavaltuutetun tehtävä	8
Alkusanat	9
1 Nykytilanne ja näkymät	11
1.1 Yleiskatsaus vuoteen 2006	11
1.2 Vuoden 2006 tulokset	11
1.3 Vuoden 2007 tavoitteet	13
2 Valvonta	14
2.1 Johdanto	14
2.2 Tietosuojasta vastaavat henkilöt	14
2.3 Ennakkotarkastukset	16
2.3.1 Oikeusperusta	16
2.3.2 Menettely	16
2.3.3 Määrällinen analyysi	17
2.3.4 Jälkikäteistarkastuksia koskevat tärkeimmät kysymykset	21
2.3.5 Varsinaisia ennakkotarkastuksia koskevat tärkeimmät kysymykset	23
2.3.6 Ennakkotarkastusten ja ilmoitusten, joista ei ole aiheellista suorittaa ennakkotarkastusta, tarvetta koskeva neuvottelu	24
2.3.7 Ennakkotarkastuksista annettujen lausuntojen ja neuvottelujen seuranta	25
2.3.8 Päätelmät ja tulevaisuudennäkymät	26
2.4 Kantelut	26
2.4.1 Johdanto	26
2.4.2 Tutkittavaksi otetut asiat	27
2.4.3 Tutkimatta jätetyt asiat: tutkimatta jättämisen tärkeimmät syyt	30
2.4.4 Yhteistyö Euroopan oikeusasiamiehen kanssa	30
2.4.5 Kanteluihin liittyvä muu toiminta	31
2.5 Tutkimukset	31
2.6 Hallinnolliset toimenpiteet	32
2.7 Asiakirjojen julkisuus ja tietosuoja	33
2.8 Sähköinen valvonta	34
2.9 Eurodac	34

3	Kuuleminen	37
3.1	Johdanto	37
3.2	Kuulemiskäytäntö	37
3.2.1	Kuulemiskäytännön täytäntöönpano	37
3.2.2	Luettelo	38
3.3	Lainsäädäntöehdotuksia koskevat lausunnot	39
3.3.1	Yleisiä huomautuksia	39
3.3.2	Horisontaaliset kysymykset	39
3.3.3	Yksittäiset lausunnot	40
3.4	Muu toiminta	45
3.5	Viimeaikainen kehitys	47
3.5.1	Teknologinen kehitys	47
3.5.2	Viimeaikainen kehitys toimintapolitiikassa ja lainsäädännössä	48
4	Yhteistyö	50
4.1	29 artiklan mukainen tietosuojatyöryhmä	50
4.2	Neuvoston tietosuojatyöryhmä	51
4.3	Kolmas pilari	52
4.4	Euroopan konferenssi	54
4.5	Kansainvälinen konferenssi	54
5	Viestintä	56
5.1	Johdanto	56
5.2	Päättehtävät ja kohderyhmät	57
5.3	Internet-sivusto	58
5.4	Puheet	59
5.5	Tiedotuslehti	60
5.6	Lehdistöpalvelu	60
5.7	Tiedotus tai neuvonta	61
5.8	EU:n avointen ovien päivä	62
6	Hallinto, talousarvio ja henkilöstö	63
6.1	Johdanto: uuden toimielimen kehittäminen	63
6.2	Talousarvio	63
6.3	Henkilöstövoimavarat	64
6.3.1	Palvelukseenotto	64
6.3.2	Harjoitteluohjelma	65
6.3.3	Lähetetyille kansallisille asiantuntijoille tarkoitettu ohjelma	65
6.3.4	Organisaatiokaavio	66
6.3.5	Koulutus	66
6.4	Hallinnollinen avunanto ja toimielinten välinen yhteistyö	66
6.4.1	Hallinnollista yhteistyötä koskevan sopimuksen jatkaminen	66
6.4.2	Toimielinten välisen yhteistyön jatkotoimet	67
6.4.3	Ulkosuhteet	67
6.5	Infrastruktuuri	67

6.6 Hallintoympäristö	67
6.6.1 Sisäisen valvonnan menettelyjen perustamisen jatkotoimet	67
6.6.2 Henkilöstökomitean perustaminen	68
6.6.3 Joustava työaika	68
6.6.4 Sisäiset säännöt	68
6.7 Vuoden 2007 tavoitteet	68
Liite A – Oikeudelliset puitteet	70
Liite B – Ote asetuksesta (EY) N:o 45/2001	72
Liite C – Lyhenneluettelo	74
Liite D – Luettelo tietosuojasta vastaavista henkilöistä	75
Liite E – Ennakkotarkastusten käsittelyajat tapaus- ja toimielinakohtaisesti	76
Liite F – Luettelo ennakkotarkastuslausunnoista	78
Liite G – Luettelo lainsäädäntöehdotuksia koskevista lausunnoista	83
Liite H – Euroopan tietosuojavaltuutetun sihteeristön kokoonpano	85
Liite I – Luettelo hallinnollisista sopimuksista ja päätöksistä	87

Käyttäjän opas

Tämän oppaan jälkeen esitetään tietosuojavaltuutetun tehtävä ja Euroopan tietosuojavaltuutetun Peter Hustinxin alkusanat.

1 luvussa, **Nykytilanne ja näkymät**, esitetään yleiskatsaus Euroopan tietosuojavaltuutetun toimintaan. Tässä luvussa esitetään lisäksi vuonna 2006 saavutetut tulokset ja vuoden 2007 tavoitteet.

2 luvussa, **Valvonta**, on laaja kuvaus toteutetuista toimista, joilla varmistetaan ja seurataan, että EY:n toimielimet ja elimet noudattavat tietosuojavelvoitteitaan. Yleiskatsauksen jälkeen esitetään tietosuojavastaavien tehtävät EU:n hallinnossa. Tässä luvussa analysoidaan ennakkotarkastukset, kantelut, tutkimukset ja hallinnollisia toimenpiteitä koskeva neuvonta vuodelta 2006. Siinä käsitellään myös Euroopan oikeusasiamiehen kanssa tehtyä yhteisymmärryspöytäkirjaa sekä esitetään heinäkuussa 2005 julkaistun avoimuutta ja tiedonsaantioikeutta koskevan asiakirjan jatkotoimet. Tässä luvussa on myös sähköisten viestinten valvontaa koskeva jakso sekä ajan tasalle saatetut tiedot Eurodacin valvonnasta.

3 luvussa, **Kuuleminen**, käsitellään Euroopan tietosuojavaltuutetun neuvoo-antavan roolin kehittymistä ja erityisesti lainsäädäntöehdotuksia ja niihin liittyviä asiakirjoja koskevia lausuntoja ja niiden vaikutusta yhä useammalla alalla. Luvussa on myös analyysi horisontaalisista aiheista ja siinä esitellään uusia teknologisia aiheita, kuten perusteknologian ja tutkimuksen ja kehityksen roolia yksityisyyden suojan ja tietosuojan kannalta.

4 luvussa, **Yhteistyö**, kuvataan toimia, joita on toteutettu keskeisillä foorumeilla kuten 29 artiklan työryhmässä, kolmannen pilarin yhteisissä valvontaviranomaisissa sekä Euroopan tietosuojakokouksessa ja kansainvälisessä tietosuojakokouksessa.

5 luvussa, **Viestintä**, kuvataan ”Lontoon aloitetta” ja eri viestintävälineiden kuten Internet-sivuston, tiedotuslehtien, lehdistöpalvelun ja puheiden käyttöä.

6 luku, **Hallinto, talousarvio ja henkilöstö**, sisältää organisaation tärkeimmän sisäisen kehityksen, mukaan lukien talousarvion ja henkilöstövoimavaroihin liittyvät kysymykset sekä hallinnolliset sopimukset.

Kertomusta täydentävät **liitteet**, joissa esitetään muun muassa katsaus asiaankuuluviin oikeudellisiin puitteisiin, asiaankuuluvat otteet asetuksesta (EY) N:o 45/2001, lyhenneluettelo, ennakkotarkastuksia koskevia tilastotietoja, luettelo toimielinten ja elinten tietosuojavastaavista ja Euroopan tietosuojavaltuutetun sihteeristön kokoonpano.

Erillinen **tiivistelmä** on julkaistu niitä varten, jotka haluavat tutustua vuoden 2006 tärkeimpiin tapahtumiin lyhyemmässä muodossa.

Lisätietoja Euroopan tietosuojavaltuutetusta on verkkosivuillamme, jotka ovat tärkein viestintävälineemme: www.edps.europa.eu. Verkkosivuilta on myös mahdollisuus tilata kahdesti kuussa ilmestyvä tiedotuslehti.

Vuosikertomusta ja tiivistelmää voi tilata painettuina maksutta; yhteystiedot löytyvät verkkosivuiltamme.

Tietosuojavaltuutetun tehtävä

Euroopan tietosuojavaltuutetun tehtävänä on varmistaa, että henkilöiden perusoikeuksia ja -vapauksia sekä erityisesti heidän oikeuttaan yksityisyyteen kunnioitetaan EY:n toimielinten ja elinten käsitellessä henkilötietoja. Euroopan tietosuojavaltuutetun tehtävänä on

- valvoa ja huolehtia, että asetuksen (EY) N:o 45/2001 säännöksiä ja muita perusoikeuksien ja -vapauksien suojelua koskevia yhteisön säädöksiä noudatetaan EY:n toimielinten ja elinten käsitellessä henkilötietoja ('valvonta')
- neuvoa EY:n toimielimiä ja elimiä kaikissa henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä asioissa. Tähän kuuluu lausuntojen antaminen lainsäädäntöehdotuksista ja sellaisten uusien tapahtumien seuraaminen, joilla on vaikutusta henkilötietojen suojaamiseen ('kuuleminen')
- tehdä yhteistyötä kansallisten valvontaviranomaisten ja EU:n kolmannen pilarin valvontaviranomaisten kanssa, jotta parannettaisiin henkilötietojen suojaamisen yhdenmukaisuutta ('yhteistyö').

Tämän mukaisesti Euroopan tietosuojavaltuutetun strategisena tavoitteena on

- edistää tietosuojakulttuuria toimielimissä ja elimissä ja myötävaikuttaa näin myös hyvään hallintotapaan
- varmistaa tietosuojaperiaatteiden noudattaminen EY:n lainsäädännössä ja politiikoissa aina, kun se on asianmukaista
- parantaa EU:n politiikkojen laatua aina, kun tehokas tietosuojajärjestelmä on perusedellytys niiden onnistumiselle.

Alkusanat

Minulla on kunnia toimittaa kolmas toimintani Euroopan tietosuojavaltuutettuna kuvaava vuosikertomus Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja EY:n perustamissopimuksen 286 artiklan mukaisesti.

Tämä kertomus koskee vuotta 2006 eli Euroopan tietosuojavaltuutetun toista kokonaista toimintavuotta uutena riippumattomana valvontaelimenä, jonka tehtävänä on varmistaa, että luonnollisten henkilöiden perusoikeuksia ja -vapauksia sekä erityisesti heidän oikeuttaan yksityisyyteen kunnioitetaan henkilötietojen käsittelyssä yhteisön toimielimissä ja elimissä.

Ensimmäiset toimenpiteet on toteutettu uuden toimielimen rakentamiseksi ja sen yhteisön tasolla toteutettavien tehtävien kehittämiseksi, jotta voitaisiin seurata Euroopan unionin kansalaisten henkilötietojen suojaamista koskevia lainsäädännöllisiä suojatoimia ja varmistaa niiden soveltaminen, ja on aika alkaa mitata tuloksia.

Tämä kertomus osoittaa, että eri aloilla on vuonna 2006 edistytty merkittävästi. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tunnustettu uudeksi vaikutusvaltaiseksi ja näkyväksi toimijaksi erittäin merkittävällä alalla. Suurin osa EU:n toimielimistä ja elimistä soveltaa jo pitkälti tietosuojasääntöjä ja -periaatteita jokapäiväisessä toiminnassaan. Euroopan tietosuojavaltuutetun neuvoo-antavaan tehtävään vedotaan yhä useammin, ja sen myönteinen vaikutus alkaa näkyä.

Ainakin kaksi haastetta on yhä edessäpäin. Haasteista ensimmäinen koskee tietosuojasääntöjen ja -periaatteiden soveltamista EU:n *koko* hallinnossa ja 'tietosuojakulttuurin' kehittämistä osana hyvää hallintotapaa. Euroopan tietosuojavaltuutettu alkaa kevästä 2007 lähtien arvioida kaikkien toimielinten ja elinten edistymistä ja varmistaa asianmukaisen palautteen antamisen.

Toisena haasteena on tietosuojaa koskevien periaatteiden sisällyttäminen yhteisön lainsäädäntöön sekä EU:n politiikkojen laadun parantaminen, kun tietosuojan tehokas toteutus on niiden onnistumisen perusehtona. On selvää, että tähän kuuluu myös yksityisyysnäkökohtien tehokas integrointi tietyille aloille – kuten yleistä turvallisuutta ja lainvalvontaa koskeviin politiikkoihin –, joilla joskus tunnutaan olevan eri linjoilla.

Haluaisinkin tässä yhteydessä kiittää uudelleen Euroopan parlamentissa, neuvostossa ja komissiossa niitä, jotka tukevat edelleen toimintaamme, sekä monia muita eri toimielimissä ja elimissä toimivia kumppaneitamme, jotka vastaavat suoraan tietosuojan toteuttamisesta käytännössä. Haluan myös kannustaa niitä, jotka käsittelevät edessä olevia haasteita.

Lopuksi haluaisin antaa erityiset kiitokset – myös apulaistietosuojavaltuutettu Joaquín Bayo Delgadoon puolesta – henkilöstöllemme, joka toteuttaa toimintaamme. Henkilöstömme ammattitaito on ollut kiitettävää, ja se on huomattavasti edistänyt lisääntyvää tehokkuuttamme.

Peter Hustinx
Euroopan tietosuojavaltuutettu

1 Nykytilanne ja näkymät

1.1 Yleiskatsaus vuoteen 2006

Oikeudelliset puitteet, joissa Euroopan tietosuojavaltuutettu toimii ⁽¹⁾, ovat tuoneet mukanaan useita tehtäviä ja toimivaltuuksia, jotka voidaan jakaa kolmeen perustehtävään. Nämä tehtävät ovat edelleen Euroopan tietosuojavaltuutetun toiminnan strategisen perustana ja kuvastuvat hänen tehtävämäärittelystään:

- **valvontatehtävä**, jossa varmistetaan ja seurataan, että yhteisön toimielimet ja elimet ⁽²⁾ noudattavat voimassa olevia lainsäädännöllisiä suojatoimia aina henkilötietoja käsitellessään
- **neuvontatehtävä**, jossa neuvotaan yhteisön toimielimiä ja elimiä kaikkien asiaankuuluvien asioiden osalta, erityisesti sellaisten lainsäädäntöehdotusten osalta, joilla on vaikutusta henkilötietojen suojaan
- **yhteistyötehtävä**, jossa tehdään yhteistyötä kansallisten valvontaviranomaisten ja Euroopan unionin kolmannen pilarin valvontaviranomaisten kanssa, mukaan lukien poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa, jotta lisättäisiin henkilötietojen suojan yhdenmukaisuutta.

Näitä tehtäviä kuvaillaan tämän vuosikertomuksen 2, 3 ja 4 luvussa, joissa esitetään Euroopan tietosuojavaltuutetun keskeiset toimet ja vuonna 2006 saavutettu edistyminen. Koska näistä toimista tiedottaminen on ehdottoman tärkeää, 5 luvussa keskitytään kuvaamaan **viestintää**. Useimmat näistä toimista edellyttävät taloudellisten, henkilöstö- ja muiden **voimavarojen** tehokasta hallinnointia, kuten 6 luvussa esitetään.

⁽¹⁾ Ks. katsaus oikeudellisiin puitteisiin liitteessä A ja ote asetuksesta (EY) N:o 45/2001 liitteessä B.

⁽²⁾ Kertomuksessa käytetään asetuksen (EY) N:o 45/2001 mukaisia käsitteitä 'toimielimer' ja 'elimer'. Tähän sisältyvät myös yhteisön virastot. Täydellinen luettelo löytyy seuraavasta www-osoitteesta: http://europa.eu/agencies/community_agencies/index_en.htm.

Euroopan tietosuojavaltuutettu on varta vasten halunnut yhdistää tietosuojan muihin asiaankuuluviin seikkoihin ja käytännön tuloksiin. Tästä syystä on painotettu alusta asti, että monet EU:n politiikat riippuvat **henkilötietojen laillisesta käsittelystä** ja että **tehokas henkilötietojen suoja** unionin politiikkojen perusarvona olisi nähtävä **niiden menestymisen edellytyksenä**. Euroopan tietosuojavaltuutettu toimii edelleen tässä hengessä ja odottaa, että siihen suhtaudutaan myönteisesti.

Vuonna 2006 usealla merkittävällä alalla on edistytty huomattavasti tämän näkökohdan toteuttamisessa. Vuonna 2007 ja sen jälkeenkin tarvitaan kuitenkin lisää vastaavaa konkreettista edistymistä. Euroopan tietosuojavaltuutettu alkaa kevästä 2007 lähtien arvioida tapahtunutta edistymistä ja suorittaa erilaisia tarkastuksia kaikissa toimielimissä ja elimissä. Hän varmistaa myös asianmukaisen palautteen antamisen.

1.2 Vuoden 2006 tulokset

Vuoden 2005 toimintakertomuksessa esitettiin seuraavat päätavoitteet vuodelle 2006. Suurin osa tavoitteista on saavutettu.

- **Tietosuojasta vastaavien henkilöiden verkoston tukeminen**

Tietosuojavastaavien lukumäärä lisääntyi sen jälkeen, kun Euroopan tietosuojavaltuutetun laatima periaateasiakirja, joka koski tietosuojasta vastaavien henkilöiden tehtävää asetuksen (EY) N:o 45/2001 tehokkaan noudattamisen varmistamisessa, oli julkaistu. Euroopan tietosuojavaltuutettu jatkoi tietosuojavastaavien verkoston voimakasta tukemista ja järjesti seminaarin uusille tietosuojavastaaville. Kahdenvälisiä arviointejä siitä, miten suurissa toimielimissä on edistytty ilmoitusten toimittamisessa, suoritetaan säännöllisesti.

- **Ennakkotarkastusten jatkaminen**

Nykyisten käsittelytoimien ennakkotarkastukset ovat myös lisääntyneet huomattavasti, ja ne koskevat sekä ensisijaisia että muita tietoryhmiä. Lausunnot on julkaistu Internet-sivustolla. Asiaankuuluvia politiikkoja ja tärkeimpiä aiheita on käsitelty säännöllisesti tietosuojavastaavien kanssa, ja niitä on kuvailtu tässä vuosikertomuksessa. Näin ollen ei ole laadittu erillistä toimintapolitiittista asiakirjaa.

- **Sähköinen valvonta ja liikennetiedot**

Lopullinen versio asiakirjasta, jossa annetaan ohjeet henkilötietojen käsittelystä sähköisiä viestintäverkkoja käytettäessä, on laadittu julkaistavaksi alkuvuonna 2007. Ensimmäiset tämän alan ennakkotarkastuksia koskevat lausunnot on julkaistu. Euroopan tietosuojavaltuutettu käynnistää säilytettäviä tietoja koskevien luetteloiden arviointimenettelyt, kunhan luettelot on toimitettu.

- **Henkilökansioita koskevat ohjeet**

Euroopan tietosuojavaltuutettu on käynnistänyt tutkimuksen toimielinten ja elinten nykyisistä henkilöstön henkilökansioita koskevista käytännöistä. Tulosten ja siihen liittyviä asioita koskevien ennakkotarkastusten analyysin pohjalta laaditaan ohjeita sisältävä asiakirja. Kurinpitotoimia koskevien tietojen säilyttämistä on tarkasteltu, ja siitä laaditaan yleisesti käytettäväksi tarkoitettuja suosituksia.

- **Tietojen siirtäminen kolmansiin maihin**

Alustavassa asiakirjassa on analysoitu tietojen siirtoa kolmansiin maihin ja kansainvälisille järjestöille, ja niistä on keskusteltu OLAFin kanssa. Sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 mukaisen jäsenneilyn lähestymistavan että yhteisymmärryspöytäkirjojen ja muiden joustavien mekanismien tarve on otettu huomioon. Myös muiden EU:n elinten asemaa on tarkasteltu.

- **Eurodacin valvonta**

Parhailaan on käynnissä Eurodacin keskustietokantaa koskeva perusteellinen turvatarkastus, jonka tuloksia odotetaan vuoden 2007 puoliväliin mennessä. Euroopan tietosuojavaltuutettu kehittää edelleen kansallisten tietosuojaviranomaisten kanssa tehtävää tiivistä yhteistyötä yhteisen valvontajärjestelmän osalta, jotta voitaisiin koota ja jakaa kokemuksia muita laajoja tietokantoja varten. Ensimmäisen yhteisen selvityksen on määrä valmistua vuoden 2007 puoliväliin mennessä.

- **Lainsäädäntöehdotuksia koskeva neuvontatehtävä**

Euroopan tietosuojavaltuutetun lainsäädäntöehdotuksia koskevaa neuvontatehtävää koskeva toimintapolitiittinen asiakirja vuodelta 2005 on pantu täytäntöön. Annettujen lausuntojen määrä on kaksinkertaistunut, ja ne kattavat laajan aihekirjon. Internet-sivustolla on julkaistu ensimmäinen luettelo vuonna 2007 esillä olevista aiheista. Annettujen lausuntojen käsittelyä seurataan järjestelmällisesti.

- **Väliintulo tuomioistuimiin viedyissä asioissa**

Euroopan tietosuojavaltuutetulle on annettu oikeus olla väliintulijana kolmessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireillä olevassa tiedonsaantia ja tietosuojaa koskevassa asiassa, ja hän on osallistunut julkiseen kuulemiseen, joka koski yhtä niistä. Hän on myös pyytänyt oikeutta väliintuloon tuomioistuimeen viedyissä asioissa, joka koskee tietojen säilyttämisestä annetun direktiivin 2006/24/EY pätevyyttä. Tuomioistuimiin vietyjä asioita, jotka herättävät tietosuojaperiaatteiden tulkintaa koskevia kysymyksiä, seurataan tarkoin.

- **Internet-sivuston toinen versio**

Tammikuussa 2007 käynnistettiin täysin uudistettu Internet-sivusto. Siihen lisätään keväällä 2007 online-pääsy ennakkotarkastusilmoitusrekisteriin ja muutama muu toiminto. Internet-sivuston rakenne heijastaa nyt Euroopan tietosuojavaltuutetun keskeisiä tehtäviä, ja sivusto tarjoaa paremmat mahdollisuudet tutustua eri toimia koskeviin tietoihin.

- **Voimavarojen kehittäminen**

Euroopan tietosuojavaltuutettu jatkoi tarvittavien voimavarojen ja infrastruktuurin kehittämistä varmistukseksi tehtäviensä tehokkaan toteuttamisen. Komission, parlamentin ja neuvoston kanssa vuonna 2004 tehdyn hallinnollisen sopimuksen voimassaoloa on jatkettu vielä kolmella vuodella. Toimistotiloja on laajennettu, ja käytössä on nyt lisäkerros. Henkilöstökomitea osallistuu neuvotteluihin aktiivisesti.

1.3 Vuoden 2007 tavoitteet

Seuraavassa esitetään vuodelle 2007 valitut tärkeimmät tavoitteet. Niiden tulokset esitetään ensi vuoden kertomuksessa.

- **Tietosuojasta vastaavien henkilöiden verkoston toiminnan laajuus**

Tietosuojavastaavien verkoston toiminnan tulisi saavuttaa täysimääräinen laajuus niin, että kaikki toimielimet ja elimet osallistuvat siihen. Euroopan tietosuojavaltuutettu jatkaa vahvan tuen ja opastuksen antamista tietosuojavastaavien toiminnalle ja kannustaa parhaiden käytäntöjen vaihtoon.

- **Ennakkotarkastusten jatkaminen**

Euroopan tietosuojavaltuutettu aikoo saattaa päätökseen ennakkotarkastukset, jotka koskevat kaikkien asiaankuuluvien tietoryhmien nykyisiä käsittelytoimia. Erityishuomiota kiinnitetään toimielinten välisiin järjestelmiin ja muuhun toimielinten ja elinten väliseen yhteiskäyttöön, jotta menettelyjä voidaan järjestyksessä ja yksinkertaistaa. Ennakkotarkastusten tulokset annetaan laajalti tiedoksi tietosuojavastaaville ja muille asiaankuuluville osapuolille.

- **Tarkastukset ja tutkimukset**

Euroopan tietosuojavaltuutettu alkaa kevästä 2007 lähtien arvioida asetuksen (EY) N:o 45/2001 täytäntöönpanossa tapahtunutta edistymistä ja suorittaa kaikissa toimielimissä ja elimissä erilaisia tarkastuksia, myös paikan päällä tapahtuvia tutkimuksia. Ilmoitukseen ja ennakkotarkastuksiin tullaan kiinnittämään huomiota, samoin kuin aiemmista ennakkotarkastustapauksista annettujen lausuntojen täytäntöönpanoon. Euroopan tietosuojavaltuutettu aikoo myös kehittää ja julkistaa yleisemmän tarkastuskäytännön.

- **Videovalvonta**

Euroopan tietosuojavaltuutettu kehittää ja julkaisee ohjeita toimielinten ja elinten videovalvonnasta, jolla on mahdollisesti vaikutusta henkilöstön ja vieraiden yksityisyyteen. Ohjeet kattavat videovalvonnan käytön sellaisenaan sekä yksityisyyden suojan takaavien videovalvontakäytäntöjen edellytykset.

- **Horisontaaliset kysymykset**

Ennakkotarkastuksia ja kanteluista tehtyjä päätöksiä koskevissa lausunnoissa on käsitelty eräitä yhteisiä aiheita, joista on hyötynyt paitsi asianosaisille myös muille toimielimille ja elimille. Euroopan tietosuojavaltuutettu laatii tällaisia horisontaalisia kysymyksiä koskevia ohjeita ja saattaa ne laajalti kaikkien toimielinten ja elinten käyttöön.

- **Lainsäädäntöä koskeva kuuleminen**

Euroopan tietosuojavaltuutettu jatkaa uusia lainsäädäntöehdotuksia koskevien lausuntojen antamista ja varmistaa asianmukaisen seurannan. Tämä neuvonantava tehtävä kattaa laajan aihepiirin, ja se rakentuu järjestelmälliseen luettelointiin sekä merkityksellisten aiheiden ja painopisteiden valintaan. Erityishuomiota kiinnitetään päätösten täytäntöönpanoa koskeviin asiaankuuluviin ehdotuksiin.

- **Tietosuoja kolmannessa pilarissa**

Euroopan tietosuojavaltuutettu kiinnittää edelleen erityistä huomiota yleisten tietosuoja koskevien puitteiden kehittämiseen ja oikea-aikaiseen käyttöönnottoon kolmannessa pilarissa. Hän seuraa myös tiiviisti ehdotuksia, jotka koskevat rajojen yli tapahtuvaa henkilötietojen vaihtoa tai yksityisen tai julkisen sektorin tietojen saatavuutta lainvalvontatarkoituksiin.

- **Tietosuojasta tiedottaminen**

Euroopan tietosuojavaltuutettu tukee voimakkaasti ”Lontoon aloitteeseen” (ks. 5.1 kohta) liittyviä jatko-toimia, joiden tavoitteena on ”tietosuojasta tiedottaminen ja sen parantaminen”. Tähän kuuluu toimia tietosuojaperiaatteita koskevan ”tietoisuuden lisäämiseksi”, niiden ”paremmaksi täytäntöönpanemiseksi” sekä niiden ”tehokkaaksi toteuttamiseksi”.

- **Menettelysäännöt**

Tähän mennessä saadun näkemyksen ja kokemuksen perusteella Euroopan tietosuojavaltuutettu aikoo hyväksyä eri tehtäviään ja toimiaan koskevat menettelysäännöt ja saattaa ne laajaan levitykseen. Näihin sääntöihin liitetään käytännön tietoa ja välineitä eri osapuolten käyttöön, kuten henkilöille, jotka harkitsevat kantelun jättämistä tai neuvontapyyntöjen tekemistä, sekä sellaisille toimielimille ja elimille, joissa tehdään tarkastuksia.

- **Voimavarojen hallinta**

Euroopan tietosuojavaltuutettu aikoo edelleen parantaa rahoituksellisten ja inhimillisten voimavarojen hallintaa uudistamalla talousarviorakennetta, hyväksymällä tarvittavia sisäisiä sääntöjä, muun muassa henkilöstöarvioinnin osalta, sekä kehittämällä koulutuspolitiikkaansa. Erilaisia parannuksia tehdään myös sisäiseen toimistoympäristöön, mukaan lukien sähköpostin käsittely ja tietoturvasäilytykset.

2 Valvonta

2.1 Johdanto

Euroopan tietosuojavaltuutetun tehtävänä on valvoa riippumattomalla tavalla yhteisöjen toimielinten tai elinten suorittamaa henkilötietojen käsittelyä (lukuun ottamatta Euroopan yhteisöjen tuomioistuinta sen lainkäyttötehtävissä) silloin, kun käsittely suoritetaan yhteisön oikeuden soveltamisalaan kokonaan tai osittain kuuluvien toimien toteuttamiseksi. Asetuksessa esitetään ja annetaan joitakin valvontatehtävään liittyviä velvoitteita ja valtuuksia.

Tärkein valvontaan liittyvä tehtävä oli vuonna 2006 edelleen ennakkotarkastusten suorittaminen. Tämä tehtävä edellyttää toimielinten ja elinten toiminnan arviointia aloilla, joihin saattaa liittyä asetuksen (EY) N:o 45/2001 27 artiklassa määriteltyjä erityisiä vaaroja rekisteröidyille. Kuten jäljempänä selitetään, suunniteluvaiheessa olevien tarkastusten ohella jo meneillään olevien käsittelyjen tarkastus antaa tarkan kuvan henkilötietojen käsittelystä toimielimissä ja elimissä. Euroopan tietosuojavaltuutetun lausuntojen ansiosta

rekisterinpitäjät voivat mukauttaa käsittelytoimensa tietosuojavaltuutetun ohjeita vastaaviksi erityisesti, kun tietosuojasääntöjen noudattamatta jättäminen saattaa vaarantaa vakavasti yksilön oikeudet. Euroopan tietosuojavaltuutetulla on käytettävissään muitakin välineitä, kuten valitusten käsittely ja tutkimukset.

Euroopan tietosuojavaltuutetulle annetun toimivalan osalta voidaan todeta, että tähän mennessä ei ole annettu määräyksiä, varoituksia tai kieltoja. Toistaiseksi on riittänyt, että tietosuojavaltuutettu on esittänyt näkemyksensä (ennakkotarkastusten ja kanteluiden yhteydessä) suositusten muodossa. Rekisterinpitäjät ovat toteuttaneet kyseiset suositukset tai ilmoittaneet aikovansa tehdä niin ja toteuttavat tarvittavat toimet. Se, miten nopeasti toimiin on ryhdytty, vaihtelee. Euroopan tietosuojavaltuutettu on kehittänyt suositusten järjestelmällisen seurannan.

2.2 Tietosuojasta vastaavat henkilöt

Asetuksen mukaan on nimitettävä vähintään yksi tietosuojavastaava (24 artiklan 1 kohta). Jotkut toimielimet ovat nimitäneet tietosuojavastaavan lisäksi tätä avustavan tai tämän sijaisena toimivan henkilön. Komissio on myös nimittänyt tietosuojavastaavan Euroopan petosten-torjuntavirastoon (OLAF, komission pääosasto) ja kuhunkin pääosastoon ”tietosuojakoordinaattorin”, joka koordinoi kaikkia pääosaston tietosuojaan liittyviä näkökohtia.

Tietosuojavastaavat ovat muutaman vuoden ajan kokoontuneet säännöllisesti jakaakseen kokemuksia ja keskustellakseen horisontaalisista kysymyksistä. Tämä

Apulaistietosuojavaltuutettu Joaquín Bayo Delgado henkilöstökokouksessa.

Euroopan tietosuojavaltuutettu osallistuu tietosuojasta vastaavien henkilöiden verkoston kokoukseen Lissabonissa Portugalissa.

epävirallinen verkosto on osoittautunut hedelmälliseksi yhteistyökanavaksi. Tätä toimintaa on jatkettu vuonna 2006.

Euroopan tietosuojavaltuutettu osallistui osaan kustakin kokouksesta, jotka tietosuojavastaavat järjestivät keskenään maaliskuussa (yhteisöjen tuomioistuin, Luxemburg), kesäkuussa (Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus EMCDDA, Lissabon) ja lokakuussa (Euroopan tietosuojavaltuutetun toimisto, Bryssel). Kokoukset antoivat Euroopan tietosuojavaltuutetulle hyvän tilaisuuden kertoa tietosuojavastaaville omasta työstään ja keskustella yhteisesti kiinnostavista asioista. Tietosuojavaltuutettu selvitti kokouksissa ennakkotarkastuksia koskevaa menettelyä ja joitakin tärkeimpiä ennakkotarkastusmenettelyyn liittyviä asetuksen käsitteitä (kuten rekisterinpitäjä ja käsittelyt). Tietosuojavaltuutetulla oli myös näin tilaisuus selvittää ennakkotarkastusten käsittelyssä edistymistä ja antaa yksityiskohtaista tietoa joistakin ennakkotarkastusten yhteydessä saaduista tuloksista (ks. 2.3 kohta). Tietosuojavaltuutetun ja tietosuojavastaavien yhteistyö on siten kehittynyt edelleen myönteisesti.

Euroopan tietosuojavaltuutettu järjesti eräiden kokeiden tietosuojavastaavien kanssa seminaarin uusille tietosuojavastaaville samanaikaisesti kesäkuussa Lissabonissa pidetyn kokouksen kanssa. Asetuksen pääkohtia analysoitiin keskittyen pääasiassa käytännön kysymyksiin, jotka ovat omiaan auttamaan uusia tietosuojavastaavia heidän tehtävissään.

Marraskuussa 2006 käynnistettiin uusi tietosuojavaltuutetun ja tietosuojavastaavien välinen yhteistyöfoorumi, kun perustettiin tietojen säilyttämisajan rajoituksia sekä tietojen suojaamista ja poistamista käsittelevä työryhmä. Apulaistietosuojavaltuutettu ja kaksi henkilöstön jäsentä sekä jotkut tietosuojavastaavat tapaavat säännöllisesti laatiakseen asiakirjan, joka voi toimia näitä asioita koskevana käytännön ohjeistuksena rekisterinpitäjille ja tietotekniikan asiantuntijoille.

Vuoden 2006 aikana Euroopan tietosuojavaltuutettu painotti, että kaikkien toimielinten ja elinten lakisäänteisenä velvoitteena on nimittää tietosuojavastaava, ja toi esiin vuonna 2005 antamansa tietosuojavastaavia koskevan toimintapoliittisen asiakirjan pääviestejä. Tämän tuloksena nimitettiin seitsemän uutta tietosuojavastaavaa⁽³⁾. Tässä yhteydessä muistutettakoon mieleen, että nimitys ei itsessään ole riittävä eikä automaattisesti merkitse sitä, että asetusta noudatetaan täysimääräisesti. Osa-aikaisten tietosuojavastaavien on voitava omistaa riittävästi aikaa tietosuojakysymyksille, ja heillä on kaikilla oltava riittävät voimavarat tehtäviensä toteuttamiseksi. Tietosuojavastaaville on myös ilmoitettava tarkemmin toimielimessä tai elimessä suoritettavasta henkilötietojen käsittelystä, ja tarvittaessa Euroopan tietosuojavaltuutetulle on ilmoitettava kaikista käsittelyistä, joihin liittyy erityisiä vaaroja asianomaisten henkilöiden kannalta ja jotka edellyttävät näin ollen ennakkotarkastusta.

⁽³⁾ Tässä ei oteta huomioon ennestään olemassa olevia paikkoja, jotka ovat tulleet avoimiksi esimerkiksi henkilön vaihdettua toisiin tehtäviin.

2.3 Ennakkotarkastukset

2.3.1 Oikeusperusta

Yleisperiaate: 27 artiklan 1 kohta

Asetuksen 27 artiklan 1 kohdan mukaan Euroopan tietosuojavaltuutetun on tarkastettava ennakoita ”ne käsittelyt, joihin saattaa liittyä erityisiä rekisteröityjen oikeuksiin ja vapauksiin liittyviä vaaroja käsittelyjen luonteen, laajuuden tai tarkoitusten vuoksi”. Asetuksen 27 artiklan 2 kohta sisältää luettelon käsittelistä, joihin saattaa liittyä tällaisia vaaroja. Luettelo ei ole tyhjenteävä. Myös siinä mainitsemattomat tapaukset saattavat sisältää rekisteröityjen oikeuksiin ja vapauksiin liittyviä erityisiä vaaroja ja näin ollen edellyttää Euroopan tietosuojavaltuutetun ennakkotarkastusta. Esimerkiksi 36 artiklassa säädettyyn viestinnän luotamuksellisuuden periaatteeseen liittyvä henkilötietojen käsittely saattaa sisältää erityisiä vaaroja, joiden perusteella Euroopan tietosuojavaltuutetun on tehtävä ennakkotarkastus. Toinen vuonna 2006 hyväksytty edellytys on joidenkin muiden biometrinen tunnisteen kuin pelkkien valokuvien käyttö, sillä biometriikan luonne, linkittämismahdollisuudet ja teknisten välineiden kehitys voivat tuottaa rekisteröityjen kanalta odottamattomia ja/tai epätoivottuja tuloksia.

Asetuksen 27 artiklan 2 kohdassa luetellut tapaukset

Asetuksen 27 artiklan 2 kohdassa luetellaan joitakin käsittelyjä, joihin saattaa liittyä rekisteröityjen oikeuksia ja vapauksia koskevia erityisiä vaaroja:

- a) *Terveysteen sekä rikoksia koskeviin epäilyihin, rikoksiin, rikosasioissa annettaviin tuomioihin tai turvaamistoimiin liittyvät tietojenkäsittelyt* (ranskaksi ”sûreté”, eli oikeudenkäyntien yhteydessä toteutetut toimenpiteet).
- b) *Käsittelyt, joiden tarkoituksena on arvioida rekisteröityjen henkilökohtaisia ominaisuuksia, kuten heidän pätevyytään, suorituskykyään tai käyttäytymistään.*
- c) *Käsittelyt, jotka mahdollistavat eri tarkoituksia varten käsiteltävien tietojen sellaisen yhdistämisen, jota koskevia säännöksiä ei ole kansallisessa tai yhteisön lainsäädännössä.*
- d) *Käsittelyt, joiden tarkoituksena on henkilön jättäminen ilman tiettyä oikeutta, etuutta tai sopimusta.*

Tämän kohdan tulkinnassa jatkettiin kahtena edellisenä vuotena ⁽⁴⁾ määriteltyjen vaatimusten soveltamista sekä päätettäessä, että tietosuojavastaavan ilmoituksen johdosta ei suoriteta ennakkotarkastusta, että annettaessa kuulemisen yhteydessä neuvoja ennakkotarkastuksen tarpeellisuudesta (ks. myös 2.3.6 kohta).

2.3.2 Menettely

Ilmoittaminen/kuuleminen

Euroopan tietosuojavaltuutettu tekee ennakkotarkastuksia saatuaan ilmoituksen tietosuojavastaavalta.

Määräaika sekä sen keskeyttäminen ja pidentäminen

Euroopan tietosuojavaltuutettu antaa lausuntonsa kahden kuukauden kuluessa ilmoituksen saamisesta. Jos Euroopan tietosuojavaltuutettu pyytää lisätietoja, määräajan kulumisen yleensä keskeytetään, kunnes Euroopan tietosuojavaltuutettu on saanut ne. Tähän keskeyttämisaikaan sisältyy ajanjakso (yleensä seitsemän kalenteripäivää), joka annetaan toimielimen/elimien tietosuojavastaavalle lopullista ehdotusta koskevia huomioita – ja tarvittaessa lisätietoja – varten.

Jos asian monimutkaisuus sitä edellyttää, tätä määräaika voidaan Euroopan tietosuojavaltuutetun päätöksellä pidentää uudella kahden kuukauden määräajalla. Tästä päätöksestä on ilmoitettava rekisterinpitäjälle ennen alkuperäisen kahden kuukauden määräajan päättymistä. Jos Euroopan tietosuojavaltuutetun lausuntoa ei ole annettu kahden kuukauden tai mahdollisesti pidennetyn määräajan kuluessa, sen katsotaan olevan myönteinen. Tähän mennessä tällaista hiljaisen lausunnon tapausta ei ole koskaan esiintynyt.

Rekisteri

Asetuksen 27 artiklan 5 kohdan mukaan Euroopan tietosuojavaltuutettu pitää rekisteriä kaikista hänelle ennakkotarkastusta varten ilmoitetuista käsittelistä. Rekisterin on sisällettävä 25 artiklassa tarkoitettut tiedot, ja se on vapaasti yleisön saatavilla.

Tällainen rekisteri perustuu tietosuojavastaavan täyttämään ilmoituslomakkeeseen, joka lähetetään Euroopan tietosuojavaltuutetulle. Näin myös vähennetään mahdollisimman pitkälle lisätietojen tarvetta.

⁽⁴⁾ Ks. vuoden 2005 vuosikertomus, 2.3.1 kohta.

Avoimuuden vuoksi kaikki tiedot sisällytetään julkiseen rekisteriin (lukuun ottamatta turvatoimia, joita ei mainita rekisterissä), ja ne ovat yleisön vapaasti saatavilla.

Kun Euroopan tietosuojavaltuutettu on antanut lausuntonsa, se julkistetaan. Rekisterinpitäjän Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnon perusteella myöhemmin tekemät muutokset esitetään myös yhteenvedona. Näin saavutetaan kaksi tavoitetta. Toisaalta tiettyä käsittelyä koskevat tiedot pidetään ajan tasalla, toisaalta noudatetaan avoimuusperiaatetta.

Kaikki nämä tiedot tulevat olemaan saatavilla Euroopan tietosuojavaltuutetun uudella Internet-sivustolla yhdessä tapauksen yhteenvedon kanssa.

Lausunnot

Asetuksen 27 artiklan 4 kohdan mukaan Euroopan tietosuojavaltuutetun lopullinen kanta esitetään lausuntona, joka toimitetaan käsittelystä vastaavalle rekisterinpitäjälle ja asianomaisen toimielimen tai elimen tietosuojavastaavalle.

Lausunnot ovat rakenteeltaan seuraavanlaisia: kuvaus käsittelystä, yhteenvedo tosiasioista, oikeudellinen analyysi ja päätelmät.

Oikeudellinen analyysi aloitetaan tarkastelemalla, edellyttääkö kyseinen käsittely ennakkotarkastusta. Kuten edellä mainittiin, jos käsittely ei kuulu 27 artiklan 2 kohdassa lueteltuihin, Euroopan tietosuojavaltuutettu tutkii, millaisia rekisteröidyn oikeuksiin ja vapauksiin liittyviä erityisiä vaaroja siihen saattaa liittyä. Jos käsittelyn katsotaan edellyttävän ennakkotarkastusta, oikeudellisessa analyysissä keskitytään tutkimaan, onko käsittely asetuksen asiaa koskevien säännösten mukaista. Tarvittaessa annetaan suosituksia asetuksen noudattamisen varmistamiseksi. Päätelmässään Euroopan tietosuojavaltuutettu on tähän mennessä yleensä todennut, että käsittely ei ole asetuksen säännösten vastaista edellyttäen, että suositukset otetaan huomioon. Kahden vuonna 2006 annetun lausunnon (2006-301 ja 2006-142) kohdalla päätelmät olivat erilaiset: käsittelyssä ei noudatettu asetusta, ja noudattamisen varmistamiseksi oli perustava täytäntöön eräitä suosituksia.

On laadittu ennakkotarkastuskäsikirja sen takaamiseksi, että, kuten muillakin aloilla, kaikki asianomaiset toimivat samojen periaatteiden mukaisesti ja että Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnot perustuvat kaikkien merkittävien tietojen perinpohjaiseen analyysiin. Siinä

esitetään lausuntojen rakenne, joka perustuu käytännön kokemuksiin, ja sitä ajantasaistetaan jatkuvasti. Siinä on myös tarkastuslista.

Workflow-järjestelmän käytöllä varmistetaan, että suosituksia seurataan ja mahdollisia täytäntöönpanomääräyksiä noudatetaan (ks. 2.3.7 kohta).

2.3.3 Määrällinen analyysi

Jälkikäteistarkastusten ja varsinaisten ennakkotarkastusten välinen ero

Asetus tuli voimaan vuonna 1. helmikuuta 2001. Sen 50 artiklan mukaan yhteisöjen toimielinten ja elinten tuli toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tuolloin jo suoritettavina olleiden käsittelyjen saattamiseksi asetuksen mukaisiksi vuoden kuluessa mainitusta päivästä (eli viimeistään 1. helmikuuta 2002). Euroopan tietosuojavaltuutetun ja apulaistietosuojavaltuutetun nimitykset tulivat voimaan 17. tammikuuta 2004.

Ennakkotarkastukset koskevat vielä aloittamattomien käsittelyjen (varsinaiset ennakkotarkastukset) lisäksi myös ennen 17. tammikuuta 2004 tai ennen asetuksen voimaantuloa alkaneita käsittelyjä (jälkikäteen tehtävät ennakkotarkastukset). Tällaisissa tilanteissa 27 artiklan mukainen tarkastus ei voi olla varsinaisen ennakkotarkastus, vaan se on jälkikäteistarkastus. Tämän käytännöllisen toimintatavan avulla Euroopan tietosuojavaltuutettu varmistaa, että asetuksen 50 artiklaa noudatetaan erityisiä vaaroja aiheuttavien käsittelytoimien osalta.

Ennakkotarkastusta todennäköisesti edellyttävien asioiden ruuhkan selvittämiseksi Euroopan tietosuojavaltuutettu pyysi tietosuojavastaavia tekemään toimielimessään tilanneanalyysin 27 artiklan soveltamisalaan kuuluvista käsittelyistä. Kaikkien tietosuojavastaavien vastausten perusteella laadittiin ennakkotarkastusta edellyttävien tapausten luettelo, jota on sittemmin muokattu.

Luettelon perusteella havaittiin useimmissa toimielimissä ja elimissä tiettyjä samoja tietoryhmiä, jotka soveltuivat siksi järjestelmällisempään valvontaan. Käytettävissä olevien inhimillisten voimavarojen käytön tehostamiseksi Euroopan tietosuojavaltuutettu asetti jälkikäteistarkastukset tärkeysjärjestykseen seuraaviin ensisijaisiin tietoryhmiin:

1. Potilastiedot (niin suppeassa merkityksessä kuin myös laajemmin terveyttä koskevat tiedot)

2. Henkilöstön arviointi (mukaan lukien tuleva henkilöstö (palvelukseenotto))
3. Kurinpitomenettelyt
4. Sosiaalipalvelut
5. Sähköinen valvonta

Kyseinen ryhmittely koskee vain jälkikäteistarkastuksia, koska varsinaiset ennakkotarkastukset on suoritettava ennen käsittelyn aloittamista toimielimen tai elimen suunnitelmien mukaisesti.

Ennakkotarkastuksista vuonna 2006 annetut lausunnot

Vuonna 2006 ennakkotarkastusilmoituksista annettiin **54 lausuntoa** ⁽⁵⁾.

Neuvosto	13 ennakkotarkastusta (12 lausuntoa)
Euroopan komissio	12 ennakkotarkastusta
Euroopan keskuspankki	5 ennakkotarkastusta (4 lausuntoa)
Yhteisöjen tuomioistuin	5 ennakkotarkastusta
Euroopan investointipankki	5 ennakkotarkastusta
Euroopan parlamentti	4 ennakkotarkastusta (3 lausuntoa)
CdT ⁽⁶⁾	3 ennakkotarkastusta
EPSO ⁽⁷⁾	3 ennakkotarkastusta
Tilintarkastustuomioistuin	2 ennakkotarkastusta
Alueiden komitea	1 ennakkotarkastus
Euroopan talous- ja sosiaalikomitea	1 ennakkotarkastus
EUMC ⁽⁸⁾	1 ennakkotarkastus
OHIM ⁽⁹⁾	1 ennakkotarkastus
OLAF ⁽¹⁰⁾	1 ennakkotarkastus

Kyseiset 57 tarkastusta merkitsevät ennakkotarkastustyöskentelyn lisääntymistä 67,6 prosentilla vuoteen 2005 nähden. Työtaakka kasvaa epäilemättä vuonna 2007 (ks. jäljempänä).

57 ennakkotarkastuksesta (54 lausuntoa) vain viisi oli varsinaisia ennakkotarkastuksia, eli kyseiset toimieli-

met ja elimet (tilintarkastustuomioistuin yhden osalta, komissio kolmen ja parlamentti viidennen osalta) noudattivat menettelyä, johon kuuluu ennakkotarkastus ennen käsittelyn aloittamista. Kaksi kyseisistä viidestä ennakkotarkastuksesta liittyi arviointiin, yksi sähköiseen valvontaan ja kaksi muihin asioihin, kuten Euroopan unionin Kiinan-lähetystöjen keskinäiseen verkkotietokannan jakamiseen tai taloushallinnon henkilöstön riippumattomuuteen. Loput 52 olivat jälkikäteistarkastuksia.

Kyseisten 57 ennakkotarkastuksen, joista annettiin lausunto, lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutettu käsiteli yhdeksän asiaa, joista ei ollut aiheellista suorittaa ennakkotarkastusta: viisi ilmoitusta saatiin komissiolta, yksi Euroopan talous- ja sosiaalikomitealta (ETSK) ja alueiden komitealta (joilla on yhteistä infrastruktuuria), yksi Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskukselta ja kaksi Euroopan parlamentilta; ne käsittelevät erilaisia aiheita, kuten esimerkiksi sisäistä tarkastusta, sähköistä äänestämistä tai sisäisen tarkastuksen yksikköä (komissio), käyttäjätilinhoitoa, IT-järjestelmien ja palvelujen käytön normeja (Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskus) sekä järjestyksistä (parlamentti). Ks. myös 2.3.6 kohta.

Toimielin- ja elinkohtainen analyysi

Useimmat toimielimet ja elimet tekivät ilmoituksen käsittelyistä, joihin liittyy todennäköisesti erityisiä vaaroja. Euroopan tietosuojavaltuutettu asetti takarajaksi kevään 2007, mihin mennessä oli tehtävä kaikki ilmoitukset jälkikäteen tehtävistä ennakkotarkastuksista.

Virastoista on esitettävä erillinen huomio. Vuonna 2005 vain yksi virasto (OHIM) teki joitakin ilmoituksia käsittelystä. Euroopan tietosuojavaltuutettu oletti, että monet muut virastot ilmoittaisivat käsittelyistä lähiaikoina, mutta näin ei ole tapahtunut. Vain kaksi muuta virastoa, Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskus ja käännöskeskus, tekivät ilmoituksia käsittelyistä; jälkimmäinen teki kaksi arviointia koskevaa ilmoitusta ja yhden ilmoituksen, joka koski sairauslomaa. Euroopan tietosuojavaltuutettu odottaa todellakin, että virastot tekisivät lisää ilmoituksia, sillä jotkut vasta perustetut virastot, kuten EMEA ⁽¹¹⁾ ja EMCDDA ⁽¹²⁾, ovat jo ilmoittaneet omista tulevista luetteloistaan ja ilmoituksistaan. Jotkut muut virastot ovat alkaneet tehdä ilmoituksia käsittelyistä; niihin liit-

⁽⁵⁾ Euroopan tietosuojavaltuutettu vastaanotti 57 ilmoitusta, mutta käytännön syistä ja siksi, että jotkut tapaukset liittyivät yhteen, 6 ilmoitusta (2 EKP:n, 2 neuvoston ja 2 parlamentin ilmoitusta) käsiteltiin yhdessä. Tästä syystä 57 ilmoitusta saatiin, mutta 54 lausuntoa annettiin.

⁽⁶⁾ Euroopan unionin elinten käännöskeskus.

⁽⁷⁾ Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimisto (komission tietosuoja-vastaava on toimivaltainen).

⁽⁸⁾ Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskus.

⁽⁹⁾ Sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto.

⁽¹⁰⁾ Euroopan petostentorijuntavirasto.

⁽¹¹⁾ Euroopan lääkevirasto.

⁽¹²⁾ Euroopan huumeainekeskuksen ja niiden väärinkäytön seurantakeskus.

tyvät lausunnot annetaan vuonna 2007 (ks. jäljempänä *Ennen 1. tammikuuta 2007 saadut ilmoitukset ennakkotarkastuksista, joista ei ole vielä annettu lausuntoa*).

Tietoryhmäkohtainen analyysi

Seuraavassa ovat käsiteltyjen ennakkotarkastusten määrät tietoryhmittäin ja tärkeysjärjestyksessä:

Ryhmä 1 (potilastiedot)	14 ennakkotarkastusta
Ryhmä 2 (henkilöstön arviointi)	23 ennakkotarkastusta
Ryhmä 3 (kurinpitomenettelyt)	4 ennakkotarkastusta
Ryhmä 4 (sosiaalipalvelut)	2 ennakkotarkastusta
Ryhmä 5 (sähköinen valvonta)	5 ennakkotarkastusta
Muut alat	9 ennakkotarkastusta

Ryhmä 1 sisältää itse potilastiedot eri sisältöineen (11 ennakkotarkastusta) ja kaikki menettelyt, jotka liittyvät eri korvauksiin tai sairaskorvausjärjestelmiin (kolme ennakkotarkastusta). Tämä ryhmä on prosentuaalisesti lähes vakaa (26,5 prosenttia tarkastuksista vuonna 2005, 24,6 prosenttia vuonna 2006), mutta tarkastusten määrä on kasvanut merkittävästi, mikä osoittaa, että toimielimet ja elimet ovat tietoisia ennakkotarkastusten tarpeesta.

Suurin tietoryhmä on yhä ryhmä 2, joka liittyy henkilöstön arviointiin (23 asiaa 57:stä), vaikkakin sen prosentuaalinen osuus on vähenemässä (56 prosenttia tarkastuksista vuonna 2005, 40,4 prosenttia vuonna 2006). Arviointi koskee kaikkia Euroopan yhteisön henkilöstön jäseniä, virkamiehet, väliaikaiset toimihenkilöt ja sopimussuhteiset toimihenkilöt mukaan lukien, sekä palvelukseenottomenettelyjä. Valinta- ja arviointimenettelyjen lisäksi on tehty ilmoituksia myös hyväksymis- ja todistusmenettelyistä. Lisättäköön, että edellä mainittuihin 23 asiaan sisältyy kolme huomattavaa ilmoitusta EPSOsta (jotka koskevat virkamiesten, väliaikaisten toimihenkilöiden ja sopimussuhteisten toimihenkilöiden palvelukseenottoa), jotka koskevat kaikkia EU:n toimielimiä varten perustettua palvelukseenottojärjestelmää.

Kolmannen tietoryhmän (kurinpitomenettelyt) osalta saatiin vain neljä ilmoitusta, jotka koskivat EKP:tä⁽¹³⁾, yhteisöjen tuomioistuinta⁽¹⁴⁾ sekä neuvostoa. Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa ja alueiden komiteaa lukuun ottamatta suurimmat toimielimet ovat kaikki täyttäneet tätä tietoryhmää koskevat velvoitteensa.

⁽¹³⁾ Euroopan keskuspankki.

⁽¹⁴⁾ Euroopan yhteisöjen tuomioistuin.

Jotkut virastot, kuten OHIM ja EMCDDA, ovat ilmoittaneet aikovansa lähettää tätä tietoryhmää koskevia ilmoituksia.

Ryhmän 4 (sosiaalipalvelut) osalta on vain kaksi asiaa, jotka koskevat neuvostoa ja komissiota. Nämä kaksi ilmoitusta olivat erittäin hyvin laaditut ja dokumentoidut. Tämän tietoryhmän ilmoituksia on jo saatu parlamentilta ja yhteisöjen tuomioistuimelta, mutta Euroopan tietosuojavaltuutettu antaa niistä lausuntonsa vuonna 2007. On luonnollisesti odotettavissa, että ilmoituksia tulee lisää.

Ryhmä 5 (sähköinen valvonta) on ollut Euroopan tietosuojavaltuutetun työskentelyn keskeisenä kohteena vuonna 2006. Aihetta koskeva asiakirja on määrä julkaista, kun siitä on ensin tehty toimitelmässä ja elimissä yksityiskohtainen tutkimus ja on järjestetty sitä koskeva seminaari. Tällä välin on tehty ainoastaan varsinaisia ennakkotarkastuksia. Toimielimet (komissio (2), EKP, EIP ja neuvosto) ovat jo tehneet viisi tätä koskevaa ilmoitusta. Vuodelle 2007 on jo tiedossa monia muitakin ilmoituksia.

Jälkikäteisilmoitukset, jotka eivät kuulu näihin ensisijaisiin tietoryhmiin, voitaisiin jakaa kahteen ryhmään. Jotkut liittyvät taloudellisiin asioihin, kuten taloudellisten väärinkäytösten tutkintaelimeen (komissio), ennakkovarointusjärjestelmään (komissio ja yhteisöjen tuomioistuin), tarjouspyyntöihin (alueiden komitea), hankintamenettelyyn (tuomioistuin) ja taloushallinnon henkilöstön riippumattomuuteen (parlamentti). Muut ovat sekalaisia ja koskevat mm. EU:n ja Kiinan matkailusopimusta (komissio), lakkoon osallistumista (komissio) tai sisäisiä tutkimuksia (OLAF). Nämä erilliset ilmoitukset ovat antaneet Euroopan tietosuojavaltuutetulle tilaisuuden määrittää perusteita erille hyvin arkaluonteisille alueille, kuten ennakkovarointusjärjestelmälle ja OLAFin sisäisille tutkimuksille (ks. 2.3.4 kohta).

Euroopan tietosuojavaltuutetun sekä toimielinten ja elinten työskentely

Liitteessä E olevassa kahdessa kaaviossa selvitetään Euroopan tietosuojavaltuutetun sekä toimielinten ja elinten työskentelyä. Niistä käyvät ilmi Euroopan tietosuojavaltuutetun työpäivät, määräajan pidentäminen ja määräajan keskeyttäminen (tietojen saamiseksi toimielimiltä ja elimiltä).

Euroopan tietosuojavaltuutetun työpäivien määrä ennakkotarkastusta kohden: määrä on lisääntynyt vain 4,4 prosentilla eli 2,5 työpäivää enemmän kuin vuonna 2005 (55,5 päivää 2005 ja 57,9 päivää 2006). Tämä on tyydyttävä määrä ottaen huomioon Euroopan tietosuojavaltuutetulle toimitettujen ilmoitusten kasvavan moninaisuuden.

Määrärajan pidentäminen: kasvua on tapahtunut 62,6 prosenttia, joka on päivinä ilmaistuna kuitenkin vain kaksi päivää enemmän kuin 2005 (3,3 päivää 2005 ja 5,4 päivää 2006). Tämä johtuu pääasiallisesti seuraavan kolmen asian monimutkaisuudesta: OLAFin sisäiset tutkimukset, komission ennakkovaroitusjärjestelmä (johon tehtiin merkittäviä muutoksia sinä aikana, jona Euroopan tietosuojavaltuutettu valmisteli lausuntoaan) sekä EPSOn sopimussuhteisten toimihenkilöiden palvelukseenotto (johon liittyvä huomattava uusi tietokanta myös perustettiin Euroopan tietosuojavaltuutetun käsitellessä asiaa). Kahdessa ensimmäisessä tapauksessa tarvittiin erityinen kokous rekisterinpitäjän ja tietosuojavastaavan kanssa.

Määrärajan kulumisen keskeyttäminen: vuoden 2006 puolivälistä tähän sisältyy seitsemän tai kymmenen päivän keskeytys sitä varten, että tietosuojavastaava voi antaa lopulliseen ehdotukseen huomioita ja lisätietoa. Kasvu vuodesta 2005 (keskiarvo 29,8 päivää asiaa kohti) vuoteen 2006 (keskiarvo 72,8 päivää asiaa kohti) on 144,1 prosenttia. Tähän sisältyy hyvin erilaisia tilanteita. Euroopan tietosuojavaltuutetun on valitettavasti painotettava, että kolmen asian käsittely keskeytettiin erittäin pitkiksi ajoiksi: 236, 258 ja 276 päiväksi.

Vaikka jotkin olosuhteet saattavat selittää tällaisen viivästymisen, Euroopan tietosuojavaltuutettu pitää näitä lukuja valitettavina. Toimielinten ja elinten olisi pyrittävä lyhentämään tietojen lähettämiseen tarvittavaa aikaa. Joka tapauksessa tietosuojavaltuutettu muistuttaa toimielimiä ja elimiä uudelleen niiden asetuksen 30 artiklan mukaisesta veloitteesta tehdä yhteistyötä Euroopan tietosuojavaltuutetun kanssa ja antaa sille pyydytetyt tiedot.

Toimielinten keskiarvo: kaaviot osoittavat, että monet toimielimet ja elimet ovat lisänneet keskeytyspäiviensä määrää hyvin huomattavasti; toiset vähemmän, kuten neuvosto. Tietosuojavaltuutettu haluaa mainita erikseen, että komission ja tilintarkastustuomioistuimen keskeytyspäivien lukumäärä on pienentynyt (edelli-

sen osalta 39,3 prosentilla ja jälkimmäisen osalta 45,2 prosentilla). On toivottavaa, että muut toimielimet ja elimet seuraavat tätä suuntausta.

Ennen 1. tammikuuta 2007 saadut ilmoitukset ennakkotarkastuksista, joista ei ole vielä annettu lausuntoa

Euroopan tietosuojavaltuutettu odottaa saavansa vuonna 2007 paljon ilmoituksia, kun toimielimet ja elimet pyrkivät noudattamaan ”kevään 2007” takarajaa. Vuoden 2006 lopussa oli meneillään jo **26 ennakkotarkastusta**. Näistä yksi ilmoitus oli saatu vuonna 2005, 25 ilmoitusta vuonna 2006 (yhdeksän joulukuussa) ja 11 ilmoitusta tammikuussa 2007. Kahden osalta katsottiin, ettei ennakkotarkastukseen ole aihetta. Yksi on varsinainen ennakkotarkastus (”Epäpätevyys”, tilintarkastustuomioistuimen ilmoitus, lausunto annettu jo 18. tammikuuta 2007).

OLAF	5 ennakkotarkastusta
Euroopan parlamentti	4 ennakkotarkastusta
Euroopan komissio	3 ennakkotarkastusta
Euroopan keskuspankki	3 ennakkotarkastusta
Euroopan talous- ja sosiaalikomitea ja alueiden komitea	2 ennakkotarkastusta
Euroopan investointipankki	2 ennakkotarkastusta
Tilintarkastustuomioistuin	1 ennakkotarkastus
CPVO ⁽¹⁵⁾	1 ennakkotarkastus
Euroopan yhteisöjen tuomioistuin	1 ennakkotarkastus
EFSA ⁽¹⁶⁾	1 ennakkotarkastus
EPSO	1 ennakkotarkastus
ETF ⁽¹⁷⁾	1 ennakkotarkastus
Käännöskeskus (CdT)	1 ennakkotarkastus

Toimielin- ja elinkohtainen analyysi

Euroopan tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen siihen, että neljä virastoa (CdT, ETF, EFSA ja CPVO) ovat alkaneet lähettää ilmoituksia, ja kannustaa muita virastoja ja elimiä tekemään samoin. OLAFin muodostama erikoistapaus tulee jäljempänä ilmi.

⁽¹⁵⁾ Yhteisön kasvilajikevirasto.

⁽¹⁶⁾ Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen.

⁽¹⁷⁾ Euroopan koulutussäätiö.

Tietoryhmäkohtainen analyysi

Seuraavassa ovat ilmoitettujen ennakkotarkastusten määrät tietoryhmittäin ja tärkeysjärjestyksessä:

Ryhmä 1 (potilastiedot)	4 ennakkotarkastusta
Ryhmä 2 (henkilöstön arviointi)	8 ennakkotarkastusta
Ryhmä 3 (kurinpitomenettelyt)	ei tarkastuksia
Ryhmä 4 (sosiaalipalvelut)	2 ennakkotarkastusta
Ryhmä 5 (sähköinen valvonta)	6 ennakkotarkastusta
Muut alat	6 ennakkotarkastusta ⁽¹⁸⁾

Ryhmän 1 osalta annettujen ilmoitusten määrä on kasvanut jatkuvasti. Näistä tietosuojavaltuutettu sai (kolmelta toimielimeltä) ilmoituksen potilastiedoista suppeassa merkityksessä, toisin sanoen terveydenhoitoyksiköiltä peräisin olevista tiedoista. Tämän kehitysuunnan oletetaan jatkuvan vuonna 2007, koska potilastiedot liittyvät moniin käsittelyihin. Tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen siihen, että tämän alan ilmoituksia saadaan komissiolta ⁽¹⁹⁾ alkuvuonna 2007. Kuten edellä on jo huomautettu, palkkatoimiston ⁽²⁰⁾ tulisi seurata perässä (ks. 2.4.2 kohta).

Tietoryhmä 2 (henkilöstön arviointi) on edelleen suurin ryhmä – kahdeksan asiaa 26:sta (30,8 prosenttia). Tällä alalla annettiin ilmoituksia merkittävistä tapauksista (EPSOon liittyvät asiat, ks. edempänä), jotka koskevat kaikkia toimielimiä ja elimiä, mutta tietosuojavaltuutettu haluaisi korostaa, että jotkut toimielimet eivät ole ilmoittaneet omista EPSO:n varallisuusluetteloiden käyttöön liittyvistä menettelyistään.

Ryhmän 3 (kurinpitomenettelyt) osalta Euroopan tietosuojavaltuutettu odottaa ilmoituksia toimielimiltä, etenkin virastoilta ja molemmilta komiteoilta.

Ryhmän 4 (sosiaalipalvelut) osalta saatiin jo kaksi ilmoitusta (yksi parlamentista ja yksi yhteisöjen tuomioistuimesta).

Ryhmä 5 (sähköinen valvonta) on yhä erityisen tärkeä. Kuten edellä on mainittu, sähköistä valvontaa koskevaa asiakirjaa käytetään sähköisen valvonnan järjestelmiä koskevan ennakkotarkastuksen tukena ja tämän alan

ennakkotarkastusten lähtökohtana (ks. 2.7 kohta). Tämä ala koskee monia toimielimiä ja elimiä, ja sitä koskevia lausuntoja on annettu kuusi; ne jakaantuvat toimielimittäin seuraavasti: komissio, EKP (kaksi), EIP (kaksi) ja neuvosto. Myös Euroopan talous- ja sosiaalikomitea sekä alueiden komitea ilmoittivat tämän alan käsittelyistä. EKP ja EIP ilmoittivat muista tähän ryhmään kuuluvista käsittelytoimista.

Muihin aloihin kuuluu etenkin OLAF, joka aikoo erityisistä ja arkaluontoisesta toimialastaan johtuen ilmoittaa useita ennakkotarkastuksia. Nämä ilmoitukset ovat olleet OLAFin tietosuojavastaavan ja Euroopan tietosuojavaltuutetun työryhmän joustavaan työskentelyyn tähtäävän yhteisen analyysin ja suunnittelun ensimmäisenä seurauksena. Tämänlaisten ilmoitusten määrä kasvaa jatkuvasti. OLAF on jo ilmoittanut seitsemän ennakkotarkastusta tammikuussa 2007, ja ennen 1. maaliskuuta 2007 odotetaan 20:tä lisää.

2.3.4 Jälkikäteistarkastuksia koskevat tärkeimmät kysymykset

Toimielimissä ja elimissä käsitellään *potilastietoja ja muita terveyteen liittyviä tietoja*. Kaikki henkilön terveydentilaan suoraan tai välillisesti liittyvät tiedot kuuluvat tähän ryhmään. Näin ollen sairauslomata ja sairausvakuutuskorvaukset kuuluvat ennakkotarkastusten piiriin.

Kuten yllä on jo mainittu, Euroopan tietosuojavaltuutettu on jo valvonut 11:tä suoraan itse potilastietoihin ja niiden eri näkökohtiin liittyvää ennakkotarkastusta. Neuvosto lähetti potilastiedot sellaisenaan ennakkotarkastukseen. Tietosuojavaltuutettu antoi useita suosituksia, jotka koskivat esimerkiksi tietojen laatua, tietojen säilyttämistä ja rekisteröidylle annettavia tietoja. Kaikkien suoritettujen ennakkotarkastusten (neuvosto, EKP ja EIP) ja myös samaa asiaa koskevien kesken olevien ennakkotarkastusten (parlamentti, Euroopan talous- ja sosiaalikomitea ja alueiden komitea) perusteella tietosuojavaltuutetulla on asiasta hyvä yleiskuva.

Henkilöstön arviointi on ymmärrettävistä syistä yleinen käsittelytapaus kaikissa toimielimissä ja elimissä. EPSO on tällä alalla merkittävässä asemassa. Euroopan tietosuojavaltuutettu sai virkamiesten, väliaikaisten toimihenkilöiden ja sopimussuhteisten toimihenkilöiden palvelukseenottoa koskevia ilmoituksia. Kaikissa näissä tapauksissa EPSO on pääosin noudattanut ase-

⁽¹⁸⁾ Liittyvät tarjouspyyntöön (komissio) ja viiteen OLAFin ilmoitukseen, jotka koskevat hallinnollista, rahoituskellista, oikeudellista ja kurinpidollista seuranta- ja asioiden valvontaa.

⁽¹⁹⁾ Komissiolla on eräiden näkökohtien (mm. potilastietojen arkistoinnin) osalta toimielinten välinen tehtävä.

⁽²⁰⁾ Henkilökohtaisten etuuksien hallinto- ja maksutoimisto.

tuksen mukaisia periaatteita, vaikka tietosuojavaltuutettu onkin antanut suosituksia, jotka koskevat tietojen säilyttämisaikaa, niiden pitkäaikaista säilyttämistä sekä tietojen siirron rajoittamista vain palvelukseenotosta vastaaville yksiköille. Erityinen suositus koski tarvetta julkaista yleisesti kilpailujen ehdot ja etenkin suullisen kokeen arvioinnin alueita ja niiden yksityiskohtaisia arvosteluja sekä hakijoiden oikeutta tutustua niihin. Sopimussuhteisten toimihenkilöiden palvelukseenoton osalta tietosuojavaltuutetun suosituksiin sisältyi muun muassa sen painottaminen, että oikeutta tutustua tuloksiin ei tule rajoittaa eikä palvelukseen ottavien toimielinten käyttämien kilpailun läpäisseiden hakijoiden luetteloiden sisältämiä ansioihin perustuvia ryhmittelyjä tule poistaa. Tietosuojavaltuutetun antoi myös suosituksia sähköisessä muodossa säilytettyjen tietojen säilyttämisajasta.

Eräs tärkeä ennakkotarkastus koski EU:n sähköistä ansioluetteloa (CV on-line) (jota ei tule sekoittaa Syntyper 2 e-CV:hen; ks. jäljempänä varsinaisia ennakkotarkastuksia koskevat tärkeimmät kysymykset), joka korvaa komissiossa avoimia työpaikkoja koskevien oma-aloitteisten hakemusten nykyisen manuaalisen tai puolimanuaalisen käsittelyn yhtenäistetyllä sähköisellä järjestelmällä ja jota varten tietosuojavaltuutettu antoi suosituksia, jotka koskevat säilytysaikoja, varmistustietojen käyttöä sekä ansioluetteloon sisällytetyjen suositelijoiden suostumusta.

CdT, ETSK, yhteisöjen tuomioistuin, EUMC, EIP ja EKP ovat toimielimiä, jotka ovat toimittaneet tietoja palvelukseenottoon ja/tai arviointiin liittyvistä käsittelytoimistaan. Tärkeimmät suositukset liittyvät tietojen laatuun, oikeuteen tutustua niihin, annettaviin tietoihin ja tietojen säilyttämiseen. Sekä neuvosto että tilintarkastustuomioistuin ovat lähettäneet tietosuojavaltuutetulle ilmoituksia, jotka koskevat uusien hyväksymis- ja todistusmenettelyjen aloja (yksi ilmoitus käsiteltiin varsinaisena ennakkotarkastuksena – ks. jäljempänä); tärkeimmät suositukset koskevat tietojen säilyttämistä ja tietojensaantioikeutta. EPSOa koskevan varmennusmenettelyn käsittely on kesken.

Viimeiset kaksi ennakkotarkastusta koskevat ajankäytön hallintaa (neuvosto ja EIP). Suositukset liittyvät muun muassa tietojen säilyttämisaikaan, esimiesten alaistensa henkilötietoihin pääsyn määrittelyyn sekä rekisteröidylle annettavaan tietoon.

Hallinnolliset tutkimukset ja kurinpitomenettelyt: Tällä alalla suoritettiin neljä jälkikäteistarkastusta. Tarkas-

tukset koskivat neuvostoa, EKP:tä (yksi tarkastus kutakin alaa kohden) sekä yhteisöjen tuomioistuinta. Suositukset liittyivät tietojen säilyttämiseen, joka on yhä merkittävä kysymys (rajoitetun säilyttämisajan periaate vs. seuraamusten määräytymisen periaate), tietoihin tutustumista, niiden oikaisua ja saantia koskeviin oikeuksiin sekä erityisten tietoryhmien käsittelyyn.

Sosiaalipalvelut: Koska sosiaalipalvelutiedot voivat sisältää virkamiehen terveyteen liittyviä yksityiskohtaisia tietoja, niiden käsittely on Euroopan tietosuojavaltuutetun ennakkotarkastuksen alasta. Lisäksi sosiaalipalveluyksikön suorittaman tietojenkäsittelyn tarkoituksena voi olla rekisteröityihin liittyvien henkilökohtaisten ominaisuuksien arviointi.

Vain kaksi ennakkotarkastusta analysoitiin. Komissiolle annetuissa suosituksissa keskityttiin siihen, että kaikessa ulkopuolisten yksikköjen kanssa käytävässä henkilötietoihin liittyvässä viestinnässä on oltava äärimmäisen tarkka. Lisäksi taloudellista tukea koskevia tilastoja varten annettavien tietojen tulisi tietosuojavaltuutetun mielestä olla nimettömiä; ottaen huomioon tietojen luottamuksellisuuden ja arkaluonteisuuden kaikki tätä koskevat kirjeet tulisi merkitä leimalla ”Staff matter” (henkilöstöasia). Neuvostolle annetut suositukset liittyivät tietojen laatuun, oikeuteen tutustua niihin ja oikaista niitä sekä annettaviin tietoihin.

Sähköinen valvonta: Tulevan sähköistä valvontaa koskevan asiakirjan sisältämiä yleispäätelmiä odottaessa (ks. 2.8 kohta) todettakoon, että vuonna 2006 tämän alan jälkikäteistarkastukset koskivat puhelinkeskustelujen nauhoittamista. Tähän liittyy erityisiä ongelmia, jotka ovat niin merkittäviä, että asetukseen (EY) N:o 45/2001 on sisällytetty erityisiä etenkin viestinnän luottamuksellisuutta koskevia suojauskeikkoja. Koska nauhoituksia käytetään pääasiassa salassapitovelvollisuuden rikkomisen tai sisäpiiritietojen väärinkäyttämisen ja petosten tunnistamiseksi, ennakkotarkastukseen on perusteita.

Neuvoston turvallisuusyksikön puhelinlinjojen osalta suositukset koskevat tarkoituksen rajaamista, rekisteröidyn tiedonsaantioikeuden rajoittamista ja ulkopuolisille soittajille annettavia tietoja. EKP:n ja EIP:n osalta suosituksissa keskityttiin pääosin velvoitteeseen antaa tietoja liiketoimien vastapuolille, joiden tiedot tallennetaan myös. Euroopan tietosuojavaltuutettu painotti myös, että on tärkeää määrittellä tarkoituk-

set, joihin tietoja alun perin kerätään, ja varmistaa, että niitä ei myöhemmin käsitellä muihin yhteensopimattomiin tarkoituksiin. Komission hätä- ja turvapuhelinlinjan osalta suositukset koskivat pääasiassa rekisteröidyille annettavia tietoja.

Tämä ala pysyy merkittävänä, sillä on jo kuusi sitä koskevaa ennakkotarkastusta, joiden käsittely jatkuu vuonna 2007.

Muut alat: ennakkovaroitusjärjestelmä ja OLAFin sisäiset tutkimukset on otettava erikseen esille.

Komissio ja yhteisöjen tuomioistuin tekivät ennakkovaroitusjärjestelmää koskevan ilmoituksen. Ennakkovaroitusjärjestelmän päätarkoituksena on kolmansiä osapuolia (luonnollisia tai oikeudellisia henkilöitä) koskevien jakelultaan rajoitettujen tietojen kulun varmistaminen kaikkien komission osastojen kesken niiden yhteisön varojen vastaanottajien (edunsaajien) osalta, jotka ovat syyllistyneet petokseen, hallinnollisiin virheisiin tai väärinkäytöksiin ja muiden olosuhteiden osalta, jotka liittyvät näihin edunsaajiin, jotka voisivat muodostaa uhan yhteisöjen taloudellisen edun kannalta. Tiedot voivat myös koskea luonnollisia henkilöitä, joilla on valtuudet edustaa tiettyjä oikeudellisia henkilöitä, tehdä päätöksiä niiden puolesta tai valvoa niitä. Muut toimitukset eivät perusta omaa keskustietokantaansa vaan käyttävät komission tietokantaa tiedonvaihtoon sen kanssa (yhteisöjen tuomioistuimen tapaus).

Komission ennakkovaroitusjärjestelmästä on annettu lausunto. Suosituksia annettiin seuraavista asioista: mahdollisuus julkaista komission ennakkovaroitusjärjestelmää koskevat päätökset virallisessa lehdessä, tietojen laatu, tietojen saantioikeuden määrittely ja myöntäminen (tämän oikeuden rajoittamisen tulisi olla poikkeuksellista) sekä täydentäminen oikeudella oikaisuun virheen tai väärän arvioinnin ollessa kyseessä, rekisteröidyille annettavilla tiedoilla sekä sillä, että asianosaiselle henkilölle tiedotettaisiin säännönmukaisesti häntä koskevan varoituksen antamisesta. Yhteisöjen tuomioistuimen tapauksessa tärkeimmät suositukset liittyivät tietojen säilyttämiskäytäntöön, niiden laatuun, oikeuteen tutustua niihin ja oikaista niitä sekä annettaviin tietoihin.

Petosten ja korruption kaltaisten taloudellisten väärinkäytösten torjumiseksi OLAFilla on valtuudet suorittaa sisäisiä hallinnollisia tutkimuksia EU:n toimielimissä ja elimissä. Tutkimusvaltuudet ulottuvat myös EU:n henkilöstön vakaviin rikkomuksiin. OLAFilla

on pääsy mihin tahansa kaikkien tietovälineiden sisältämiin tietoihin, ja se voi pyytää henkilöstön jäseniltä mm. suullista tietoa. Tarvittaessa sen tutkimusten tulokset toimitetaan kansallisille ja/tai yhteisön viranomaisille (esimerkiksi oikeudellisia tai kurinpidollisia) jatkotoimia varten. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tehnyt useita suosituksia asetuksen noudattamisen parantamiseksi mm. rekisteröityjen oikeuksien osalta, joita ovat tietoihin tutustuminen, niiden oikaisu ja saanti. Euroopan tietosuojavaltuutettu käsitteli myös tutkintatiedostoihin syötettävien tietojen laadun, sähköpostiviestien luottamuksellisuuden sekä raporttien ja niihin liittyvien asiakirjojen siirron takeita.

2.3.5 Varsinaisia ennakkotarkastuksia koskevat tärkeimmät kysymykset

Euroopan tietosuojavaltuutetun olisi tavallisesti annettava lausuntonsa ennen tietojen käsittelyn aloittamista, jotta taataan rekisteröityjen oikeudet ja vapaudet alusta pitäen. Tämä on 27 artiklan peruslähdekohta. Jälkikäteistarkastusta edellyttävien tapauksien lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutetulle tehtiin vuonna 2006 ilmoitus viidestä ”varsinaisesta”⁽²¹⁾ ennakkotarkastuksesta. Kaikkia vuoden 2005 varsinaisen ennakkotarkastuksen tapauksia koskevan yleisen johtopäätöksen vastaisesti vuonna 2006 tehdyt varsinaiset ennakkotarkastukset ovat olleet erittäin hyvin dokumentoituja. Kuten on odotettavissa, varsinaisia ennakkotarkastuksia koskevissa ilmoituksissa käsitellään pääasiassa menettelysääntöjä.

Tilintarkastustuomioistuimen todistusmenettelyä koskeva tapaus koski uutta menettelyä, jonka avulla henkilöstön jäsenet voivat nousta ylempään palkkaluokkaan (aiemmista C- ja D-palkkaluokista AST-palkkaluokkaan). Ainoat tietosuojan näkökulmasta annetut suositukset järjestelmän parantamiseksi koskivat tietojen säilyttämistä ja annettavia tietoja.

Toinen arviointia koskeva tapaus koski komission Sysper 2 e-CV -järjestelmää (jota ei tule sekoittaa EU:n sähköiseen ansioluetteloon, ks. edellä); se on tietoväline, jonka avulla komission henkilöstö voi antaa ammatillisia tietojaan. Tärkeimmät suositukset koskivat henkilöstön jäsenille annettavia tietoja sekä järjestelmän sisältämiin tietoihin tutustumista koskevien takeiden määrittämistä.

⁽²¹⁾ Tarkoittaa tapauksia, jotka koskevat vielä aloittamatonta tietojen käsittelyä.

Sähköisen valvonnan tapaus koski komission tukipalveluun tehtyjen puhelinsoittojen nauhoittamista. Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi useita tähän liittyviä suosituksia lain noudattamiseksi; suositukset edustivat kahta päälinjaa: tietoteknisen ongelman ratkaisuun liittyvien keskustelujen nauhoitusten säilytysajan tulisi olla hyvin lyhyt; nauhoitusten jatkokäyttö koulutustarkoituksiin tulisi sallia vain, jos keskustelu ja siihen liittyvät tiedot tehdään nimettömiksi tai palvelun käyttäjien ja sen työntekijöiden suostumus on saatu.

Parlamentti teki taloushallinnon henkilöstön riippumattomuutta koskevan ilmoituksen. Tämä asia käsitellään käyttämällä arviointilomakkeita, joiden avulla voidaan paljastaa eturistiriidat, joita voisi ilmetä parlamentin taloushallinnon henkilöstön suorittaessa arkaluonteisia tehtäviä ja jotka olisivat voineet olla uhkana taloudellisille eduille. Tärkeimmät suositukset koskivat tarkoituksen rajaamisen takeita ja annettavia tietoja.

Komissiolta saatiin epätavallinen ilmoitus, joka koski EU:n ja Kiinan välisen matkailusopimuksen mukaista hyväksytyin matkakohteen asemaa (ADS). Euroopan komission ulkosuhteiden pääosaston suojattu www-sivusto helpottaa Kiinan kanssa tehdyn ADS-matkailusopimuksen sopimuspuolina olevien komission ja eurooppalaisten maiden (EU:n ja muutaman muun) lähetystöjen ja konsulaattien välistä reaaliaikaista tietojenvaihtoa. Www-sivustolla on luettelo hyväksytyistä matkatoimistoista ja niiden kuriireista (niiden nimissä toimivista henkilöistä), joilla on lupa käsitellä Euroopan unionin maihin tehtyjä ADS-viisumihakemuksia. Luettelo sisältää ADS-sääntöjen rikkomisesta esitettyjä ja langetettuja seuraamuksia mutta myös muuta tietoa. Euroopan tietosuojavaltuutettu tarkasti järjestelmän, koska tiedoissa matkatoimistoja koskevista seuraamuksista saattaa olla myös tietoja luonnollisten henkilöiden tekemiksi ”epäilyistä rikoksista”.

Tiettyjen oikeuksien epääminen matkatoimistolta tarkoittaa myös niiden epäämistä sen kuriireilta. Suosituksissa keskityttiin rekisteröityjen oikeuteen tutustua tietoihin ja oikeista niitä sekä heille annettaviin tietoihin. Www-sivustolle pääsy tulisi sallia vain tapauskohtaisesti, silloin kun se on tarpeen komission henkilöstön tehtävien suorittamiseksi.

2.3.6 Ennakkotarkastusten ja ilmoitusten, joista ei ole aiheellista suorittaa ennakkotarkastusta, tarvetta koskeva neuvottelu

Vuonna 2006 Euroopan tietosuojavaltuutetun ennakkotarkastuksen tarvetta koskevien neuvottelujen määrä säilyi merkittävänä. Joistakin edellä mainituista tapauksista käytiin tällaisia neuvotteluja, kuten EU:n ja Kiinan matkailusopimuksen sisäisestä verkkosivustosta, EIP:n puhelunauhoituksista, EU:n sähköisestä ansioluettelosta jne.

Komission oikeushenkilörekisteriä ei sinänsä pidetty ennakkotarkastuksen alaisena, mutta joitakin siihen liittyviä seikkoja, lähinnä siihen sisällytettäviä rekisteröidyille annettavia tietoja, analysoitiin ennakkovaroitusjärjestelmää koskevassa lausunnossa, sillä oikeushenkilörekisteri on tietokanta, josta ennakkovaroitusjärjestelmä saa tietoja ja johon siitä syötetään tietoja.

Neuvoston ”luotettavuusselvityksen” käsittelyä ei pidetty tarpeellisena ennakkotarkastuksen kohteena, sillä neuvosto ei ole merkittävässä asemassa arvioinnin suhteen; sen suorittaa kyseinen jäsenvaltio.

Kummankaan komitean suorittamaa ”lähtevän postin tarkastamista” ei pidetty ennakkotarkastettavana, sillä luottamuksellisuuden rikkominen voidaan täysin välttää tietyllä menettelytapamuutoksella. Tietosuojavaltuutettu on seurannut tämän muutoksen toteuttamista ja päättänyt asian käsittelyn.

Tilintarkastustuomioistuimen Adonis-järjestelmä samoin kuin komission vastaava järjestelmä eivät ole ennakkotarkastuksen alaisia siksi, että postilähetysten ja sähköpostiviestien sisältö ei ole tarkoitettu käsiteltäväksi eikä siten kuulu 27 artiklan 2 kohdan a alakohdan soveltamisalaan.

EKP:n sisäpiirikauppaa koskevat säännöt ovat olleet erikoisasemassa sikäli, että vaikka niitä alun perin pidettiin ennakkotarkastuksen alaisina, on päädytty päinvastaiseen ratkaisuun samoista, jäljempänä mainittavista syistä kuin IAS:n kohdalla. Se, että sisäiset tarkastajat suorittavat joissakin tapauksissa myös tutkimuksia tietyn henkilön mahdollisesta sääntöjen rikkomisesta, ei muuta käsittelyn luonnetta. Tässä tapauksessa noudatetaan jo ennakkotarkastuksen kohteena ollutta tutkimusmenettelyä.

Eräs toinen tapausryhmä on ollut hyvin hyödyllinen ennakkotarkastusten laajuuden määrittämisen kannalta. Joskus tarkasteltuaan tarkoin tietosuojavastaavan lähettämää ilmoitusta tietosuojavaltuutettu voi katsoa, että käsittelytoimi ei ole ennakkotarkastuksen alainen. Näissä tapauksissa ilmoitetaan tähän johtopäätökseen johtaneet syyt, yleensä tietosuojavastaavalle osoitetussa kirjeessä, johon liitetään usein analyysin aikana tarpeelliseksi osoittautuneita suosituksia. Koska tällainen kirje korvaa virallisen lausunnon, sen julkaisemista Euroopan tietosuojavaltuutetun Internet-sivustolla pidetään hyödyllisenä.

Kaksi mielenkiintoista tämän alan päätöstä ovat olleet Euroopan talous- ja sosiaalikomitean sekä alueiden komitean (joilla on yhteistä IT-infrastruktuuria) tapaukset, jotka koskivat sähköpostijärjestelmää ja käyttäjätilinhoitoa. Nämä tapaukset tarjosivat tilaisuuden selvittää edellytykset, joilla tietosuojavaltuutettu katsoo sähköisen valvonnan tapausten olevan ennakkotarkastuksen alaisia. Lyhyesti sanottuna kyse on oltava luottamuksellisuudesta ja/tai käytöksen arvioinnista.

Toinen merkittävä tapaus oli komission tietosuojavastaavan toimittama sisäisen tarkastuksen pääosasto (IAS) koskenut ilmoitus. Johtopäätöksenä oli, että tilintarkastusta varten tehtävät käsittelytoimet eivät ole ennakkotarkastuksen alaisia, sillä niiden tarkoituksena ei ole arvioida henkilöitä vaan järjestelmiä; jos henkilöiden käytöstä koskevia epäilyksiä ilmenee, niitä koskevat tiedot on lähetettävä toimivaltaiselle tutkimuselimelle. Tämä kriteeri pätee tietenkin myös tilintarkastustuomioistuimen keskeisiin toimintoihin.

Komissiota koskenut tapaus ”sähköinen äänestäminen – henkilöstökomitean vaalit” tarjosi tilaisuuden huomauttaa, että kaikki arkaluonteiset tiedot eivät tee ennakkotarkastusta tarpeelliseksi (vaan vain 27 artiklan 2 kohdan a alakohdassa luetteloidut tiedot), ja järjestelmän mahdollinen toimintahäiriö ei myöskään ole riittävä ennakkotarkastusperuste.

2.3.7 Ennakkotarkastuksista annettujen lausuntojen ja neuvottelujen seuranta

Kun Euroopan tietosuojavaltuutettu antaa ennakkotarkastusta koskevan lausunnon, sen mukana annetaan yleensä suosituksia, jotka on otettava huomioon, jotta käsittelyssä noudatettaisiin asetusta. Suosituksia annetaan myös, kun asian ennakkotarkastustarvetta koskevan arvioinnin yhteydessä ilmenee kriittisiä

näkökohtia, jotka näyttävät edellyttävän oikaisutoimenpiteitä. Ellei rekisterinpitäjä noudata suosituksia, Euroopan tietosuojavaltuutettu voi käyttää asetuksen 47 artiklassa annettuja valtuuksia. Euroopan tietosuojavaltuutettu voi esimerkiksi antaa asian asianomaisen yhteisön toimielimen tai elimen käsiteltäväksi.

Lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutettu voi määrätä, että tietoihin liittyvien tiettyjen oikeuksien käyttöä koskevat pyynnöt täytetään (jos tällaiset pyynnöt on evätty asetuksen 13–19 artiklan vastaisesti) tai antaa varoituksen tai huomautuksen rekisterinpitäjälle. Hän voi myös määrätä oikaisemaan, suojaamaan, poistamaan tai tuhoamaan kaikki tiedot taikka kieltää käsittelyn väliaikaisesti tai lopullisesti. Ellei Euroopan tietosuojavaltuutetun päätöksiä noudateta, hänellä on oikeus antaa asia Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi EY:n perustamissopimuksessa määrättyin edellytyksin.

Kaikista ennakkotarkastuksista annettiin suosituksia. Kuten edellä (ks. 2.3.4 ja 2.3.5 kohta) esitettiin, useimmat suositukset koskevat rekisteröityihin liittyviä tietoja, tietojen säilyttämisajankoja, käyttötarkoituksen rajaamista sekä oikeuksia saada ja oikaista tietoja. Toimielimet ja elimet ovat halukkaita noudattamaan kyseisiä suosituksia, eikä tähän mennessä ole ollut tarvetta tehdä toimeenpanopäätöksiä. Toimenpiteiden toteuttamisaika vaihtelee. Kesäkuusta 2006 lähtien Euroopan tietosuojavaltuutettu on pyytänyt lausuntonsa liitteenä olevassa virallisessa kirjeessä, että kyseinen toimielin ilmoittaisi sille kolmen kuukauden sisällä suositusten täytäntöönpanemiseksi toteutetuista toimenpiteistä. Tämän tulisi johtaa kyseisen toimielimen tai elimen oma-aloitteisen seurannan aloittamiseen, ja näin on alkanut tapahtua.

Vuoden 2006 seurannassa, joka voi myös koskea vuonna 2005 annettuja lausuntoja, käsiteltyt 83 asiaa (joista 137:ää koskevat ilmoitukset oli saatu vuosina 2004–2006 ja jotka edustavat 60,6 prosenttia tapauksista) jakautuvat seuraavasti:

Asiat, joiden käsittely on saatettu päätökseen	17 asiaa
Asiat, joiden seuranta on käynnistetty, mutta toimielimeltä ei ole saatu vastausta	17 asiaa
Asiat, joiden seuranta on käynnistetty ja on meneillään ja/tai edistynyt pitkälle	34 asiaa
Asiat, joiden seuranta ei ole vielä alkanut, koska lausunnot on annettu niin myöhään (lokakuun 2006 jälkeen)	13 asiaa
Asioiden, jotka eivät ole ennakkotarkastuksen alaisia, erityisseuranta	2 asiaa

Asiat, joiden seuranta on käynnistetty, mutta toimielimeltä tai elimeltä ei ole saatu vastausta (17 asiaa), edustavat 97:ää Euroopan tietosuojavaltuutetun suositusta. Asiat, joiden seuranta on käynnistetty ja on meneillään ja/tai edistynyt pitkälle (34 asiaa), edustavat tietosuojavaltuutetun 256:ta suositusta.

Kahdessa tapauksessa ilmoituksen arviointi johti lopputulokseen, että asia ei ollut ennakkotarkastuksen alainen, mutta niihin liittyen laadittiin kuitenkin 10 suositusta, joita seurattiin. Yksi asioista on käsitelty loppuun, ja toisen käsittely on edistynyt pitkälle.

Kolmessa tapauksessa, joissa neuvoteltiin ennakkotarkastuksen tarpeesta, tehtiin myös seitsemän suositusta, joita seurattiin. Yksi asioista on käsitelty loppuun, ja kahden käsittely on edistynyt pitkälle.

2.3.8 Päätelmät ja tulevaisuudennäkymät

Kuten edellä oleva määrällinen ja laadullinen analyysi osoittaa, vuosi 2006 on ollut intensiivinen. Saatujen ennakkotarkastusten määrä on kuitenkin odotuksia alempi ottaen huomioon jo vuoden 2005 vuosikertomuksessa mainitun kevään 2007 takarajan. Vuoden 2006 jälkipuoliskoa koskevat odotukset olivat saatujen ilmoitusten todellista määrää suuremmat. Poikkeuksena on ollut OLAF, joka on ilmoittanut huomattavan määrän asioita ja jatkaa samalla linjalla. Muut ovat tehneet lisää ilmoituksia vuoden 2007 alussa. Kaikkia painopistealoja ei vielä ole katettu kaikkien toimielinten ja elinten osalta, joten ponnisteluja on jatkettava aikarajoissa pysymiseksi.

On kuitenkin kiinnitettävä huomiota myös muihin kuin ensisijaisiin painopisteisiin. Kaikista jälkikäteistarkastuksista on tehtävä ilmoitus, sillä asetuksen 27 artikla koskee myös niitä ja niihin liittyy erityisiä rekisteröityjen oikeuksia ja vapauksia koskevia vaa-roja.

Ennakkotarkastuksen alaiset toimielinten väliset asiat ovat erityinen ala, joka sai osakseen huomiota vuonna 2006 ja varmasti saa sitä myös vuonna 2007. Monissa tapauksissa useilla toimielimillä tai elimillä on yhteisiä potilastietoja, arviointeja, ylennyksiä jne. koskevia käsittelytoimia. Kunkin elimen rooli vaihtelee tapauskohtaisesti (yksi toimielin toimittaa toisille palveluita, useat elimet huolehtivat kukin eri osatekijöistä jne.), mutta niille on kaikille yhteistä monimuotoisuus. Tähän tullaan kiinnittämään paljon huomiota vuonna 2007.

Sähköiseen viestintään kiinnitetään myös erityistä huomiota. Tämän alan jälkitarkastukset ovat jossakin määrin viivästyneet siitä syystä, että on täytynyt viimeistellä sähköistä valvontaa koskevan asiakirjan laatimiseen johtava tutkimus (ks. 2.8 kohta). Euroopan tietosuojavaltuutetun olisi tarkistettava vuoden 2007 aikana kaikki toimielinten ja elinten suorittamat käsittelytoimet, jotka tähtäävät televiestintävälineiden sääntöjenmukaisen käytön valvontaan.

Ennakkotarkastusilmoituksen täydentämisspyynnön johdosta annettujen tietojen määräaikoja on myös kehitettävä. Nyt on vielä liian monia kesken olevia asioita, joista osa on useita kuukausia vanhoja.

Vuonna 2007 kaikilla toimielimillä ja elimillä on myös oltava tietosuojavastaava. Tätä koskeva kampanja käynnistetään oikeudellisesta veloitteesta muistuttamiseksi jälleen kerran.

Kevään jälkeen aletaan soveltaa uutta lähestymistapaa käynnissä olevan ennakkotarkastustyöskentelyn rinnalla. Tarkastukset aloitetaan, mukaan lukien tarvittaessa paikan päällä tehtävät tarkastukset. Tavoitteena on varmistaa, että ilmoitusten tekeminen on koskenut kaikkia 27 artiklan mukaisia tapauksia ja että asetusta noudatetaan myös muissa henkilötietojen käsittelyä koskevista asioista.

2.4 Kantelut

2.4.1 Johdanto

Asetuksen (EY) N:o 45/2001 41 artiklan 2 kohdan mukaan Euroopan tietosuojavaltuutetun ”tehtävänä on seurata tämän asetuksen sellaisten säännösten ja muiden sellaisten yhteisön säädösten, jotka koskevat luonnollisten henkilöiden perusoikeuksien ja -vapauksien suojelua, soveltamista ja huolehtia niiden täytäntöönpanosta yhteisöjen toimielimen tai elimen suorittaman henkilötietojen käsittelyn osalta”. Osa tästä seurannasta suoritetaan käsittelemällä kanteluita 46 artiklan a kohdan mukaisesti ⁽²²⁾.

Jokainen luonnollinen henkilö voi tehdä kantelun Euroopan tietosuojavaltuutetulle ilman kansalaisuutta

⁽²²⁾ 46 artiklan a alakohdan mukaan Euroopan tietosuojavaltuutettu ”vastaanottaa ja tutkii kanteluita sekä ilmoittaa rekisteröidylle niiden käsittelyn tuloksesta kohtuullisen määräajan kuluessa”.

tai kotipaikkaa koskevia ehtoja ⁽²³⁾. Kantelut voidaan ottaa käsiteltäväksi vain, jos ne on tehnyt luonnollinen henkilö ja jos ne koskevat EU:n toimielimen tai elimen henkilötietojen käsittelyssä tapahtunutta tietosuojasääntöjen rikkomista silloin, kun käsittely suoritetaan yhteisön oikeuden soveltamisalaan kokonaan tai osittain kuuluvien toimien toteuttamiseksi. Kuten jäljempänä todetaan, monia Euroopan tietosuojavaltuutetulle toimitettuja kanteluita ei voitu ottaa tutkittavaksi, koska ne eivät kuulu Euroopan tietosuojavaltuutetun toimivaltaan.

Kun Euroopan tietosuojavaltuutettu vastaanottaa kantelun, hän lähettää kantelun tekijälle vastaanottotodistuksen ottamatta kantaa kantelun tutkimiseen tai tutkimatta jättämiseen, ellei kantelua selvästi ole jätettävä tutkimatta. Euroopan tietosuojavaltuutettu pyytää myös kantelun tekijää ilmoittamaan asian mahdollisesta saattamisesta kansallisten tuomioistuinten, Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tai Euroopan oikeusasiamiehen käsiteltäväksi (asia vireillä tai ei).

Jos asia otetaan tutkittavaksi, Euroopan tietosuojavaltuutettu suorittaa asiaa koskevan tutkimuksen ottaen yhteyttä asianomaiseen toimielimeen/elimeen tai pyytää lisätietoja kantelun tekijältä. Euroopan tietosuojavaltuutetulla on oikeus saada rekisterinpitäjältä tai toimielimeltä/elimeltä pääsy kaikkiin henkilötietoihin ja kaikkiin tutkimuksessa tarvitsemiinsa tietoihin sekä oikeus päästä tiloihin, joissa rekisterinpitäjä tai toimielin/elin harjoittaa toimintaansa. Kuten jäljempänä nähdään, Euroopan tietosuojavaltuutettu on käyttänyt näitä oikeuksia kanteluita käsitellessään vuonna 2006.

Jos tietosuojalainsäädäntöä väitetään rikotun, Euroopan tietosuojavaltuutettu voi saattaa asian kyseisen rekisterinpitäjän käsiteltäväksi ja tehdä ehdotuksia rikkomuksen korjaamiseksi tai rekisteröityjen suojan parantamiseksi; hän voi määrätä, että rekisterinpitäjän tulee noudattaa pyyntöjä, jotta tietyt rekisteröidyn oikeudet toteutuvat; hän voi antaa rekisterinpitäjälle varoituksen tai huomautuksen; hän voi määrätä oikaisemaan, poistamaan tai tuhoamaan kaikki tiedot; hän

⁽²³⁾ Asetuksen 32 artiklan 2 kohdan mukaan ”jokainen rekisteröity voi tehdä kantelun Euroopan tietosuojavaltuutetulle, jos hän katsoo, että hänelle perustamissopimuksen 286 artiklan nojalla kuuluvia oikeuksia on loukattu yhteisöjen toimielimen tai elimen suorittaman, hänen henkilötietojaan koskevan käsittelyn seurauksena”. 33 artikla: ”Jokainen yhteisöjen toimielinten tai elinten palveluksessa oleva voi esittää Euroopan tietosuojavaltuutetulle henkilötietojen käsittelyä koskevien tämän asetuksen säännösten väitettyä rikkomista koskevan kantelun käyttämättä virkatietä.”

voi kieltää tietojen käsittelyn tai siirtää asian kyseisen yhteisön toimielimen tai Euroopan parlamentin, neuvoston tai komission käsiteltäväksi. Viime kädessä tietosuojavaltuutettu voi saattaa asian yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi ⁽²⁴⁾. Jos päätöksestä seuraa, että toimielimen/elimen on toteutettava toimenpiteitä, Euroopan tietosuojavaltuutettu seuraa tätä yhdessä kyseisen toimielimen/elimen kanssa.

Euroopan tietosuojavaltuutettu sai 52 kantelua vuonna 2006. Näistä 52 kantelusta ainoastaan 10 otettiin Euroopan tietosuojavaltuutetun tutkittavaksi ja käsiteltäväksi. Näitä asioita käsitellään jäljempänä lyhyesti.

2.4.2 Tutkittavaksi otetut asiat

Lobbaajia koskevien tietojen julkistaminen

Euroopan parlamenttia vastaan tehtiin kantelu (2006-95), joka koski akkreditoitujen lobbaajien kotiosoitteiden mahdollista julkaisemista. Lobbaajan tunnuksen saamiseksi täytettävässä lomakkeessa annettiin ymmärtää, että kotiosoitteen antaminen oli pakollista. Saman lomakkeen myöhemmässä kohdassa mainittiin, että seuraavia tietoja ei julkistettaisi, mistä

Valvontakameroita on lisätty viime vuosina.

⁽²⁴⁾ Ks. asetuksen (EY) N:o 45/2001 47 artiklan 1 kohta.

saattoi päätellä, että aiemmassa kohdassa annetut tiedot – yksityinen kotiosoite mukaan lukien – julkistettaisiin.

Euroopan tietosuojavaltuutetun mukaan vain lobbaajan nimi ja hänen edustamansa järjestö julkistettiin. Näin ollen annettiin suositus lomakkeen muuttamiseksi tosiasiallisen käytännön mukaiseksi, ja Euroopan parlamentti päivitti lomakkeen. Tietosuojavaltuutettu totesi myös, että lobbaajien yksityisten kotiosoitteiden julkaisu haittaisi heidän yksityisyyttään. Lisää tietoja voitaisiin kuitenkin julkistaa, jos lobbaajille ilmoitettaisiin asiasta tietoja kerätessä ⁽²⁵⁾.

Oikeus tutustua lääkärinlausuntoon ja potilastietojen toimittaminen

Aiemmin EY:n virkamiehenä toiminut henkilö teki kantelun palkkatoimistoa (PMO) vastaan kahdesta asiasta, jotka eivät hänen mielestään olleet asetuksen mukaisia (2006-120 ja 390). Yksi asia koski oikeutta tutustua lääkärinlausuntoon. Alkuperäisen päätöksen tarkistettuaan Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoi väliaikaisen rajoittamisen olevan laillista niin kauan, kuin lopullista lausuntoa ei ollut saatu, mutta että oikeus tutustua lopulliseen lausuntoon tulisi myöntää samalla tavoin kuin muiden vastaavien lausuntojen osalta ja että oikeutta tutustua väliaikaiseen lausuntoon olisi harkittava uudelleen lopullisen lausunnon laatimisen jälkeen. Toinen asia oli potilastietojen toimittaminen vakuutusyhtiölle ilman kantelijan suostumusta. Johtopäätös oli, että toimittaminen oli tarpeellista eikä liiallista, sillä EY:n hallinnon velvollisuuksiin kuuluu ammattitaidusta, varhaiseläkkeestä yms. johtuvien taloudellisten seurausten vakuuttaminen. Joka tapauksessa palkkatoimiston suorittama potilastietojen käsittely on ennakkotarkastuksen alaista. Tämän toisen päätöksen tarkistamista on pyydetty, ja asia on parhaillaan vireillä. Eräitä toisia, asetuksen (EY) N:o 1049/2001 mukaisiin asiakirjoihin tutustumista koskevia asioita otettiin esiin.

Tutkimusta koskeva kantelu

Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa (ETSK) vastaan tehtiin kantelu (2006-181 ja 287), joka koski erään virkamiehen pyynnöstä tehdyn, luvatonta pääsyä hänen sähköpostiinsa (virkamiehen käyttäjätunnuksen

ja salasanan väitetty käyttö) koskeneen tutkimuksen alkuvaihetta sekä henkilöstöjohtajan kyvyttömyyttä järjestää pääsyä kantelijan lokitiedostoon luvattoman käytön todistamiseksi. Koska alussa vallitsi väärinkäsitys siitä, mitä tuli tehdä luvattoman käytön tutkimiseksi (IT-yksikkö päätyi siihen tulokseen, että erään kolmannen osapuolen lokitiedostoa oli käytetty, eikä itse rekisteröidyn), ETSK katsoi aluksi, että tutkimusta ei voinut suorittaa ja ilmoitti tästä kantelijalle. Kun kantelija oli tehnyt ETSK:n tietosuojavastaavalle väliintulopyynnön, kantelijan omat lokitiedostot ja niiden analyysi osoittivat, että luvattomasta pääsystä kantelijan sähköpostiin oli viitteitä. Tätä asiaa koskevassa päätöksessään tietosuojavaltuutettu piti valitettavana, että ennen kuin kantelija oli tehnyt virallisen kantelun ja komitean tietosuojavastaava oli puuttunut asiaan, komitean hallinto ei ollut päässyt kantelijan pyynnön osalta tyydyttävään lopputulokseen, mikä johtui edellä mainitusta väärinkäsityksestä sekä riittävän teknisen ja oikeudellisen analyysin puutteesta.

Videovalvonta

Eräs EU:n kansalainen teki Euroopan parlamenttia vastaan sen videovalvontakäytäntöjä koskevan kantelun (2006-185). Kantelija asetti kyseenalaiseksi Brysselissä sijaitsevien EP:n toimitalojen ulkopuolella harjoitettavan valvonnan mittasuhteet. Hän katsoi myös, että yleisölle ei tiedoteta asiasta riittävästi. Päätöksessään tietosuojavaltuutettu vaati Euroopan parlamenttia parantamaan yleisölle tiedottamista ja muuttamaan valvontakameroiden sijoitusta. Tietosuojavaltuutetun päätavoitteena oli varmistaa, että EP ei valvo mielenosoittajia tarkoituksellisesti eikä tahtomattaan, koska tämä voisi vaikuttaa sananvapautta rajoittavasti. Lausuntonsa seurannan aikana tietosuojavaltuutettu jatkoi yhteistyötä EP:n kanssa sen videovalvontakäytäntöjen parantamiseksi ottaen huomioon EP:n erityiset turvallisuustarpeet, mukaan lukien valtioiden päämiesten tai muiden tehostettua suojelua edellyttävien merkkihenkilöiden vierailujen turvallisuuden takaaminen, joita ei ollut otettu huomioon alkuperäisessä tietosuojavaltuutetun päätöksessä. Tämän kantelun yhteydessä tietosuojavaltuutettu käynnisti myös EU:n toimielimiä ja elimiä koskevan tutkimuksen ja alkoi työstää videovalvontaa koskevaa ohjeistoa, jonka on määrä valmistua vuoden 2007 aikana.

⁽²⁵⁾ Tutkimus on saatavissa Internet-sivustolta: http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/EDPS/Publications/Papers/BackgroundP/06-08-31_transparency_lobbyists_EN.pdf.

Oikeus tutustua tutkintakertomukseen

Tilintarkastustuomioistuinta vastaan tehtiin kantelu, joka koski erään henkilön 13 artiklan mukaista oikeutta tutustua tutkintakertomukseen (2006-239). Kertomus koski väitettä henkilöstösääntöjen 90 artiklan mukaisen kantelun jälkeisestä työpaikkahäirinnästä ja huonosta hallinnosta. Yksi asian osapuolista pyysi saada tutustua kertomukseen, mutta tilintarkastustuomioistuin epäsi häneltä tämän oikeuden sillä perusteella, että hän oli ”henkilö, jota kertomus ei koske”. Euroopan tietosuojavaltuutettu pyrki tässä tapauksessa tarkastelemaan 13 artiklan mukaisen tiedonsaanti-oikeuden soveltamisalaa ja sen 20 artiklan mukaista mahdollista rajoittamista. Tapauksen käsittelyyn kuului apulaistietosuojavaltuutetun ja erään hänen alaisensa vierailu paikan päällä, jonka tarkoituksena oli tutustua kyseisen kertomuksen sisältöön sekä asian tutkijan suorittamia haastatteluja koskeviin selvityksiin. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoi päätöksessään, että kantelijalla on oikeus tutustua kaikkiin häntä koskevan tutkimuksen tuloksiin. Poikkeus tulisi tehdä vain silloin, kun tiedot paljastavat asioita, jotka eivät mitenkään liity kantelijaan eivätkä todistajanlausuntojen tuloksiin. Tästä syystä tietosuojavaltuutettu pyysi tilintarkastustuomioistuinta sallimaan kantelijan tutustumisen tutkintakertomukseen, vaikkakaan ei kokonaisuudessaan. Päätöksen täytäntöönpano on vielä kesken.

Tiedonsaanti- ja oikaisu-oikeus

Euroopan komission hallinnon pääosastoa vastaan tehtiin kantelu, jossa vaadittiin 13 artiklan nojalla oikeutta tutustua tiettyihin kantelijaa koskeviin asiakirjoihin ja oikeutta oikaista eräitä tietoja 14 artiklan mukaisesti (2006-266). Kantelussa vedottiin myös 18 artiklaan kantelijaa koskevien tietojen käsittelyn vastustamiseksi. Pyydettyään lisäselvityksiä tilanteesta Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoi hallinnon mahdollistaneen pääsyn kaikkiin vaadittuihin asiakirjoihin lukuun ottamatta yhtä sähköpostiviestiä, jonka tunnistamiseen hallinnolla ei ollut riittävästi tietoja.

Tietosuojavaltuutettu toisti kantansa, että oikaisu-oikeutta ei voi virheellisyuden perusteella soveltaa subjektiiviseen tietoon. Lopuksi, mitä tulee mahdollisuuden vastustaa käsittelyä asetuksen 18 artiklan nojalla, tietosuojavaltuutettu katsoi, että kantelija ei pystynyt osoittamaan ”huomattavan tärkeitä ja perusteltuja syitä”.

Oikaisu- ja suojaamisoikeus

Yksi kantelu (2006-436) koski oikeutta oikaista viipymättä Sysper 2:n (Euroopan komission henkilöstötietojärjestelmä, johon kuuluu useita aliohjelmiä) sisältämät urakehitystä (*”historique de carrière”*) koskevat puutteelliset tiedot (14 artikla). Vaikka komissio kiisti puutteellisia tietoja koskevan väitteen, se esitti huomautuksia varten olevan kentän lisäämistä kantelijan urakehitystietojen yhteyteen. Tietosuojavaltuutettu hyväksyi tämän ehdotuksen väliaikaisratkaisuksi ja pyysi lisäksi selvityksiä Sysper 2:n sisältämien urakehitystietojen oikaisu-oikeutta koskevista teknisistä vaikeuksista. Sekä väliaikaisen ratkaisun toteuttaminen että selvitysten antaminen ovat kesken.

Kantelu tietosuojavastaavan suorittamasta tutkimuksesta

Erään tietosuojavastaavan suorittamasta tutkimuksesta tehtiin kantelu (2006-451). Tietosuojavastaavan suorittamaa tutkimusta seurasi pyyntö tutustua peruutettuun sähköpostiviestiin. Kantelija kysyi, kuuluiko tämä tutkimus tietosuojavastaavan toimivaltaan, oliko tämä noudattanut säädöksiä ja noudatettiin tämä määrämissä toimenpiteissä suhteellisuusperiaatetta, vilpittömässä mielessä toimimisen periaatetta ja asianmukaista huolellisuutta. Tutkittuaan tapaukseen liittyvät seikat ja pyydettyään osapuolilta lisäselvityksiä tietosuojavaltuutettu katsoi, että tutkimuksen käynnistäminen oli ollut laillista, ei ainoastaan siksi, että tietosuojavastaavan toiminta oli hänelle asetuksen liitteessä annetun toimivallan mukaista, vaan myös siksi, että tutkimus käynnistettiin asetuksen 13 artiklan mukaisella tiedonsaanti-pyyntöillä. Tietosuojavaltuutettu piti kuitenkin kantelua perusteltuna, sillä tietosuojavastaavan toimenpiteet olivat liiallisia kyseessä olevassa asiassa ja hänellä oli mahdollisuus käyttää muita lievempiä keinoja. Tietosuojavastaava on pyytänyt asian uudelleen käsittelyä, ja kantelijan huomautuksia odotetaan.

Julkistaminen vuoden 2005 vuosikertomuksessa

Yksi kantelu tehtiin vuoden 2005 vuosikertomuksessa mainitun asian (2005-190) seurannasta, ja kantelija on tehnyt asiasta kantelun Euroopan oikeusasiamiehelle. Kantelija vastusti myös asiansa lyhyttä esittelyä vuoden 2005 vuosikertomuksessa ja piti sitä virheellisenä sekä ennenaikaisena. Euroopan tietosuojavaltuutettu hylkäsi kantelun. Myös tämä seikka on nyt Euroopan oikeusasiamiehen käsiteltävänä.

2.4.3 Tutkimatta jätetyt asiat: tutkimatta jättämisen tärkeimmät syyt

Vuonna 2006 jätetyistä 52:stä kantelusta 42 jätettiin tutkimatta siitä syystä, että Euroopan tietosuojavaltuutettu ei ollut asiassa toimivaltainen. Tämä merkitsee, että tapauksia oli kaksi kertaa enemmän kuin 2005. Näiden kanteluiden suuri enemmistö ei koske EY:n toimielimen tai elimen suorittamaa henkilötietojen käsittelyä vaan ainoastaan kansallisella tasolla suoritettua käsittelyä.

Joissakin näistä kanteluista pyydettiin Euroopan tietosuojavaltuutettua tarkistamaan kansallisen tietosuojaviranomaisen omaksumaa kantaa, mikä ei kuulu Euroopan tietosuojavaltuutetun toimivaltaan. Kantelijoille tiedotettiin, että mikäli jäsenvaltio ei pane direktiiviä 95/46/EY oikealla tavalla täytäntöön, Euroopan komissio on asiassa toimivaltainen.

Kolme tapausta koski EY:n henkilöstön jäsenten henkilötietojen käsittelyä, vaikka kantelujen pääaiheena ei ollut toimielimen tai elimen suorittama käsittely. Kantelut koskivat siis EU:n hallinnon yksiköjä, joiden on noudatettava asetusta (EY) N:o 45/2001, mutta väitetyt tietosuojarikkomukset koskivat kansallisen tason käsittelyä. Yhdessä tapauksessa henkilöstön jäsen valitti saaneensa työosoitteeseensa poliittista viestintää alkuperäjäsenvaltiossaan pidettäviin vaaleihin liittyvältä osapuolelta. Tässä tapauksessa ei voitu sulkea pois mahdollisuutta, että toimielin olisi antanut henkilön työosoitteen kyseisen jäsenvaltion pysyvälle edustustolle. Kantelu koski kuitenkin sitä, että kansallisen lain alainen poliittinen puolue oli käyttänyt tätä tietoa. Näin ollen kantelijalle toimitettiin kyseisen kansallisen tietosuojaviranomaisen yhteystiedot sekä selitys, miksi Euroopan tietosuojavaltuutettu ei ole asiassa toimivaltainen.

Koska kanteluja, joita ei ole voitu ottaa tutkittavaksi, ja etenkin kansallisen tason asioita koskevia kanteluja, on ollut niin paljon, uudella Internet-sivustolla annetaan tarkempaa tietoa Euroopan tietosuojavaltuutetun toimivallan laajuudesta. Tämä asia on ilmennyt myös Euroopan parlamentille teh-

dyissä tietosuoja-asioita koskeissa vetoamuksissa, joita toimitetaan toisinaan Euroopan tietosuojavaltuutetulle huomautusten tai ohjeiden saamiseksi. Jos asia koskee yksinomaan kansallista tasoa tai siihen ei liity yhteisön toimielimen tai elimen suorittamaa henkilötietojen käsittelyä, Euroopan tietosuojavaltuutettu ei ole toimivaltainen ja voi ainoastaan antaa yleisiä tietoja, joiden perusteella vetoomusvaliokunta voi tehdä päätöksen asianmukaisesta toimintatavasta.

2.4.4 Yhteistyö Euroopan oikeusasiamiehen kanssa

EY:n perustamissopimuksen mukaan Euroopan oikeusasiamiehellä on valtuudet ottaa vastaan kanteluja yhteisön toimielinten tai laitosten toiminnassa ilmenneistä epäkohdista. Euroopan tietosuojavaltuutetun ja Euroopan oikeusasiamiehen kanteluiden käsittelyyn liittyvät toimivaltuudet ovat osittain päällekkäisiä, sillä epäkohdat saattavat koskea henkilötietojen käsittelyä. Oikeusasiamiehelle jätetyt kantelut saattavat näin ollen sisältää tietosuojakysymyksiä. Vastaavasti Euroopan tietosuojavaltuutetulle jätetyt kantelut saattavat koskea kanteluita, joista oikeusasiamies on jo joko osittain tai kokonaisuudessaan tehnyt päätöksen.

Peter Hustinx, P. Nikiforos Diamandouros ja Joaquín Bayo Delgado yhteisymmärryspöytäkirjan allekirjoittamisen jälkeen.

Päällekkäisen työn välttämiseksi ja sen varmistamiseksi, että kanteluissa esitetyihin yleisiin ja erityisiin tietosuojakysymyksiin sovelletaan mahdollisimman johdonmukaista toimintatapaa, Euroopan oikeusasiamies ja Euroopan tietosuojavaltuutettu allekirjoittivat marraskuussa 2005 yhteisymmärryspöytä-

kirjan. Kumpikin osapuoli lupaa tiedottaa kantelijoille toisesta toimituksesta silloin, kun se voi olla heidän kannaltaan tarkoituksenmukaista, helpottaa kantelujen siirtämistä, tiedottaa toiselle toimitukselle sille merkityksellisistä kanteluista, olla ottamatta uudelleen käsittelyyn kantelua, joka on jo jätetty käsittelyyn, ellei merkittäviä uusia todisteita ole toimitettu, ja noudattaa johdonmukaista lähestymistapaa tietosuojan oikeudellisten ja hallinnollisten tekijöiden osalta edistään näin kansalaisten ja kantelijoiden oikeuksia ja etuja ⁽²⁶⁾.

2.4.5 Kanteluihin liittyvä muu toiminta

Euroopan tietosuojavaltuutettu on jatkanut sisäisen käsikirjan valmistelua kanteluita käsittelevälle Euroopan tietosuojavaltuutetun henkilöstölle. Kantelujen toimittamista koskevat pääkohdat ja mallikaavake, jossa on myös tietoja kantelujen hyväksymisperusteista, julkaistaan lähiaikoina www-sivustolla.

Apulaistietosuojavaltuutettu ja henkilökunnan jäsen osallistuivat Madridissa maaliskuussa 2006 järjestettyyn kansallisten tietosuojaviranomaisten seminaariin, jossa tarkasteltiin tapausten käsittelyä. Apulaistietosuojavaltuutettu kertoi seminaarissa Euroopan tietosuojavaltuutetun tehtäviin kuuluvasta ennakkotarkastusmenettelystä. Kolme henkilökunnan jäsentä osallistui myös Ateenassa lokakuussa 2006 järjestettyyn vastaavaan seminaariin, jossa he antoivat yleisesityksen Euroopan tietosuojavaltuutetun tehtäviin kuuluvasta videovalvonnasta.

2.5 Tutkimukset

Vuoden 2006 aikana Euroopan tietosuojavaltuutettu toteutti joukon eri aloja koskevia tutkimuksia, joista muutamat ansaitsevat erityisen huomion tässä kertomuksessa.

Euroopan komission kilpailun pääosasto

Yhden jäsenvaltion tietosuojaviranomaiselta saadun kirjeen perusteella suoritettiin Euroopan komission laajamittaiseen sähköalaa (2005-2007) koskevaan tutkimukseen liittyvä alustava tutkimus.

Komissio oli lähettänyt erimuotoisia kyselyjä 23 jäsenvaltiossa toimiville eri sähköyhtiöille. Koska tietosuojaviranomaisen kirjeessä annettiin ymmärtää, että kyselyssä oli kerätty laittomasti henkilötietoja, Euroopan tietosuojavaltuutettu suoritti alustavan tutkimuksen, tutustui kyselyihin ja analysoi ne, suoritti tarkastuksia paikan päällä ja tapasi kilpailun pääosaston henkilökuntaa selventääkseen muutamia tietojenkäsittelyyn liittyviä seikkoja komission kyselyssä.

Alustavien tulosten perusteella Euroopan tietosuojavaltuutettu kehotti pääosastoa varmistamaan, että komission kyselyssä ei käsitellä henkilötietoja, ja suosittelee tätä varten erityisiä toimenpiteitä. Kilpailun pääosasto esitteli marraskuussa 2006 kertomuksen eräiden toimien täytäntöönpanosta, jossa noudatettiin Euroopan tietosuojavaltuutetun ehdottamia linjauksia ja jotka sisälsivät yksityiskohtaisia tarkistuksia kerättyihin tietoihin, ja toimitti erityistietoja sen henkilökunnalle. Kertomuksessa vahvistettiin, että komission sähköalaa koskevassa tutkimuksessa ei käsitellä eikä tulla käsittelemään sähköön kuluttajiin liittyviä henkilötietoja, ja Euroopan tietosuojavaltuutettu päätti lopettaa tapausta koskevan alustavan tutkimuksen.

SWIFT

Euroopan tietosuojavaltuutettu aloitti vuonna 2006 tutkimuksen Euroopan kansalaisten pankkitietojen toimittamisesta Yhdysvaltain viranomaisille Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT) kautta (2006-357).

Kun asia tuli julkisuuteen kesäkuussa 2006, Euroopan tietosuojavaltuutettu lähetti Euroopan keskuspankille kirjeen, jossa hän pyysi tietoja pankin asemasta SWIFT:n käyttäjänä ja valvojana. Lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutettu osallistui Euroopan parlamentin järjestämään kuulemiseen lokakuussa ja myötävaikuttati aktiivisesti 29 artiklan mukaisen työryhmän marraskuussa antamaan lausuntoon.

Lokakuussa Euroopan tietosuojavaltuutettu järjesti Frankfurtissa tapaamisen Euroopan keskuspankin pääjohtajan kanssa lisätietojen vaihtamiseksi Euroopan tietosuojavaltuutetun tutkimuksen tilanteesta ja lisätietojen saamiseksi EKP:n asemasta. Saatuaan lisää merkittäviä asiakirjoja ja tietoja sekä SWIFT:ltä että EKP:ltä tietosuojavaltuutettu lähetti joulukuussa lausuntoehdotuksensa EKP:lle kommentoitavaksi.

⁽²⁶⁾ Yhteisymmärryspöytäkirja on Internet-osoitteessa: http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/EDPS/PressNews/News/06-11-30_EO_EDPS_MoU_EN.pdf.

Tutkittuaan huolellisesti EKP:n kommentit Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi lopullisen lausuntonsa alkuvuodesta 2007. Lausunnossa tarkastellaan sitä, millaisen roolin EKP on kulloinkin ottanut tapauksen käsittelyssä. Koska EKP on SWIFT:n asiakas ja vastaa tämän kanssa valvonnasta, sen olisi varmistettava, että sen maksutoimenpiteissä noudatetaan täysin asetusta (EY) N:o 45/2001. Valvojan asemassa EKP:n on yhdessä muiden keskuspankkien kanssa huolehdittava siitä, että SWIFT:n valvontaan sisältyy tietosuoja ja että luottamuksellisuutta koskevat säännöt eivät estä tarvittaessa asianomaisten viranomaisten nopeaa tiedottamista. Lopuksi tietosuojavaltuutettu kehotti EKP:tä keskeisenä poliittisena tekijänä varmistamaan, että eurooppalaiset maksujärjestelmät noudattavat Euroopan tietosuojalakia.

Vuoden 2007 aikana Euroopan tietosuojavaltuutettu aikoo seurata tiiviisti tapauksen käsittelyä varmistaakseen, että yhteisön toimielinten maksusuoritukset tapahtuvat täysin tietosuoja-asetuksen mukaisesti. Pitemmällä tähtäimellä tietosuojavaltuutettu aikoo yhteistyössä muiden kansallisten tietosuojaviranomaisten kanssa toimia neuvonantajana sen varmistamiseksi, että Euroopan maksujärjestelmät eivät loukkaa EU:ssa toimivien pankkien asiakkaiden yksityisyyttä.

Muut tutkimukset

Kuten 2.4.2 kohdassa mainittiin, apulaistietosuoja-valtuutettu ja hänen ryhmänsä jäsen suorittivat myös tutkinnan tilintarkastustuomioistuimelle esitetyn kantelun (2006-239) johdosta. Paikan päällä käydessään apulaistietosuojavaltuutettu sai tutustua koko kertomukseen, johon kantajalta oli osittain evätty oikeus tutustua.

Vierailu Euroopan parlamentin videovalvontahuoneeseen tehtiin Euroopan parlamenttia vastaan tehdyn videovalvontaa koskevan kantelun (2006-185) johdosta.

Euroopan tietosuojavaltuutettu käsittelee parhaillaan asetuksen (EY) N:o 45/2001 46 artiklan k alakohdassa tarkoitettua työjärjestystä. Työjärjestykseen sisällytetään tutkintaa koskevia säännöksiä, ja se hyväksytään lähiaikoina.

Euroopan tietosuojavaltuutettu käsittelee myös valvontapolitiikkaa valvonnan puitteiden ja menetelmien määrittämiseksi. Tietoja valvonnan nykyisistä nor-

meista on kerätty kansallisilta tietosuojaviranomaisilta ja muilta työhön osallistuvilta EU:n toimielimiltä. Euroopan tietosuojavaltuutetun valvontapolitiikan alkuperäinen tavoite on tietosuojavastaavien nimittäminen yhteisön toimielimiin ja elimiin keväeseen 2007 mennessä sekä ennakkotarkastuksista ilmoittaminen. Poliitiikkaa laajennetaan tämän jälkeen asetuksen (EY) N:o 45/2001 täyden noudattamisen valvontaan.

2.6 Hallinnolliset toimenpiteet

Asetuksessa säädetään Euroopan tietosuojavaltuutetun oikeudesta saada tietoja henkilötietojen käsittelyä koskevista hallinnollisista toimenpiteistä. Euroopan tietosuojavaltuutettu voi antaa lausuntoja joko toimielimen tai elimen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan. Nämä valtuudet vahvistetaan 46 artiklan d kohdassa asetuksen täytäntöönpanosääntöjen, erityisesti tietosuojavastaavia koskevien täytäntöönpanosääntöjen (24 artiklan 8 kohta) osalta.

Euroopan tietosuojavaltuutettu on vuosikertomuksen 2005 kehotuksen mukaisesti ryhtynyt omasta aloitteestaan seuraamaan nykyisiä käytäntöjä, jotka koskevat toimielinten ja elinten henkilöstötiedostoja. Seurannan ja siihen liittyviä asioita koskevien ennakkotarkastusten tulosten analyysin pohjalta laaditaan ohjeita sisältävä asiakirja. Samalla nykyisten henkilöstösääntöjen puitteissa on tutkittu kurinpitotoimia koskevien tietojen säilyttämiseen liittyvää ongelmaa, ja yleistä käytäntöä varten on laadittu joitakin ehdotuksia.

Kuten viime vuoden vuosikertomuksessa on kehoitettu, tietojen toimittamisesta kolmansille maille ja kansainvälisille järjestöille on keskusteltu, ja siitä on laadittu alustava asiakirja. Asiakirjassa on otettu huomioon sekä rakenteellinen lähestymistapa, joka perustuu asetuksen (EY) N:o 45/2001 9 artiklan 8 kohdan käytännön tulkintaan ja yhteisymmärrysmuistoiden käyttöön, että 9 artiklan 6 kohdassa tarkoitettut poikkeukset mahdollisine suojalausekkeineen.

Kuten 2.4.2 kohdassa on mainittu, unionin toimielimissä ja elimissä on aloitettu videovalvontaa koskeva seuranta asiaa koskevan kantelun johdosta. Saatuaan tietoja tietosuojavastaaviltaan kansalliset valvontaviranomaiset ovat keränneet tietoja parhaista käytännöistä. Videovalvonnan käyttöä koskevat ohjeet laaditaan tämän aineiston pohjalta.

Pyynnöstä tapahtuvan neuvonnan osalta EKP lähetti vuoden 2006 aikana ehdotuksensa asetuksen täytäntöönpanosäännöiksi (2006-541). Euroopan tietosuojavaltuutettu suositteli itse asetuksen tekstin merkityksen korostamista siten, että siinä yksilöitäisiin tietosuojavastaavan valtuudet ja tehtävät, asianomaisten henkilöiden oikeudet, ilmoitukset jne. Hän oli tyytyväinen tietosuojavaltuutetun kuulemiseen etukäteen ennen tietosuojavastaavan arviointia ja ehdotti tietosuojavastaavan avustajan mainitsemista tekstissä.

Euroopan tietosuojavaltuutettua kuultiin monien muiden hallinnollisten toimenpiteiden osalta, ja hän esitti niitä koskevia kommentteja.

Eriytyisen merkityksellinen toimenpide on ollut hallintojohtajakollegion puheenjohtajan pyytämä lausunto potilastietojen säilytysaikaa koskevan tiedotteen (2006-532) osalta. Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto annettiin alkuvuodesta 2007, ja siinä korostettiin, että yleinen määräaika on esitettävä vähimmäisajan sijasta enimmäisaikana ja erityistapauksia varten on määriteltävä useita lyhyempiä jaksoja, tämän vaikuttamatta muutamiin poikkeuksiin, jotka ylittävät 30 vuoden enimmäisaikarajan (asbestoosi jne.).

Komission tietosuojavastaava pyysi Lindqvistin tapauksen ⁽²⁷⁾ johdosta asetuksen 9 artiklan (henkilötietojen siirtäminen kolmansille maille ja järjestöille) sovellettavuutta koskevia neuvoja (2006-403). Euroopan tietosuojavaltuutetun kanta on, että 9 artiklaa ei sovelleta silloin, kun unionin toimielimet ja elimet julkaisevat henkilötietoja Internetissä, mutta asetuksen muita artikloja sovelletaan, jolloin voidaan estää se, että Internetiä käytetään keinona kiertää tietosuojaperiaatteita henkilötietojen siirtämisessä.

Komission tietosuojavastaava pyysi myös lausuntoa asetuksen sovellettavuudesta Euratom-sopimuksen mukaisiin toimiin (2006-311). Vastaus oli myönteinen.

Euroopan parlamentin tietosuojavastaava pyysi lausuntoa ilman nauhoittamista tapahtuvan videovalvonnan käytöstä muihin kuin turvallisuustarkoituksiin (2006-490 ja 2006-510). Vastauksessa todettiin, että asetusta sovelletaan edellyttäen, että toimien yhteydessä käsitellään henkilötietoja (esimerkiksi tunnistettujen tai tunnistettavissa olevien henkilöiden kuvia).

Samalla annettiin muutamia parhaita käytäntöjä koskevia ohjeita.

Tilintarkastustuomioistuimen tietosuojavastaava pyysi lausuntoa parhaasta tavasta noudattaa asetuksen 13 artiklaa (tiedonsaantioikeus), sikäli kuin asia koskee henkilöitä, joita koskevia tietoja tuomioistuin on kerännyt, mutta tiedot eivät liity varsinaiseen sisäiseen tarkastukseen sen vuoksi, että niitä ei ole valittu satunnaisesti tällaista menettelyä varten (2006-314). Tapauksessa löydettiin asetusta noudattava käytännön ratkaisu.

Euroopan tuomioistuimen tietosuojavastaava pyysi Euroopan tietosuojavaltuutetulta lausuntoa analyysistään, joka koskee sopimusperusteisten toimihenkilöiden varallaolueluettelojen julkaisemista intranetissä (2006-122). Hänen päätelmänsä muun muassa ennakkotietojen antamisesta sekä vastustamisoikeudesta vahvistettiin.

Neuvoston tietosuojavastaava kuuli Euroopan tietosuojavaltuutettua neuvoston työryhmiin osallistuvien henkilöiden henkilötietojen käsittelyn osalta (2006-215). Tässä yhteydessä annettiin muutamia tiedottamista ja tietojen säilyttämistä koskevia suosituksia.

Edellä mainittu ja muut tietosuojavastaavat pyysivät lausuntoja lukuisista muista asioista, kuten pääsystä ATK-tietoihin, luvan epäämisestä, rekisteröityjen asemasta työpaikka-ahdistelua koskevissa tutkimuksissa, sähköpostiarkistoinnista jne.

2.7 Asiakirjojen julkisuus ja tietuoja

Heinäkuussa 2005 julkaistu tausta-asiakirja asiakirjojen julkisuudesta ja tietosuojasta sai laajaa kannatusta toimielimissä ja elimissä, jotka yleensä kuuluvat sekä asetuksen (EY) N:o 1049/2001 että asetuksen (EY) N:o 45/2001 piiriin. Euroopan komissiolla on erilainen tulkinta keskeisestä säännöksestä, asetuksen (EY) N:o 1049/2001 4 artiklan 1 kohdan b alakohdasta, eikä se näin ollen sovelleta asiakirjan havaintoja päivitteisessä työssään.

⁽²⁷⁾ Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, 6.11.2003 (asia C-101/01).

Tausta-asiakirjan tärkein viesti on, että EU:n hallinnon hallussa olevien asiakirjojen luovuttamisesta ei voida automaattisesti kieltäytyä vain siksi, että ne sisältävät henkilötietoja ⁽²⁸⁾. Asiakirjojen julkisuutta koskevan asetuksen 4 artiklan 1 kohdan b alakohdassa esitetyn poikkeussäännöksen mukaan tietoja ei luovuteta, jos se vahingoittaa yksityiselämän suojaa. Tausta-asiakirjassa kehoitetaan tutkimaan jokainen tapaus erikseen ja asetetaan tämä huolellisesti muotoiltu poikkeus oikeaan yhteyteensä toteamalla, että seuraavien kriteereiden on täyttyvä, jotta julkista asiakirjaa ei luovuteta:

1. Rekisteröidyn yksityisyyden suoja vaarantuu.
2. Asiakirjan julkisuus vaikuttaa merkittävästi rekisteröityyn.
3. Tietosuojalainsäädäntö ei salli asiakirjan julkistamista.

Oltuaan väliintulijana tällaisessa asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa (T-194/04, Bavarian Lager vastaan komissio) ⁽²⁹⁾ tuomioistuin kuuli Euroopan tietosuojavaltuutettua syyskuussa. Tapauksen käsittely alkoi vuonna 1996, jolloin Euroopan komissio piti kokouksen, jossa käsiteltiin oluen tuontia Yhdistyneeseen kuningaskuntaan koskevia ehtoja. Yritys, joka halusi myydä saksalaista olutta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, pyysi oikeutta saada tutustua kokouksen osallistujaluetteloon. Komissio epäsi oikeuden ja perusteli päätöksensä ensisijaisesti tietosuojalainsäädännöllä.

Oleminen tuomioistuimen kuultavana antoi Euroopan tietosuojavaltuutetulle hyvän tilaisuuden selittää ja esitellä tausta-asiakirjan päätelmiä, ts. sen, että henkilötietoja sisältävät asiakirjat voidaan julkistaa, elleivät ne oleellisesti haittaa henkilön yksityisyyttä. Koska tietosuojasäännöt eivät sinänsä suo oikeutta osallistua komission toimintaan nimettömänä, Euroopan tietosuojavaltuutettu tuki väliintulijana kantajaa. Euroopan tietosuojavaltuutettu korosti, että avoimuus ja tietosuoja ovat kaksi tasavertaista perusoikeutta, ja pyysi tuomioistuinta mitätöimään komission päätöksen olla julkistamatta osallistujaluetteloa kokonaisuudessaan. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole vielä antanut tuomiotaan.

⁽²⁸⁾ ”Toimielimet eivät anna tutustuttavaksi asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi [...] yksityiselämän ja yksilön koskemattomuuden suojaa, erityisesti yhteisön lainsäädännön mukaista henkilötietojen suojaa.”

⁽²⁹⁾ Euroopan tietosuojavaltuutettu on väliintulijana myös kahdessa muussa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireillä olleessa asiassa, joissa käsiteltiin samoja tapauksia (T-170/03 ja T-161/04). Kumpikaan tapaus ei ole vielä käsiteltävänä.

Euroopan tietosuojavaltuutettu osallistui myös seuraaviin toimiin:

- Euroopan oikeusasiamiehen neuvominen asiakirjojen julkisuutta ja tietosuojaa koskevista kanteiluissa
- Analyysin toimittaminen 29 artiklan mukaisen työryhmän sihteeristölle siitä, pitäisikö kalatalousrahaston tuensaajien tiedot julkaista
- Kantelun käsittely siitä, tulisiko Euroopan parlamenttiin akkreditoitujen lobbaajien kotiosoitteet julkistaa (ks. myös 2.4.2 kohta).

2.8 Sähköinen valvonta

Sähköisten viestintävälineiden käyttö toimielimissä ja elimissä tuottaa jatkuvasti uusia henkilötietoja, joiden käsittely edellyttää asetuksen (EY) N:o 45/2001 soveltamista. Euroopan tietosuojavaltuutettu aloitti vuoden 2004 lopussa Euroopan unionin toimielinten tai elinten sähköisessä viestinnässä (puhelin, sähköposti, matkapuhelin, Internet jne.) tuotetun tiedon käsittelyä koskevan tarkastelunsa. Tietosuojavastaaville toimitettiin maaliskuussa 2006 kommentoitavaksi ehdotus sähköistä valvontaa koskevaksi asiakirjaksi, jossa käsitellään tietoverkkojen käyttöä ja valvontaa.

Euroopan tietosuojavaltuutettu järjesti kesäkuussa 2006 seminaarin asiakirjan pääperiaatteiden tarkastelua varten. Seminaariin osallistui yli 50 EU:n hallinnon edustajaa, joihin kuului tietosuojavastaavia, tietosuojakoordinaattoreita, ATK-henkilöstöä sekä henkilöstökomitean edustajia. Asiakirjan tärkeimpien päätelmien yleisesittelyn jälkeen Euroopan tietosuojavaltuutettu tarkasteli niitä sekä eräitä konkreettisia skenaarioita koskevia suuntaviivoja. Osallistujat käsitelivät sellaisia aiheita kuin liikennettä koskevien tietojen säilyttäminen budjettitarkoituksiin, työntekijöiden sähköpostin lukeminen heidän poissa ollessaan sekä se, millä tavoin työnantaja valvoo asiallista käyttöä koskevaa politiikkaa.

Seminaarin tulosten ja niitä koskevien kommenttien pohjalta laaditaan loppuasiakirja, joka julkaistaan alkuvuodesta 2007.

2.9 Eurodac

Eurodac on laaja turvapaikanhakijoiden ja EU:n alueella kiinni otettujen laittomien maahanmuutta-

jien sormenjälkitietokanta. Tietokanta helpottaa turvapaikkahakemusten käsittelyä koskevan Dublinin yleissopimuksen soveltamista. Euroopan tietosuojavaltuutettu on toimivaltainen viranomaisen, joka valvoo Eurodacin keskusyksikön toimia varmistaen, että asianomaisten henkilöiden oikeuksia ei loukata. Euroopan tietosuojavaltuutetun valvontatehtävään kuuluu keskeisesti myös yhteistyö kansallisten valvontaviranomaisten kanssa seuraavissa asioissa:

- täytäntöönpanoon liittyvien ongelmien tarkastelu Eurodacin toiminnan yhteydessä
- kansallisten valvontaviranomaisten tarkastuksissa mahdollisesti havaitsemien ongelmien tarkastelu sekä
- suositusten antaminen yhteisten ratkaisujen löytämiseksi todettuihin ongelmiin.

Näiden tehtävien toteuttamiseksi on järjestetty säännöllisiä kokouksia ja luotu epävirallisia yhteyksiä Euroopan tietosuojavaltuutetun ja komission yksiköiden välillä, ja niissä on keskusteltu Euroopan tietosuojavaltuutetun valvontatehtävän eri näkökohdista. Niiden yhteydessä on käsitelty erityisesti Euroopan tietosuojavaltuutetun Eurodacia koskevia tarkastuksia sekä huolta, joka liittyy järjestelmässä tehtyjen ”erityishakujen” suureen määrään⁽³⁰⁾. Myös komissio ja Euroopan parlamentti halusivat, että asia selvitetään. Yksi kansallisten tietosuojaviranomaisten kanssa tehdyn yhteistyön päätavoitteista on ollut tutkia tilannetta ja tarvittaessa korjata se.

Euroopan tietosuojavaltuutettu on myös ottanut huomioon komission julkaiseman Eurodacin toimintaa koskevan vuosikertomuksen⁽³¹⁾ sekä komission julkaisemat tiedot, jotka koskevat järjestelmän käyttöä.

Eurodac-järjestelmä sisältää yli 250 000 sormenjälkeä.

Keskusyksikön valvonta

Euroopan tietosuojavaltuutettu suoritti vuonna 2005 Eurodacin keskusyksikön turva- ja tietosuojatilannetta koskevan tarkastuksen. Euroopan tietosuojavaltuutettu tarkasti Eurodacin tilat (keskusyksikön ja toiminnan jatkuvuuden hallintajärjestelmän) ja esitti joukon kysymyksiä. Helmikuussa 2006 julkaisemassaan raportissa⁽³²⁾ Euroopan tietosuojavaltuutettu esitti joukon suosituksia, joiden tarkoituksena on järjestelmän parantaminen.

Eurodacin valvonnan toinen vaihe – perusteellinen turvatarkastus – alkoi syyskuun 2006 lopussa. Sen tarkoituksena on toteutettujen turva- ja tietosuojatoimenpiteiden tehokkuuden arviointi. Euroopan tietosuojavaltuutettu pyysi asetuksen (EY) N:o 46/2004 mukaisesti ENISA:aa (Euroopan verkko- ja tietoturvavirasto) järjestämään yhteydet jäsenvaltioiden kansallisiin asiantuntijoihin ja toimittamaan

⁽³⁰⁾ Henkilön oikeus päästä tutustumaan häntä koskeviin tietoihin turvataan Eurodac-asetuksen 18 artiklan 2 kohdassa, jossa säädetään mahdollisuudesta tehdä ”erityishakuja” sellaisen henkilön pyynnöstä, jota koskevia tietoja on tallennettu keskustietokantaan. Muutamat valtiot ovat käyttäneet laajalti tällaisia toimia; luvut eivät täsmänneet yksittäisten henkilöiden pyyntöjen todellisen määrän kanssa. Tämä herätti kysymyksen tällaisten toimien tosiasiallisesta laajuudesta.

⁽³¹⁾ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja: Kolmas neuvostolle ja Euroopan parlamentille toimitettava vuosikertomus Eurodacin keskusyksikön toiminnasta, SEC(2006) 1170.

⁽³²⁾ Eurodacin keskusyksikköä koskeva Euroopan tietosuojavaltuutetun tarkastuskertomus, Bryssel, 27.2.2006.

turvataarkastuksen menetelmiä koskevia neuvoja. Tämän lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutettu sekä Ranskan ja Saksan asiantuntijat ovat perustaneet tarkastusryhmän. Tarkastusryhmä hyväksyi Eurodacin neuvontapalvelun antaman järjestelmän ja tilanteen yksityiskohtaisen vuorovaikutteisen esittelyn pohjalta BSI:n⁽³³⁾ (Bundesamt für Sicherheit in der Informationstechnik) kehittämän IT-Grundschutz-menetelmän Euroopan tietosuojavaltuutetun toimeksiannosta tehtävien tarkastusten toteuttamiseksi. Tarkastusten loppuraportin odotetaan valmistuvan keväällä 2007.

Yhteistyö kansallisten valvontaviranomaisten kanssa

Euroopan tietosuojavaltuutettu ja kansalliset tietosuojaviranomaiset kokoontuivat jo vuonna 2005 ensimmäisen valvontaa koskevan koordinoitun lähestymistavan määrittämiseksi: joitakin erityiskysymyksiä (mm. ”erityishakuja”) on tarkoitus tutkia kansallisella tasolla, ja tutkimusten tulokset on tarkoitus esitellä yhteisessä raportissa. Tällaisia kansallisia tutkimuksia on tehty vuoden aikana useimmissa Eurodac-järjestelmään kuuluvissa maissa.

Euroopan tietosuojavaltuutettu järjesti 28. kesäkuuta 2006 kansallisille tietosuojaviranomaisille toisen Eurodacin yhteistä valvontaa koskevan koordinoitukokouksen. Kokoukseen osallistui tietosuojaviranomaisten edustajia kaikista jäsenvaltioista, jotka osallistuvat järjestelmän toimintaan (Islanti ja Norja mukaan lukien), sekä tarkkailijoita Sveitsistä. Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi yleisselvityksen Eurodacin valvonnan tilanteesta eri sidosryhmien näkökulmasta. Euroopan tietosuojavaltuutettu korosti, että eri elimet valvovat niin sanottuja ”erityishakuja”, ja mainitsi, että Eurodac-asetusta aiotaan tarkistaa lähitulevaisuudessa. Työryhmä voisi tarvittaessa esittää tarkistuksia asetukseen. Euroopan tietosuojavaltuutettu esitteli ensimmäisen Eurodacin keskusyksikköä koskevan tarkastuksensa tulokset ja ilmoitti, että keskusyksikössä tehtäisiin myöhemmin laajempi tarkastus.

Samalla tarkasteltiin ensimmäisen koordinaatiokokouksen jälkeen aloitettuja kansallisia tutkimuksia, ja niiden osalta tehtiin muutamia hyvin mielenkiintoisia havaintoja. Euroopan tietosuojavaltuutetun henkilökunnalla oli myös kahdenvälisiä yhteyksiä eri kansallisiin tietosuojaviranomaisiin joko ohjeiden antamiseksi kansallisia tutkimuksia varten tai eri osallistujien erityistilanteiden toteuttamiseksi (uudet jäsenet, erityisasemassa olevat jäsenet tai tarkkailijat, kuten Norja tai Sveitsi).

Mitä on odotettavissa vuonna 2007

Vuonna 2007 eri toimet odotetaan saatavan päätökseen kummallakin valvonnan alalla. Sen aikana on tarkoitus saada valmiiksi turvataarkastus ja koordinoitun kansallisen valvonnan loppuraportti. Tämän tulisi tapahtua samaan aikaan Dublinin järjestelmän sekä Eurodacin yleisen arvioinnin kanssa, joka komission on tarkoitus tehdä Euroopan turvapaikkapolitiikan ensimmäisen vaiheen yhteydessä. Euroopan tietosuojavaltuutetun valvonnan piiriin kuuluvien tietosuoja-anäkökohtien tulisi vaikuttaa Eurodacin antaman lisäarvon arviointiin, ja niillä tulisi samalla varmistaa, että tietosuoja on yksi avainalueista eri sidosryhmien asialistalla.

⁽³³⁾ <http://www.bsi.de>

3 Kuuleminen

3.1 Johdanto

Vuosi 2006 oli tietosuojavaltuutetun toinen kokonainen toimintavuosi, myös siltä osin kuin hän toimii yhteisön toimielinten neuvonantajana lainsäädäntöehdotuksissa (ja niihin liittyvissä asiakirjoissa). Se oli tärkeä vuosi. Sen aikana Euroopan tietosuojavaltuutetun toiminta kasvoi, kehittyi ja tehostui. Tämä näkyi kolmella keskeisellä alalla.

Kuulemispolitiikkaa kehitettiin edelleen. Internet-sivustolla julkaistiin joulukuussa luettelo suunnitelmista vuodeksi 2007. Se koostuu johdanto-osasta, johon kuuluu myös lyhyt erittely tärkeimmistä suuntauksista ja riskeistä, sekä vuoden 2007 painopistealueista. Siihen sisältyy myös liite tärkeimmistä Euroopan komission ehdotuksista, jotka on hyväksytty tai suunnitteilla ja jotka edellyttävät (mahdollisesti) Euroopan tietosuojavaltuutetun kannanottoa.

Annettujen lausuntojen määrä kasvoi, ja niiden aiheet ovat nyt myös moninaisempia. Vuonna 2006 Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi 11 lausuntoa. Tämä on melkein kaksinkertainen määrä edellisen vuoden lausuntoihin verrattuna. Näissä lausunnoissa kuvastuivat myös komission, parlamentin ja neuvoston politiikassa esillä olevat asiat. Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi lausuntoja saatavuusperiaatteen mukaisesta tietojenvaihdosta, viisumeista (myös pääsystä laaja-alaiseen viisumitietojärjestelmään (VIS)), passeista ja konsultiohjeista sekä rahoitusasioista.

Joissakin tapauksissa Euroopan tietosuojavaltuutettu käytti muita välineitä työhönsä liittyviin ulkoisiin tapahtumiin puuttumiseksi. Tämä liittyi muun muassa yhteentoimivuuden käsitteeseen, matkustajatietojen siirtämiseen liittyviin seikkoihin yhteisöjen tuomio-

istuimen PNR-tuomion antamisen johdosta ⁽³⁴⁾, liikennetietojen säilyttämiseen, Schengenin toisen sukupolven tietojärjestelmää koskevien lainsäädäntöpuiteiden viimeistelemiseen sekä neuvostossa käytyihin neuvotteluihin, jotka koskivat kolmanteen pilariin kuuluvaa ehdotusta puitepäättökseksi henkilötietojen suojaamisesta.

Vuoden 2006 jo menneen toiminnan lisäksi tässä luvussa tarkastellaan myös tulevaa. Tässä luvussa kuvataan teknologian uusien sovellusten vaikutuksia sekä politiikan ja lainsäädännön alan kehitystä Euroopan tietosuojavaltuutetun kannalta.

3.2 Kuulemiskäytäntö

3.2.1 Kuulemiskäytännön täytäntöönpano

Toimintapoliittisessa asiakirjassa ”Euroopan tietosuojavaltuutettu yhteisön toimielinten neuvonantajana lainsäädäntöehdotuksissa ja niihin liittyvissä asiakirjoissa” ⁽³⁵⁾ esitetään tärkeimmät tekijät, joiden mukaan Euroopan tietosuojavaltuutettu aikoo täyttää tehtävät, jotka sille on asetuksen (EY) N:o 45/2001 28 artiklan 2 kohdan ja 41 artiklan mukaisesti määrätty.

Vuoden 2006 toimintapoliittisen asiakirjan täytäntöönpano näkyy pääosin tuloksina eli 3.3 kohdassa mainittuina lausuntoina ja 3.4 kohdassa mainittuna muuna toimintana. 3.2.2 kohdassa mainittu luettelo oli tärkeä edistysaskel.

⁽³⁴⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa C-317/04 ja 318/04, Euroopan parlamentti v. Euroopan unionin neuvosto (asia C-317/04) ja Euroopan yhteisöjen komissio (asia C-318/04), 30.5.2006 antama tuomio, Kok. 2006, s. I-4721.

⁽³⁵⁾ Julkaistu maaliskuussa 2005 ja saatavilla www-sivustolla: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/site/mySite/lang/en/pid/21>.

Tämän lisäksi:

- Euroopan komission yksiköt ottavat Euroopan tietosuojavaltuutetun yleensä mukaan menettelyyn ennen komission ehdotuksen virallista hyväksymistä, usein samanaikaisesti komission sisäisen, yksiköiden välisen neuvonpidon kanssa. Tietosuojavaltuutettu antaa tässä vaiheessa epäviralliset huomautuksensa.
- Tietosuojavaltuutettu on myös aloittanut epävirallisen yhteydenpidon neuvostoon puheenjohtajavaltion ja neuvoston pääsihteeristön kautta. Useissa eri tilaisuuksissa Euroopan tietosuojavaltuutettu selvensi lausuntojaan ja keskusteli niistä lainsäädäntöehdotusta käsittelevissä neuvoston työryhmissä.
- Samoin toimittiin myös kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan ja lainsäädäntöehdotusta käsittelevien Euroopan parlamentin muiden valiokuntien kanssa. Euroopan tietosuojavaltuutettu on aloittanut epävirallisen yhteydenpidon Euroopan parlamentin – sen jäsenten ja sihteeristöjen – kanssa ja on ollut mukana yleisissä keskusteluissa kuten julkisissa kuulemis-tilaisuuksissa.
- Tietosuojavaltuutetun neuvonantavasta tehtävästä on tullut toimielimille yhä itsestään selvempi. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen erityisesti siihen, että komissio on ottanut tavakseen mainita tietosuojavaltuutetun kuulemisesta ehdotuksiensa johdanto-osassa. Tietosuojavaltuutetun kuulemisesta tulee näin näkyvämpää yleisölle.
- Erityistä huomiota kiinnitettiin siihen, miten neuvonnan antaminen komissiolle voidaan toteuttaa,

jos se ei anna ehdotusta (neuvostolle ja/tai Euroopan parlamentille) vaan tekee päätöksen itse. Tällainen tilanne on niissä tapauksissa, joissa komissio antaa täytäntöönpanolainsäädäntöä (”komiteamenettelyä” noudattaen tai sitä noudattamatta), kun on kyse komission päätöksistä, joissa se toteaa, onko suojan taso kolmannessa maassa riittävä direktiivin 95/46/EY 25 artiklan 6 kohdan mukaisesti, tai kun komissio antaa tiedonannon. Kyseisissä tapauksissa virallisen lausunnon antaminen komission hyväksymisen jälkeen ei voi vaikuttaa välineen tekstiin.

3.2.2 Luettelo

Jotta neuvonta olisi tehokasta, tärkeä osa toimintapoliittisessa asiakirjassa kuvattua työmenetelmää on valinta ja suunnittelu (sekä sen säännönmukainen uudelleen tarkastelu). Euroopan tietosuojavaltuutetun vuoden 2005 vuosikertomuksessa esitettiin tulevien vuosien painopistealueet yhdessä komission vuodeksi 2006 vahvistamien painopistealueiden kanssa. Näin tehtiin, kun ensimmäinen luettelo laadittiin ja julkaistiin Internet-sivustolla joulukuussa 2006.

Luettelo julkaistaan joka vuosi joulukuussa, ja siitä tulee osa vuotuista työsykliä. Kerran vuodessa tietosuojavaltuutettu raportoi taannehtivasti vuosikertomuksessa, ja kerran vuodessa tulevaisuudennäkymiä kuvataan luettelossa. Tavallisesti kunkin vuoden lokakuussa julkaistava komission työohjelma ja useat siihen liittyvät komission suunnitteluasiakirjat ovat luettelon tärkeimpiä lähteitä. Vuoden 2007 luettelo laadittiin komissiossa tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Luettelossa esitettiin myös vahvat perusteet sille, että tietosuojavaltuutetun neuvontatehtävän ulottuvuutta olisi laajennettava. Kesään 2006 saakka siinä keskityttiin pääasiassa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueeseen liittyviin lainsäädäntöasiakirjoihin kuten oikeus-, vapaus- ja turvallisuusasioiden pääosastossa komissiossa oli esitetty. Luettelon laatimista käytettiin tilaisuutena suhteiden tiivistämiseksi komission pääsihteeristön, tietoyhteiskunnan ja viestinteen pääosaston (INFOS) sekä Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) kanssa ja niiden luomiseksi työllisyyden ja

Peter Hustinx henkilöstökokouksessa.

sosiaali- ja tasa-arvoasioiden pääosaston (EMPL) ja terveys- ja kuluttaja-asioiden pääosaston (SANCO) kanssa. Kaikki nämä yksiköt ovat olleet mukana luettelon laadinnassa.

Luettelon, jossa luetellaan tärkeimmät komission ehdotukset, jotka edellyttävät (mahdollisesti) Euroopan tietosuojavaltuutetun kannanottoa, liitteessä on esitetty:

- 16 ensisijaista aihealuetta, joista Euroopan tietosuojavaltuutettu antaa lausunnon; 20 muuta aihealuetta, jotka ovat toissijaisia ja joista Euroopan tietosuojavaltuutettu voi antaa lausunnon tai ottaa kantaa muulla tavoin
- 17 lainsäädäntöehdotusta suppeassa merkityksessä, 19 niihin liittyvää asiakirjaa (kuten Euroopan komission tiedonannot) ⁽³⁶⁾
- 11 asiakirjaa (asiakirjasarjaa), jotka komissio on jo antanut. Muut mainitaan erilaisissa ohjelmointiluetteloissa.

3.3 Lainsäädäntöehdotuksia koskevat lausunnot

3.3.1 Yleisiä huomautuksia

Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevat ehdotukset sekä silloin, kun ne kuuluvat ensimmäiseen pilariin, joka koskee henkilöiden oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen ja maahanmuuttoa, että silloin, kun ne kuuluvat kolmanteen pilariin, joka koskee poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa, olivat tärkeä lähde tietosuojavaltuutetun asiaan puuttumiselle, samoin kuin vuonna 2005. Tietosuojavaltuutettu julkaisi myös toisen lausunnon ehdotuksesta neuvoston puitepäätökseksi henkilötietojen suojaamisesta kolmannessa pilarissa. Sen on tarkoitus olla uusi ja tarpeellinen tietosuojan rakennusosa EU:n tasolla. Muita peruskysymyksiin liittyviä tärkeitä ehdotuksia, joihin tietosuojavaltuutettu otti kantaa, olivat muun muassa ehdotus rikosrekisteritietojen vaihdon järjestämisestä ja sisällöstä jäsenvaltioiden välillä ja ehdotus saatavuusperiaatteen mukaisesta tietojenvaihdosta.

Lisäksi tietosuojavaltuutettu on tarkastellut ehdotuksia henkilökorteista ja matkustusasiakirjoista. Yhteisön

kulkulupa (toimielinten henkilöstölle ja jäsenille, jotka työnsä vuoksi sitä tarvitsevat, myönnettävä diplomaattipassi kolmansissa maissa), kolmansien maiden kansalaisten oleskeluluvan yhtenäiseen kaavaan sekä diplomaatti- ja konsuliedustustoille annetun yhteisen konsuliohjeiston muuttamiseen liittyvät ehdotukset antoivat tietosuojavaltuutetulle mahdollisuuden korostaa erityissuojatoimien tarpeellisuutta biometrisiä tietoja käsiteltäessä.

Lisäksi tietosuojavaltuutettu antoi neuvontaa rahoituksen, petosten ja muun yhteisön talousarvion vaikuttavan laittoman toiminnan alalla. Tietosuojavaltuutettu antoi kaksi lausuntoa petoksista ja muusta laittomasta toiminnasta: lausunto OLAFin tutkimuksista ja lausunto keskinäisestä hallinnollisesta avunannosta Euroopan yhteisön taloudellisten etujen suojaamisessa petoksilta ja muulta laittomalta toiminnalta. Tietosuojavaltuutettu otti myös kantaa ehdotuksiin Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvion sovellettavan varainhoitoasetuksen ja sen soveltamissääntöjen muuttamisesta.

Lisäksi annettiin lausunto tuomioiden täytäntöönpanoa ja yhteistyötä elatusapuun liittyvissä asioissa koskevasta ehdotuksesta.

3.3.2 Horisontaaliset kysymykset

Kyseisistä 11 lausunnosta tehdystä katsauksesta voidaan tehdä seuraava yhteenvedo. Neljä lausuntoa koskee kolmannen pilarin ehdotuksia, kolmen lausunnon perustana on EY:n perustamissopimuksen IV osasto (kahdessa yhteinen viisumipolitiikka ja yhdessä yksityisoikeudellinen yhteistyö), ja kolme lausuntoa koskee muita kuin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueeseen liittyviä asioita. Useimmissa tapauksissa tietosuojavaltuutettu tuki ehdotuksia mutta edellytti erityisiä tietosuojaa koskevia lisäsuojatoimia.

Merkittävä huolenaihe kolmannessa pilarissa on ehdotusten järjestys. Tietosuojavaltuutettu vastustaa tietojenvaihdon helpottamista koskevan lainsäädännön antamista, ennen kuin tietosuojan riittävä taso on taattu. Tämän järjestyksen olisi oltava päinvastainen. Tietosuojaa koskevat lainsäädäntöpuitteet ovat ehdoton edellytys lainvalvontaviranomaisten suorittamalle henkilötietojen vaihdolle, kuten Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 30 artiklan 1 kohdan b alakohdassa edellytetään ja monissa EU:n toimintapoliittisissa asiakirjoissa tunnustetaan. Asianmukaisten

⁽³⁶⁾ Niiden aihealueet kuuluvat komission kymmenen eri pääosaston tai vastaavan yksikön vastuualueeseen.

tietojen keräämistä, tallettamista, käsittelyä, analysointia ja vaihtoa koskevista yhteisissä toimituksissa on otettava huomioon henkilötietojen suojaa koskevat säännökset. Lainsäädäntökäytännössä ei kuitenkaan noudateta tätä edellytystä.

Tietosuojavaltuutettu käsitteli useaan otteeseen biometrisiä tietoja koskevaa kysymystä, joka esiintyi monessa komission ehdotuksessa. Näille kannanotoille on yhteistä, että tietosuojavaltuutettu korosti, että biometristen tietojen käyttöönottoa ja käsittelyä on tuettava erityisen johdonmukaisin ja tehokkain suojatoimin. Biometriset tiedot ovat erittäin arkaluonteisia, ja niiden käyttöön sisältyy erityisiä riskejä, joita on vähennettävä. Tietosuojavaltuutettu totesi useaan otteeseen, kuinka tärkeää on, että biometristen tietojen erityislaadun vuoksi biometristen tietojen käsittelyssä on käytössä kaikki tarvittavat suojatoimet. Velvoite käyttää biometrisiä tietoja olisi otettava käyttöön vasta sen jälkeen, kun sen riskit on arvioitu perusteellisesti, ja siinä olisi noudatettava menettelyä, jota voidaan täysin valvoa demokraattisesti. Tätä lähestymistapaa, joka on esitetty Schengenin toisen sukupolven tietojärjestelmää (SIS II) koskevista ehdotuksista annetussa lausunnossa, olisi sovellettava kaikkiin biometrisiä tietoja käyttäviin järjestelmiin riippumatta siitä, onko kyse oleskelulupaa, yhteisön kulkulupaa tai diplomaattiedustustojen viisumeita koskevista ehdotuksista.

Toinen tärkeä tietosuojavaltuutetun lausunnoissa vuonna 2006 eritelty teema liittyy tietokantoihin, erityisesti siihen, että eri viranomaiset luovat niitä erityisiin tarkoituksiin ja saavat pääsyn niihin. Keskustietokantoja ja laajamittaisia järjestelmiä käytetään nykyisin yhä laajemmin. Tietosuojavaltuutettu analysoi vuonna 2005 erilaisten laajamittaisen tietojärjestelmien kehittymiseen liittyviä oikeudellisia seurauksia, ja tätä työtä jatkettiin vuonna 2006. Johtopäätös on, että tällaisten tietokantojen tarve on arvioitava perusteellisesti ja huolellisesti kussakin tapauksessa. Tällaisia tietokantoja luotaessa on lisäksi otettava käyttöön tietosuojaa koskevia erityissuojatoimia. Suuriin tietokantoihin johtavat oikeudelliset velvoitteet ovat erityisen vaarallisia rekisteröityjen kannalta muun muassa laittomaan käyttöön liittyvien vaarojen vuoksi. Tietosuojan tason on oltava yhtäläinen riippumatta siitä, minkä tyyppinen viranomainen tietokantaa käyttää.

Tietosuojavaltuutettu oli toistuvasti huolissaan siitä, että henkilötietojen vaihtoon kolmansien maiden kanssa ei liittynyt suojatoimia. Useisiin ehdotuksiin sisältyi tällaista vaihtoa koskevia säännöksiä, ja tietosuojavaltuutettu korosti, että olisi toteutettava yhteiset vaatimukset varmistavat järjestelmät ja koordinoitut päätökset suojan riittävästä tasosta. Tietojen vaihto kolmansien maiden kanssa olisi sallittava ainoastaan sillä edellytyksellä, että henkilötietojen suojan riittävä taso taataan tai että siirrot kuuluvat jonkin direktiivissä 95/46/EY säädetyin poikkeuksen soveltamisalaan.

Tietojen laatu oli myös tärkeä horisontaalinen aihealue. Tietojen on oltava tarkkoja, jotta vältetään käsiteltyjen tietojen sisältöä koskevat epäselvyydet. Näin ollen on tärkeää tarkistaa tietojen tarkkuus säännönmukaisesti ja perusteellisesti. Tietojen hyvä laatu on perustakuu rekisteröidylle, ja lisäksi se helpottaa tietojen käsittelevien toimien tehokasta toimintaa.

Poliittisen tiimin jäseniä viimeistelemässä lausumaa.

3.3.3 Yksittäiset lausunnot ⁽³⁷⁾

Sisäisestä turvallisuudesta vastaavien viranomaisten pääsy viisumitietojärjestelmään (VIS)

Tammikuun 20. päivänä 2006 annettu lausunto oli kannanotto ehdotukseen neuvoston päätökseksi sisäisestä turvallisuudesta vastaavien jäsenvaltioiden viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi.

⁽³⁷⁾ Ks. luettelo lainsäädäntöehdotuksista annetuista lausunnoista liitteessä G.

VIS on kehitetty eurooppalaisen viisumipolitiikan täytäntöönpanemiseksi. Ehdotus on suoraa seurausta VISin perustamisesta, mistä tietosuojavaltuutettu antoi lausunnon 23. maaliskuuta 2005. Kyseisessä lausunnossa oli jo tarkasteltu hypoteesia pääsyn myöntämisestä lainvalvontaviranomaisille useisiin laajoihin tieto- ja tunnistusjärjestelmiin. Seuraavassa lausunnossa tietosuojavaltuutettu kannattaa ajatusta, että lainvalvontaviranomaisille voidaan myöntää pääsy VISiin ainoastaan erityisolosuhteissa selvittämällä pääsyn tarve ja oikeasuhteisuus aina tapauskohtaisesti. Se edellyttää lisäksi tiukkoja suojoitoksia. Toisin sanoen lainvalvontaviranomaisten tekemät haut on rajoitettava tarkoituksenmukaisin teknisin ja oikeudellisin keinoin erityistapauksiin.

Lausunnossa korostettiin, että säädösehdotuksessa on kiinnitetty paljon huomiota tietosuojaan, pääasiassa rajoittamalla pääsy tiettyihin tapauksiin ja myöntämällä se ainoastaan vakavien rikosten torjunnan yhteydessä. Tietosuojavaltuutettu kuitenkin korosti myös sitä, että jotta kolmannen pilarin viranomaisille voitaisiin myöntää pääsy, VIS:stä annettuun ensimmäisen pilarin perusasetukseen olisi otettava yhdyskävälauseke. Tietosuojavaltuutettu painotti lopuksi, että valvontaa olisi koordinoitava, myös VISiin pääsyn osalta.

Saatavuusperiaatteen mukainen tietojenvaihto

Saatavuusperiaate otettiin käyttöön Haagin ohjelmassa vuonna 2004, ja sen mukaisesti määrätään, että jonkin jäsenvaltion lainvalvontaviranomaisten saatavilla olevat tiedot olisi toimitettava myös muiden jäsenvaltioiden vastaavien viranomaisten saataville. Se on tärkeä väline sellaisen yhden vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen perustamiseksi, jolla ei ole sisäisiä rajoja. Tämä periaate tuo esiin joukon tietosuojakysymyksiä, erityisesti tietojen arkaluontoisuuden ja tietojen käytön vähäisen valvonnan vuoksi.

Ehdotuksella neuvoston puitepäätökseksi periaate muunnetaan lainsäädäntövälineeksi. 28. helmikuuta 2006 annetussa lausunnossaan tietosuojavaltuutettu analysoi ehdotusta myös suhteessa muihin sellaisiin välineisiin, joissa käsitellään tietojen jakamista vakavien rikosten torjunnan yhteydessä (esimerkiksi Prümin sopimus, jonka seitsemän jäsenvaltiota allekirjoitti toukokuussa 2005). Tietosuojavaltuutettu

käytti tilaisuutta hyväkseen esittääkseen asiasta käydyssä keskustelussa joitakin yleisiä näkökohtia.

Ehdotuksessa käsitellään sellaisia aiheita kuin poliisin mahdollisuus saada muissa jäsenvaltioissa käyttöönsä sellaisia tietoja, jotka eivät aina ole poliisin käytössä alkuperäjäsenvaltiossa (esimerkiksi puhelutiedot tai ajoneuvojen rekisteröintitiedot), edellytykset keskus-hakemiston käyttöönotolle ja DNA-profilien käyttö tietojenvaihdossa. Tietosuojavaltuutettu kannattaa lausunnossaan asteittaista käyttöönottoa siten, että aloitetaan yhdenlaisista tiedoista (eikä kuudentyyppisistä kuten komissio on ehdottanut), epäsuoraa pääsyä (hakemistotiedot eivät olisi saatavilla verkossa) sekä osuma-/ei osumaa -periaatetta, jonka avulla tietojenvaihtoa voitaisiin valvoa paremmin kuin suoraan pääsyn perustuvan järjestelmän kautta. On olennaista, että asianmukaiset tietosuojasäännöt oikeudellisen ja poliisiyhteistyön alalla täydentävät saatavuusperiaatetta ⁽³⁸⁾.

Elatusveloitteet

Tietosuojavaltuutettu antoi 15. toukokuuta 2006 lausunnon ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta lainsäädännöstä, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä elatusapuun liittyvissä asioissa. Ehdotuksessa käsitellään monimutkaista todellisuutta – elatusapumaksuja voidaan myöntää lapsille, eronneille puolisoille, vanhemmille jne. Asianomaiset voivat asua tai heillä voi olla varoja eri jäsenvaltioissa.

Tietosuojavaltuutettu pitää tätä ehdotusta myönteisenä ja tunnustaa, että valtion rajat ylittävien elatusapusaattavien perinnän helpottaminen EU:ssa on tärkeää. Samanaikaisesti on kuitenkin noudatettava tietosuojaperiaatteita, kuten käyttötarkoituksen rajaaminen, tietojen käsittelyn tarve ja oikeasuhteisuus, erityisten tietoryhmien käytön rajoitukset, säilytysajat sekä elatusvelvolliselle ja elatusapuun oikeutetulle tiedottaminen. Tietosuojavaltuutetun suurin huolenaihe on se keskeinen periaate, että tiettyä tarkoitusta varten kerättyjä tietoja ei pitäisi käyttää erilaisiin tarkoituksiin, mikä olisi seurauksena ehdotuksesta. Tästä periaatteesta voidaan tehdä poikkeus vain, jos se on oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään, välttämätöntä, laissa määrättyä ja ennakoitavissa olevaa. Tältä osin ehdotuksessa olisi

⁽³⁸⁾ Tätä kirjoitettaessa vaikuttaa ilmeiseltä, että puitepäätöstä ei hyväksytty sellaisenaan. Tämä ei kuitenkaan vaikuta saatavuusperiaatteen merkitykseen lainvalvontatietojen vaihdossa.

säädettävä nimenomaisista ja selkeistä oikeudellisista velvoitteista.

Rikosrekisterit

Tietosuojavaltuutettu oli 29. toukokuuta 2006 antamassaan lausunnossa tyytyväinen toimintapoliittiseen valintaan, joka tehtiin ehdotuksessa puitepäätökseksi rikosrekisteritietojen vaihdon järjestämisestä ja sisällöstä jäsenvaltioiden välillä. Koska ehdotusta puitepäätökseksi tietosuojasta kolmannen pilarin alalla ei ole vielä hyväksytty, yleisiä suojatoimia ei ole. Tämä taas johtaa oikeudelliseen epävarmuuteen Euroopan kansalaisten kannalta. Ainoastaan joissakin ehdotuksen artikloissa käsitellään erityistilanteita, mutta se ei anna tarvittavaa suojaa. Tietosuojavaltuutettu suositteli näin ollen voimakkaasti, että ehdotus ei tulisi voimaan, ennen kuin tietosuojaa koskeva puitepäätös kolmannen pilarin alalla on tullut voimaan.

Tietosuojavaltuutettu on antanut erityiset huomautukset muun muassa seuraavista seikoista:

- Asianmukaisen ratkaisun löytäminen keskusviranomaisen kanssa siten, että se varmistaa selvät vastuualueet tietojen käsittelyn osalta ja kansallisen tietosuojaviranomaisen suorittaman valvonnan osalta.
- Suositus, joka selventäisi vielä paremmin, että tuomiojäsenvaltiota pidetään tietojen ”omistajana” ja että tuomitun kansalaisuusjäsenvaltio säilyttää tiedot sen puolesta.
- Laaditaan tarkemmat arviointiperusteet henkilötietojen siirrosta kolmanteen jäsenvaltioon muita tarkoituksia kuin rikosasian käsittelyä varten.
- Tarvitaan toimiva kielijärjestely, ja alle vuodessa kehitetään vakiomuotoinen tietojenvaihtotapa ja toteutetaan se.

Kulkulupa

Tietosuojavaltuutettu analysoi 13. lokakuuta 2006 antamassaan lausunnossa ehdotusta neuvoston asetukseksi toimielinten jäsenille ja henkilöstölle myönnettävistä kulkuluvista, joita käytetään diplomaattipasseina kolmansissa maissa. Koska kulkulupa oli otettu käyttöön Euroopan yhteisöjen erioikeuksia ja vapauksia koskevassa pöytäkirjassa vuonna 1965 ja sitä oli käytetty vuodesta 1967, sitä oli muokattava, jotta se täyttäisi nykyiset EU:n matkustusasiakirjojen turvavaatimukset. Ehdotettuun uuteen versioon

sisällytetään turvatekijöitä, ja se sisältää tiettyjä uusia tietoluokkia kuten biometriset tiedot.

Tietosuojavaltuutettu tukee ehdotusta, vaikkakin tietyn varauksin, jotka koskevat erityisesti biometrinen tietojen käyttöä. Tietosuojavaltuutettu esimerkiksi toteaa jälleen kannattavansa varamenettelyjä, joita käytettäisiin rekisteröintivaiheessa. Toinen huolenaihe on mahdollisten kaikki yhteisön kulkuluvan biometriset tiedot sisältävien keskitettyjen tietokantojen luominen. Tämä ei olisi tietosuojavaltuutetun mukaan oikeasuhteista. Lisäksi koska kulkulupia on tarkoitus käyttää kolmansissa maissa, on huolehdittava eurooppalaisten järjestelmien ja kolmansien maiden järjestelmien yhteentoimivuudesta. Tältä osin lausunnossa korostetaan, että järjestelmien yhteentoimivuus ei saa loukata tietojenkäsittelyä koskevaa käyttötarkoituksen rajoittamisen periaatetta. Lausunnossa käsitellään myös kysymystä kolmansien maiden pääsystä tietoihin.

Koska biometrinen tietojen käyttö voi aiheuttaa riskejä niille henkilöstön jäsenille, joita asia koskee, tietosuojavaltuutettu on ilmoittanut toimielimille, että käsittelytoimet edellyttävät ennakkotarkastusta asetuksen (EY) N:o 45/2001 27 artiklan mukaisesti ⁽³⁹⁾.

Oleskeluluvat

Sen johdosta, että biometriset tunnisteet otettiin käyttöön eurooppalaisissa passeissa ja Schengen-alueen viisumeissa, muutettu ehdotus neuvoston asetukseksi kolmansien maiden kansalaisten oleskeluluvan yhtenäisestä kaavasta annetun asetuksen (EY) N:o 1030/2002 muuttamisesta, on kolmas ehdotus, jossa turvaututaan biometrisiin tietoihin. Biometrinen tietojen käytön perusteena on, että se parantaa turvatasoa ja helpottaa laittoman maahanmuuton ja laittoman oleskelun torjumista.

Tietosuojavaltuutettu tukee ehdotusta 16. lokakuuta 2006 antamassaan lausunnossa, vaikkakin korostaa, että oleskelulupaa ei pitäisi pitää matkustusasiakirjana. Lisäksi on otettava käyttöön erittäin tiukat turvanormit sähköistä henkilökorttia kehittävien jäsenvaltioiden turvallisuuseritelmien mukaisesti. Tietosuojavaltuutettu ei vastusta biometrinen tietojen käyttöä, kunhan asianmukaiset, lausunnossa suositetut suoja-toimet toteutetaan.

⁽³⁹⁾ Ks. lisätietoja ennakkotarkastuksia koskevassa 2.3 kohdassa.

Tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen edistymiseen, jota on tapahtunut käyttötarkoituksen rajoittamisen periaatteen noudattamiseksi. Tietosuojavaltuutettu on kuitenkin huolissaan siitä, että ehdotuksessa ei selvästi yksilöidä ja määritellä viranomaisia, joilla on pääsy tietoihin. Tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen siihen, että Euroopan kansalaisia ja kolmansien maiden kansalaisia pyritään kohtelemaan yhdenvertaisesti antamalla heille mahdollisuus käyttää sähköisiä palveluja, kuten sähköisen hallinnon palveluja. Lisäkirun lisäämistä tällaisia palveluja varten olisi kuitenkin lykättävä, kunnes perinpohjainen vaikutustenarviointi on tehty.

OLAFin suorittamat tutkimukset

Ehdotuksesta asetukseksi Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista annetun asetuksen (EY) N:o 1073/1999 muuttamisesta annettiin lausunto 27. lokakuuta 2006. Ehdotuksessa on tarkistettu useimpia artikloista, joissa säädetään OLAFin tutkimuksiin osallistuvia koskevista toimintasäännöistä, ja se muodostaa itsessään OLAFin toiminnan oikeusperustan. On olennaista varmistaa, että tällöin taataan asianmukaisesti niiden henkilöiden, jotka ovat jollain lailla mukana tutkimuksissa eli oikeudenloukkauksista epäiltyjen ja myös henkilöstön sekä muiden OLAFille tietoja toimittavien henkilöiden, henkilötietojen ja yksityisyyden suojaa koskevat oikeudet.

Ehdotetuilla muutoksilla pyritään parantamaan OLAFin tutkimusten tehokkuutta, helpottamaan epäiltyjä rikkomuksia koskevaa tietojenvaihtoa OLAFin ja muiden elinten välillä ja takaamaan niiden henkilöiden oikeudet, jotka ovat jollain lailla mukana tutkimuksissa, mukaan lukien heidän oikeutensa henkilötietojen ja yksityisyyden suojaan. Tietosuojavaltuutettu on yhtä mieltä siitä, että tavoitteet, joihin muutosehdotusten avulla pyritään, ovat tärkeitä, ja on tyytyväinen ehdotukseen sekä erityisesti yksityishenkilöille ehdotuksessa annettuihin menettelyllisiin takeisiin. Ehdotusta voitaisiin kuitenkin henkilötietojen suojan näkökulmasta edelleen parantaa vaarantamatta sen tavoitteita.

Lausunnossa kiinnitetään erityistä huomiota henkilötietojen laatua koskevaan periaatteeseen, tiedonsaanti-oikeuteen, oikeuteen tutustua tietoihin sekä oikeuteen oikaista ja vaihtaa henkilötietoja. Samoin ehdotetaan ilmiantajien suojaa ja luottamuksellisuutta koskevia toimenpiteitä.

Yhteinen konsuliohjeisto

Lokakuun 27. päivänä 2006 annettu lausunto koski ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi diplomaatti- ja konsuliedustustoille annettujen yhteisen konsuliohjeiston muuttamisesta biometristen tunnisteen käyttöönoton ja viisumihakemusten vastaanoton ja käsittelyn järjestämistä koskevien määräysten osalta. Lausunnon pääkohdat koskevat biometrisiä tunnisteita ja konsuliedustustojen yhteistyötä viisumimenettelyssä.

Biometristen tunnisteen osalta Euroopan tietosuojavaltuutettu korostaa, että päätös siitä, mistä iästä lähtien sormenjäljet on otettava, ei ole pelkästään tekninen vaan pikemminkin poliittinen. Tämä ei saisi perustua pelkästään toteutettavuusnäkökohtiin. Erityisesti pakollinen sormenjälkien ottaminen kaikilta yli 6-vuotiailta herättää eettisiä kysymyksiä. Lisäksi tietosuojavaltuutettu muistuttaa, että kaikki biometriset tunnistusjärjestelmät ovat luonnostaan epätäydellisiä ja että järjestelmien on sen tähden tarjottava asianmukaisia vararatkaisuja.

Jäsenvaltioiden välisen konsuliedustustojen ja suurlähetystöjen yhteistyön osalta tietosuojavaltuutettu pitää tärkeänä tietosuojan turvaamista, mikä voi osoittautua vaikeaksi joissakin kolmansissa maissa. Kun viisumihakemusten käsittely, biometristen tunnisteen kerääminen mukaan lukien, on ulkoistettu yksityiselle yritykselle, tietosuojavaltuutettu pitää tärkeänä, että se tapahtuu diplomaattisen suojelun alaisissa tiloissa. Muuten kolmannen valtion viranomaiset voivat helposti päästä viisuminhakijoita ja heidän EU:ssa olevia yhteyshenkilöitään koskeviin tietoihin. Tämä voi osoittautua vaaralliseksi viisuminhakijoille, esimerkiksi siinä tapauksessa, että he poliittisina vastustajina yrittävät poistua maasta.

Keskinäinen hallinnollinen avunanto

Muutetussa ehdotuksessa asetukseksi keskinäisestä hallinnollisesta avunannosta EY:n taloudellisten etujen suojaamisessa petoksilta ja muulta laittomalta toiminnalta käsitellään komission ja jäsenvaltioiden välisiä viestintä- ja avunantomenettelyjä yhteisön taloudellisten etujen suojaamiseksi. Ehdotukseen sisältyy keskinäinen hallinnollinen avunanto ja tietojenvaihto.

Ehdotuksen aiemman, vuoden 2004 version johdosta hyväksyttiin tietosuojavaltuutetun ensimmäinen lausunto yhteisön lainsäädännöstä. Tietosuojavaltuutettu katsoi 13. marraskuuta 2006 antamassaan lausunossa, että muutetussa ehdotuksessa säilytetään EU:n yleiseen tietosuojalainsäädäntöön sisältyvien henkilötietojen suojan taso. Ehdotukseen ei sisälly tietosuojaa koskevia uusia sääntöjä eikä poikkeuksia nykyiseen tietosuojakehykseen, mutta siinä vahvistetaan tämän lainsäädännön soveltaminen, ja joidenkin alojen kohdalla siinä vedotaan täytäntöönpanosääntöksiin tietosuojakysymysten ratkaisemiseksi. Näin ollen tietosuojakysymyksiä koskeva todellinen keskustelu on lykätty tuonnemmaksi. Koska täytäntöönpanosääntökset ovat tässä yhteydessä ensisijaisen tärkeitä henkilötietojen suojan kannalta, tietosuojavaltuutettu piti erityisen myönteisenä sitä, että ehdotukseen sisällytetään velvollisuus kuulla tietosuojavaltuutettua tällaisen täytäntöönpanolainsäädännön muotoilusta.

Tietosuoja kolmannessa pilarissa (toinen lausunto)

Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi 29. marraskuuta 2006 ensimmäistä kertaa toisen lausunnon EU:n lainsäädäntöehdotuksesta, joka koski ehdotusta neuvoston puitepäätökseksi poliisiyhteistyössä ja rikosasioissa tehtävässä oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta. Tähän on kaksi syytä. Ensiksikin puitepäätöksellä henkilötietojen suojaamisesta kolmannessa pilarissa on ensiarvoinen merkitys tietosuojavaltuutetulle. Toiseksi on esiintynyt pelkoa siitä, että neuvostossa käytyjen neuvottelujen tuloksena kansalaisten keskeisiä suojatoimia poistettaisiin tai olennaisesti heikennettäisiin. Näin ollen tietosuojavaltuutettu suositteli neuvottelujen jatkamista, jotta päästäisiin riittävän suojan tarjoavaan tulokseen.

Pääasiallinen huolenaihe oli, että ehdotus, sellaisena kuin siitä keskusteltiin neuvostossa, johtaisi tiedostojen keinotekoiseen jakoon kansallisten tietojen ja toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien tietojen välillä. Raskaan, monimutkaisen ja kalliin käsittelyn lisäksi se johtaisi myös siihen, että kansalaisten olisi vaikeaa käyttää oikeuksiaan. Lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutettu piti ongelmallisena mahdollisuutta vaihtaa tietoja myös sellaisten viranomaisten kanssa, jotka eivät ole lainvalvontaviranomaisia, sekä yksityistahojen kanssa; hän oli edelleen huolissaan riskeistä, jotka liittyvät siihen, että ei edellytetä ”asianmukaista suojaamisen

tasoa” kolmansien maiden kanssa tapahtuvalle tietojenvaihdolle, sekä vaarasta, että rekisteröityjen tiettyjä oikeuksia, kuten oikeutta saada tietoja, ei enää taata. Tätä sääntöä koskevista poikkeuksista voi tulla sääntö. Joulukuussa 2006 tietosuojavaltuutetun lausunnon jälkeen kävi selväksi, että ehdotusta ei hyväksyttäisi ja että pyrittäisiin löytämään vaihtoehtoja.

Varainhoitoasetus

Ehdotukset Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen ja sen soveltamissääntöjen muuttamisesta ovat tärkeitä, koska ne vaikuttavat tapaan, jolla yksittäisten henkilöiden taloudelliseen toimintaan liittyviä henkilökohtaisia tietoja käsitellään. Yksi ehdotusten ydinkohdista on se, että komission on määrä perustaa kaikille toimielimille ja elimille yhteinen tietokanta, jossa olisivat sellaiset ehdokkaat ja tarjoajat, jotka ovat petoksen vuoksi poissulkemiseen johtavissa erityistilanteissa. Komissio myös hallinnoi sitä. Tietokannassa olevia tietoja olisi mahdollista vaihtaa eri tasojen viranomaisien kanssa.

Euroopan tietosuojavaltuutettu hyväksyy 12. loka-kuuta 2006 antamassaan lausunnon keskustietokannan perustamisen tietojenkäsittelylle tarkoitus huomioon ottaen. Hän totesi kuitenkin, että rekisteröityjen oikeuksia kohtaan olisi noudatettava ennakoivaa lähestymistapaa. Ennakoiva lähestymistapa voisi tarkoittaa sitä, että rekisteröidyille ilmoitetaan henkilötietoja kerättäessä jo ennakolta, että tiedot voidaan julkistaa, ja sen varmistamista, että rekisteröidyn tiedonsaanti-oikeutta ja oikeutta vastustaa heidän henkilötietojensa käsittelyä kunnioitetaan. Lisäksi tietosuojavaltuutettu piti tärkeänä erityistoimia, kun otetaan huomioon tietosuojaperiaatteet, joiden mukaan määritellään asianomaiset kategoriat tai yhteisöt, samoin kuin tarkkaa aikataulua tietojen ajantasaistamiseksi sekä tiedoston riittävää suojaamista. Euroopan tietosuojavaltuutettu vaati edelleen henkilötietojen kansainvälisten siirtojen asianmukaisuuden nimissä erityissuojatoimia siirrettäessä henkilötietoja keskustietokannasta ja vastaanotettaessa henkilötietoja kolmansista maista ja kansainvälisistä järjestöistä.

Lopuksi tietosuojavaltuutettu saattoi myös näiden ehdotusten ansiosta ottaa esille kysymyksen tietojen tallennusta koskevasta määräajasta sekä talousarvion valvonnasta, joihin hän ehdotti muutosta asetuksen (EY) N:o 45/2001 mukaisesti.

3.4 Muu toiminta

SIS II:n valvonta

Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi 19. lokakuuta 2005 lausunnon toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta. Järjestelmän valvonta on varmistettava johdonmukaisesti ja kattavasti sekä Euroopan että jäsenvaltioiden tasolla.

Tammikuussa 2006 tietosuojavaltuutettu vastasi Euroopan parlamentille, joka pyysi neuvoja siitä, miten SIS II:n valvonta olisi parasta järjestää. Schengenin tietojärjestelmän yhteisen valvontaviranomaisen edustajien kanssa pidetyn kokouksen tuloksena saatiin koordinoitun valvonnan malli. Se vahvistettiin vihdoin toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä 20 päivänä joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1987/2006 44–46 artiklassa ⁽⁴⁰⁾. Tätä mallia harkitaan nyt myös sovellettavaksi viisumitietojärjestelmään (VIS).

Euroopan tietosuojavaltuutettu lähetti maaliskuussa 2006 kirjeen neuvoston puheenjohtajalle, jossa kiinnitettiin huomiota yhteisön oikeuden osalta syntyviin ongelmiin, jos komissio delegoi SIS II:n hallinnon välivaiheen aikana yhdelle tai useammalle jäsenvaltiolle, erityisesti keskustilojen tosiasiallisen valvonnan osalta. Tämän johdosta asetuksen 47 artiklaan lisättiin tietosuoja siirtymäkauden aikana koskeva erityissäännös, jolla varmistetaan tehokas valvonta tietosuojavaltuutetun toimesta.

Kommentteja yhteentoimivuudesta

Euroopan tietosuojavaltuutettu julkaisi 10. maaliskuuta 2006 huomautuksia eurooppalaisia tietokantoja koskevasta komission tiedonannosta. Tässä yhteydessä valittiin lausuntoa kevyempi väline. Toisin kuin lausunnot, näitä kommentteja ei ole julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* eikä niitä ole käännetty yhteisön kaikille kielille. Ne ovat kuitenkin yleisön saatavilla www-sivustolla.

Euroopan tietosuojavaltuutettu asettaa kyseenalaiseksi tiedonannon lähtökohdan eli sen, että ”yhteensopi- vuus on pikemminkin tekninen kuin oikeudellinen tai poliittinen käsite”. Tietosuojavaltuutettu pitää sel-

vänä, että mikäli tietokantoihin pääsy ja tietokantojen välinen tietojenvaihto voidaan teknisesti toteuttaa, näitä teknisiä välineitä tullaan käyttämään ennemmin tai myöhemmin. Yhteentoimivuutta koskeva valinta ei näin ollen ole neutraali, joka tehdään pelkästään teknisistä syistä. Lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutettu vastustaa tiedonantoon tehtävää erityisehdotusta biometriikan käytöstä ensisijaisena välineenä, sillä biometriikan tarkkuutta on yliarvioitu, ja tällainen käyttö helpottaisi tietokantojen aiheutonta yhteenliittämistä.

Viisumitietojärjestelmä

Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi 23. maaliskuuta 2005 lausunnon ehdotuksesta Euroopan parlamen- tin ja neuvoston asetukseksi viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta. Vuoden 2006 aikana hän seurasi tiiviisti tämän ehdotuksen edistymistä parlamentissa ja neuvostossa.

Toukokuussa 2006 ehdotusta käsittelevän neuvoston työryhmän puheenjohtaja kuuli tietosuojavaltuutettua useista harkinnanalaisista muutoksista, erityisesti viisumin väärinkäyttöön liittyen. Kesäkuussa 2006 Euroopan tietosuojavaltuutettu ilmoitti arvostavansa sitä, että häntä oli kuultu asiassa käsitteilyn tässä vaiheessa. Hän suhtautui kuitenkin hyvin epäillen siihen, ovatko muutokset asianmukaisia sekä tietosuojan kannalta että yhteisen viisumipolitiikan huomioon ottaen.

Matkustajaluetteloita koskevat asiat

Yhteisöjen tuomioistuimen 30. toukokuuta 2006 antamalla tuomiolla, jossa matkustajaluetteloita (PNR) koskeva sopimus Yhdysvaltojen kanssa kumottiin, on ollut suuri vaikutus Euroopan tietosuojavaltuutetun toimintaan.

Nämä olivat ensimmäisiä tapauksia, joissa Euroopan tietosuojavaltuutettu käytti väliintulovaltuuksiaan. Euroopan tietosuojavaltuutettu kannatti parlamentin päätelmiä, joiden mukaan sekä Yhdysvaltojen kanssa tehty sopimus että komission päätös olisi kumottava. Tuomioistuimien päättyi kumota neuvoston ja komission päätökset, joiden perusteella Yhdysvaltojen viranomaisilla oli pääsy eurooppalaisten lentoyhtiöiden PNR-tietoihin. Tuomioistuimien totesi, että oli valittu väärä oikeusperusta, sillä käsitteilyt koskevat yleistä

⁽⁴⁰⁾ EYVL L 381, 28.12.2006, s. 4–23. Ks. myös tämän vuosikertomuksen 4.3 kohta.

turvallisuutta ja rikosoikeuden alan toimintaa, ja siitä syystä ne jäävät direktiivin 95/46/EY soveltamisalan ulkopuolelle. Tuomioistuimen kannalta ei ole ratkaisevaa se, että tiedot oli alun perin kerätty kaupallisia tarkoituksia varten (matkustajalentoliikenne). Tuomioistuin ei ottanut kantaa Euroopan tietosuojavaltuutetun ja muiden perusteluihin perusoikeuksien suojaamisesta.

Euroopan tietosuojavaltuutettu pitää tätä kuitenkin tärkeänä tuomiona tietosuojan kannalta, koska se vaikuttaa direktiivin 95/46/EY soveltamisalaan. Direktiiviä ei sovelleta tilanteisiin, joissa yksityiset yhtiöt antavat tietojen käyttöoikeuden lainvalvontatarkoitukseen. Tuomion seurauksena eurooppalaisten suojeluun voi syntyä aukko.

Tuomiossa vaadittiin uuden (väliaikaisen) sopimuksen tekemistä Yhdysvaltojen kanssa; sopimus allekirjoitettiin lokakuussa 2006, ja sen voimassaolo lakkaa viimeistään heinäkuussa 2007. Euroopan tietosuojavaltuutettu ei osallistunut tähän väliaikaiseen sopimukseen tähtääviin neuvotteluihin eikä virallisesti antanut sopimusta koskevia neuvoja, myös siksi, että eurooppalaisen osapuolen tavoitteena neuvotteluissa oli saada väliaikainen sopimus, jossa olisi sama sisältö kuin kumotussa sopimuksessa. Uusi sopimus väliaikaisen sopimuksen voimassaolon päätyttyä tulee olemaan olennaisesti toisenlainen. Uutta sopimusta koskevat valmistelut, joita tietosuojavaltuutettu seuraa tiiviisti, on jo aloitettu vuonna 2006, muun muassa neuvotteluvaltuuksia koskevalla komission ehdotuksella ⁽⁴¹⁾.

Lisäksi vuoden 2006 aikana Euroopan tietosuojavaltuutettu ilmaisi kantansa Yhdysvaltojen kanssa tapahtuvaan matkustajatietojen vaihtoon muulla tavoin. Hän antoi lehdistötiedotteen pian sen jälkeen, kun tuomio oli julkistettu. Hän keskusteli asiasta myös neuvotteluista vastaavien Euroopan toimielinten kanssa ja osallistui Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnassa käytyihin keskusteluihin. Lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutettu osallistui aktiivisesti näihin asioihin 29 artiklan mukaisen työryhmän puitteissa.

Teleliikennetietojen säilyttäminen

Yhteisöjen tuomioistuimeen vietiin heinäkuussa 2006 uusi asia, joka voi antaa lisävalaistusta PNR-tuomion seurauksiin ja erityisesti lainsäädännöllisen aukon

⁽⁴¹⁾ Tämä ei ole julkinen asiakirja.

osalta. Asiassa C-301/06, Irlanti v. Euroopan parlamentti ja neuvosto, kyse on tietojen säilyttämisestä annetun direktiivin 2006/24/EY ⁽⁴²⁾ pätevydestä, sillä kolmannesta pilarista puuttuu oikeusperusta, joka velvoittaisi yksityiset yritykset keräämään ja tallentamaan viestintätietoja lainvalvontatarkoitukseen.

Lokakuussa 2006 Euroopan tietosuojavaltuutettu pyysi tuomioistuinta puuttumaan asiaan vastaajien vaatimusten tueksi pääasiassa siksi, että tämän asian myötä voidaan selventää tuomioistuimen PNR-asioissa antamaa tuomiota. Tämä kannanotto ei tarkoita sitä, että tietosuojavaltuutettu hylkää kriittisen arvionsa direktiivin asiasisällöstä ⁽⁴³⁾.

SWIFT

Asia Euroopan kansalaisten pankkitietojen salaisesta siirtämisestä Yhdysvaltojen viranomaisille Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunicationin (SWIFT) kautta nosti esille kysymyksen lainvalvontaviranomaisten pääsystä yksityisten osapuolten luomiin tietokantoihin. Euroopan tietosuojavaltuutettu tutki asiaa ja antoi lausunnon Euroopan keskuspankin roolista tässä asiassa (ks. 2.5 kohta) myötävaikuttaen aktiivisesti 29 artiklan mukaisen työryhmän marraskuussa 2006 antamaan lausuntoon.

Asiakirjojen julkisuus

Maaliskuussa 2006 Euroopan tietosuojavaltuutettu käytti väliintulo-oikeuttaan muutoksenhakijoiden vaatimusten tueksi kolmessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen viedyssä asiassa, joka koski asiakirjojen julkisuuden ja tietosuojan välistä suhdetta ⁽⁴⁴⁾. Tämä tarjosi mahdollisuuden käsitellä asiaa heinäkuussa 2005 julkaistun tausta-asiakirjan ⁽⁴⁵⁾ ”Yleisön oikeus tutustua asiakirjoihin ja tietosuoja” pohjalta.

⁽⁴²⁾ Yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tai yleisten viestintäverkkojen yhteydessä tuotettavien tai käsiteltävien tietojen säilyttämisestä ja direktiivin 2002/58/EY muuttamisesta 15 päivänä maaliskuuta 2006 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/24/EY.

⁽⁴³⁾ Ks. Euroopan tietosuojavaltuutetun 26.9.2005 komission ehdotuksesta antama lausunto.

⁽⁴⁴⁾ Asiat T-170/03 (British American Tobacco v. komissio), T-161/04 (Valero Jordana v. komissio) ja T-194/04 (Bavarian Lager v. komissio). Kolmannessa asiassa pidettiin syyskuussa 2006 julkinen kuulemistilaisuus, jossa Euroopan tietosuojavaltuutetun puolesta esitettiin suullisia huomautuksia. Helmikuussa 2007 asiasta ei ollut vielä päätöstä. Ks. myös tämän vuosikertomuksen 2.7 kohta.

⁽⁴⁵⁾ Tutkimus on saatavissa Internetistä: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/site/mySite/lang/en/pid/21>.

3.5 Viimeaikainen kehitys

3.5.1 Teknologinen kehitys

Perusteknologia yksityisyyden suojan ja tietosuojan kannalta

Euroopan toimielimet investoivat jatkuvasti uusien teknologioiden tutkimukseen, toteuttamiseen ja käyttöön kilpailukykyisen eurooppalaisen tietoyhteiskunnan rakentamiseksi Lissabonin toimintaohjelman mukaisesti. Eurooppalainen tietoyhteiskunta on kuitenkin kestävä vasta silloin, jos nämä teknologiat on asianmukaisesti suunniteltu ja toteutettu niin, että Euroopan tietosuojalainsäädäntöä sekä turvallisempaa ympäristöä voidaan tehokkaasti edistää.

Euroopan tietosuojavaltuutettu piti myönteisenä vuonna 2006 julkaistua komission tiedonantoa ”Turvallisen tietoyhteiskunnan strategia”⁽⁴⁶⁾ ja siinä esitettyä näkemystä: ”täysin yhteenliitetty ja verkotettu arkielämä lupaa merkittäviä mahdollisuuksia. Mutta se luo myös uusia turvallisuuteen ja yksityisyyden-

Euroopan tietosuojavaltuutetun tehtäviin kuuluu tietosuojaan mahdollisesti vaikuttavan uuden teknologian kehittämisen seuraaminen.

suojaan liittyviä riskejä”. Parhaat käytettävissä olevat tekniikat, joilla voidaan tehokkaasti edistää tietosuojaa koskevaa sääntelyä ja turvallisuusvaatimuksia, on näin ollen pikaisesti määriteltävä. Tämä valinta säännöllisesti tarkistettuna vahvistaa yksityisyyden ja turvallisuusvaatimusten muodostaman symbioosin mallia, jota Euroopan unioni parhaillaan kehittää.

Edellisessä vuosikertomuksessa Euroopan tietosuojavaltuutettu määritteli uuden teknologisen kehityksen: RFID-järjestelmät, biometriikan ja henkilöllisyyden tunnistamisjärjestelmät, joilla tulee olemaan merkittävä vaikutus tietosuojaan. Yksityisyyden ja parhaiden käytettävissä olevien tekniikoiden asianmukainen määrittelemineen tämän kehityksen käyttöön on ratkaisevaa Euroopan teollisuuden kilpailukykyyn kannalta ja myös siksi, että loppukäyttäjä voisi hyväksyä tämän kehityksen.

Yhteisessä aloitteessa, johon Euroopan tietosuojavaltuutettu osallistui Lontoossa viime marraskuussa pidetyssä tietosuojavaltuutettujen kansainvälisessä konferenssissa⁽⁴⁷⁾, ehdotettiin yksilönvapauksien ja ympäristön säilyttämisen kytkemistä toisiinsa. ”Yksityisyys ja tietosuoja ovat yhtä kallisarvoisia kuin ilma, jota hengitämme: molemmat ovat näkymättömiä, mutta kun niitä ei enää ole, vaikutukset ovat yhtä lailla tuhoisia.” Tähän rinnastukseen perustuen valvontaa voidaan verrata saastumiseen ja EU:n kehittämä asiantuntemus saastumisen ehkäisemiseksi ja valvomiseksi⁽⁴⁸⁾ parhaiden käytettävissä olevien tekniikoiden avulla voisi antaa arvokasta opetusta valvontayhteiskunnan riskien vähentämiseksi.

Tutkimus ja kehitys yksityisyyden suojan ja tietosuojan kannalta

Yksityisyyden suoja ja tietosuojaa koskevia vaatimuksia on sovellettava mahdollisimman pian uuden teknologian elinkaareen. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että ”suunnitellun yksityisyyden suojan” olisi oltava olennainen osa EU:n tutkimus- ja kehitystoimia. Vuoden 2006

⁽⁴⁶⁾ Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Turvallisen tietoyhteiskunnan strategia – ”Lisää vuoropuhelua, yhteistyötä ja vaikutusmahdollisuuksia” KOM(2006) 251.

⁽⁴⁷⁾ Ks. tämän vuosikertomuksen 4.5 ja 5.1 kohta.

⁽⁴⁸⁾ <http://eippcb.jrc.es/>

lopussa komissio ilmoitti käynnistävänsä seitsemännen tutkimuksen puiteohjelman ⁽⁴⁹⁾, jonka tärkein osa koskee tietoyhteiskunnan teknologioita. Seitsemännen tutkimuksen puiteohjelman seuraamiseksi tiiviisti Euroopan tietosuojavaltuutettu päätti ensin osallistua kyseisen puiteohjelman Helsingissä pidettyyn käynnistystapahtumaan, IST 2006 -konferenssiin, jossa tietosuojavaltuutetulla oli näyttelyosasto tavoitteena

- määritellä varhaisessa vaiheessa suuntauksat, jotka ohjaavat kunnianhimoista tutkimus- ja kehitystoimintaa
- luoda hyödyllisiä yhteyksiä tuleviin tutkimushankkeisiin
- lisätä tärkeimpien sidosryhmien tietoisuutta heidän tulevan tutkimushankkeensa mahdollisista tietosuojanäkökohdista
- antaa neuvoja siitä, miten tietosuojakäytännöt voidaan sisällyttää tuleviin ehdotuksiin ja tutkimustoimintaan.

Tämän ensimmäisen kokemuksen pohjalta Euroopan tietosuojavaltuutettu kehittää useita malleja seitsemännen tutkimuksen puiteohjelman kohdennettuihin tutkimushankkeisiin osallistumiseksi. Lausuntoja sovelletuista menetelmistä tai saaduista tuloksista voidaan harkita. Seitsemännen tutkimuksen puiteohjelman tutkimushankkeisiin on tavallisesti otettava mukaan useita jäsenvaltiosta tulevia kumppaneita. Tietosuojavaltuutettu voisi myös tässä tapauksessa edistää vastaavien mukana olevien tietosuojaviranomaisten yhteistyötä.

3.5.2 Viimeaikainen kehitys toimintapolitiikassa ja lainsäädännössä

Vuoden 2007 luettelossa on katsaus tärkeimpiin tietosuojaan liittyviin suuntauksiin ja riskeihin, joiden odotetaan vaikuttavan Euroopan tietosuojavaltuutetun neuvontatyöhön, ja siinä luetellaan tietosuojavaltuutetun päätavoitteet. Luettelo perustuu vuoden 2005 vuosikertomukseen.

Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue

Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue (sen laajemmassa merkityksessä, joka käsittää EU-sopimuksen IV osaston) on kehittynyt nopeasti. Aivan vuoden 2006 lopussa saatiin tietää neuvoston puheenjohtaja-

valtion Saksan tavoitteet, jotka tarkentuivat vielä tammikuussa 2007. Lisääntynyt tarve henkilötietojen tallentamiseen ja vaihtamiseen vuoden 2007 luettelossa mainittuja lainvalvontatarkoituksia varten on edelleen korostunut. Tästä syystä puheenjohtajavaltio harkitsee muodollisen ehdotuksen tekemistä Prümin sopimuksen saattamiseksi osaksi EU:n lainsäädäntöä.

Tämän kehityksen ansiosta EU:n jäsenvaltioiden viranomaiset voisivat myöntää toisilleen automaattisen pääsyn geneettisiin rekistereihin, sormenjälki- ja liikenne- ja rekisteritietoihin. Se edellyttää myös velvoitteita tallentaa (ja jakaa) henkilötietoja, kuten DNA-tietoja, mikä vastaa toista suuntausta: koko ajan laajenevaa biometriikan käyttöä. Lisäksi kolmas kehityssuuntaus on tietokantojen luominen ja parantaminen Euroopan tasolla, mikä tukee jäsenvaltioiden välistä tietojenvaihtoa muun muassa SIS II:ssä, viisumitietojärjestelmässä ja Europol-tietojärjestelmässä. Neljäs mainittava kehityssuuntaus on lisääntynyt paine sellaisiin henkilötietoihin pääsyyn ja käyttöön lainvalvontatarkoituksia varten, jotka on alun perin kerätty muita tarkoituksia varten. On esitetty ehdotus ensimmäisen pilarin nojalla perustettujen Eurodac-tietokantojen avaamisesta myös lainvalvontaa varten. Tämän tyyppistä pääsyä koskevat pyynnöt aiheuttavat myös erityisiä ongelmia EU-sopimuksen pilarirakenteen takia ja ensimmäisessä pilarissa säädetyn suojan tason vuoksi ⁽⁵⁰⁾.

Euroopan tietosuojavaltuutetun kannalta nämä suuntauksat edellyttävät asianmukaisia säädöksiä kolmannen pilarin suojalle, mukaan lukien vastuualueiden tehokasta jakamista ja vastuullisten tahojen valvontaa koskevat säännöt. Neuvoston puitepääöstä koskevien neuvottelujen epätydyttävä edistyminen vaatii edelleen tietosuojavaltuutetun huomion.

Muut erityistä huomiota vaativat alueet

- Sähköinen viestintä ja tietoyhteiskunta (tietoyhteiskunnan ja viestintien pääosasto (INFSO))
Lyhyellä aikavälillä EU:n säädösten (direktiivi 2002/58/EY mukaan lukien) tarkistus on olennainen mittapuu. Pitkällä aikavälillä suuntauksena näyttää olevan tietoyhteiskunta, jossa jokaista ihmistä voidaan jäljittää, esimerkiksi RFID:n kasvavan merkityksen takia.

⁽⁴⁹⁾ http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html

⁽⁵⁰⁾ EY:n perustamissopimuksen 47 artikla.

- Kansanterveys (terveys- ja kuluttaja-asioiden pääosasto (SANCO))

Yleisenä suuntauksena on terveyteen liittyvien tietojen keruun ja vaihdon lisääntyminen, mikä luonnostaan (terveystiedot ovat arkaluonteisia tietoja) on vaara rekisteröidyille. Tämä suuntaus on vieläkin tärkeämpi terveystietojen kasvavan digitalisoinnin sekä jäljitettävyyssäsitteen huomioon ottaen.

- Työhön liittyvät kysymykset (työllisyys-, sosiaali- ja tasa-arvoasioiden pääosasto (EMPL))

Tarvetta erityiseen tietosuojajärjestelmään työpaikalla olisi perusteellisemmin tarkasteltava ja vielä erikseen sosiaaliturvaa koskevaa vaihtoa tiiviimmän yhteistyön EU:ssa.

- Petostentorjunta (Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF))

OLAF on Euroopan tietosuojavaltuutetulle erityisen tärkeä, sillä se on hänen valvonnassaan oleva yhteisön elin, jolla on toimeenpanovaltaa jäsenvaltioissa. OLAF vaihtaa tietoja jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten, EU:n viranomaisten, kuten Europolin kanssa, sekä kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa. Tämä vaihto edellyttää suojatoimenpiteitä, joihin kuuluu tehokas valvonta.

- Avoimuuskysymykset (pääsihteeristö (SG))

Aloitteet asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen (EY) N:o 1049/2001 muuttamiseksi, mikä selventäisi tiedonsaantioikeuden ja tietosuojan välistä suhdetta. Euroopan tietosuojavaltuutettu aikoo antaa lausunnon ja tarvittaessa neuvoa toimielimiä ennen ja jälkeen asiaa koskevien komission ehdotusten hyväksymistä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen vietyjä vireillä olevia asioita koskevilla päätöksillä (ks. 3.4 kohta) voi olla merkitystä tässä yhteydessä.

Vakiinnuttaminen ja tehostaminen

Euroopan tietosuojavaltuutetun työskentelymenetelmä vakiinnutetaan ja sitä tehostetaan kaikilla EU:n politiikkojen alalla. Energian ja liikenteen pääosasto on komission seuraava osasto, jonka kanssa Euroopan tietosuojavaltuutettu aloittaa yhteistyön lentoliikenteen tietokonepohjaisten paikanvarausjärjestelmiä koskevien lainsäädäntötoimien johdosta. Euroopan tietosuojavaltuutetun tavoitteena on hyvät työskentelysuhteet kaikkien komission yksiköiden kanssa vuoden 2007 loppuun mennessä, siltä osin kuin niillä on merkitystä hänen tehtävänsä kannalta. Euroopan tietosuojavaltuutettu käyttää toimintansa perustana komission pääsihteerin ja tietosuojavastaavan edustamaa komission sisäistä viestintää, joka korostaa tietosuojavaltuutetun toimivaltaa. Komission päätösten erityisnäkökohtiin (ks. myös 3.2.1 kohta) kiinnitetään huomiota.

Suhteita neuvostoon ja Euroopan parlamenttiin syvennetään myös, jotta Euroopan tietosuojavaltuutetun tehokkuutta voidaan parantaa lausunnon antamisen jälkeen. Euroopan tietosuojavaltuutettu aikoo perustaa toimintansa nykyisiin hyviin yhteyksiin sekä myönteisiin kokemuksiin.

4 Yhteistyö

4.1 29 artiklan mukainen tietosuojatyöryhmä

29 artiklan mukainen työryhmä perustettiin direktiivin 95/46/EY 29 artiklalla. Se on itsenäinen elin, joka neuvoo henkilötietojen suojaa koskevissa asioissa direktiivin soveltamisalalla⁽⁵¹⁾. Sen tehtävät määritellään direktiivin 30 artiklassa, ja ne ovat seuraavat:

- antaa Euroopan komission käyttöön jäsenvaltioiden asiantuntijalausunto tietosuojaan liittyvissä kysymyksissä
- edistää direktiivin yleisten periaatteiden yhdenmukaista soveltamista kaikissa jäsenvaltioissa tietosuojan valvontaviranomaisten välisen yhteistyön avulla
- neuvoa komissiota kaikissa luonnollisten henkilöiden oikeuksiin ja vapauksiin vaikuttavissa, henkilötietojen käsittelyä koskevissa toimenpiteissä
- esittää suosituksia suurelle yleisölle ja erityisesti yhteisön toimielimille henkilöiden suojaa Euroopan yhteisössä tapahtuvassa henkilötietojen käsittelyssä koskevilta osin.

Euroopan tietosuojavaltuutettu on ollut 29 artiklan mukaisen työryhmän jäsen vuoden 2004 alkupuolelta lähtien. Asetuksen (EY) N:o 45/2001 46 artiklan g kohdan mukaan Euroopan tietosuojavaltuutettu osallistuu työryhmän toimintaan. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsookin, että työryhmä on erittäin tärkeä foorumi kansallisten valvontaviranomaisten kanssa tehtävälle yhteistyölle. On myös selvää, että työryhmällä olisi oltava keskeinen asema direktiivin yhdenmukaisessa soveltamisessa ja sen yleisten periaatteiden tulkinnassa.

⁽⁵¹⁾ Työryhmä koostuu kunkin jäsenvaltion kansallisten valvontaviranomaisten edustajista, yhteisön toimielimiä ja elimiä varten perustetun viranomaisen edustajasta (Euroopan tietosuojavaltuutettu) sekä komission edustajasta. Komissio myös vastaa työryhmän sihteeristötehtävistä. (ETA-kumppanimaiden) Islannin, Norjan ja Liechtensteinin kansalliset valvontaviranomaiset ovat edustettuina tarkkailijoiden ominaisuudessa.

Huhtikuussa 2006 työryhmä teki kauden 2006–2007 työohjelman hyväksymisen yhteydessä tärkeän päätöksen⁽⁵²⁾ Euroopan tietosuojavaltuutetun määrätietoisella tuella. Se päätti keskittyä rajattuun määrään strategisia kysymyksiä edistääkseen direktiivin 95/46/EY ja 2002/28/EY tärkeimpien säännösten yleistä ymmärtämistä ja varmistaakseen niiden paremman täytäntöönpanon.

Tämän ohjelman mukaisesti työryhmä on käsitellyt erityishuomiota vaativia kysymyksiä, joista mainittakoon radiotaajuustunnistuksen (RFID) sekä henkilöllisyyden tunnistamisen vaikutus, erityisesti sähköisessä hallinnossa, sekä sähköiset potilaskertomukset. Samanaikaisesti työryhmä on parantanut avainkäsitteiden kuten ”henkilötiedot” ja ”suostumus” yleistä ymmärtämistä sekä laatinut erityissääntöjä lääketieteellisten tietojen käsittelemiseksi direktiivin 95/46/EY 2 ja 8 artiklan mukaisissa tarkoituksissa. Euroopan tietosuojavaltuutettu on ollut tiiviisti mukana tässä työskentelyssä, jonka tuloksia se odottaa vuoden 2007 kuluessa.

Vuonna 2006 Euroopan tietosuojavaltuutettu osallistui lisäksi työryhmän toimintaan kolmansiin maihin tapahtuvien kansainvälisten siirtojen alalla. Erityisesti oli kyse lentomatkatietojen antamisesta Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen PNR-asioissa antaman tuomion valossa sekä siitä johtuvasta tarpeesta jatkaa neuvotteluja Yhdysvaltojen kanssa (ks. 3.4 kohta). Työryhmä laati tältä pohjalta hahmotelman pitkän aikavälin strategiaksi ja antoi tähän liittyen useita lausuntoja⁽⁵³⁾:

- lausunto 5/2006 Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen 30. toukokuuta 2006 antamasta tuomiosta yhdistetyissä asioissa C-317/04 ja C-318/04, jotka koskivat PNR-tietojen siirtämistä Yhdysvalloille; lausunto annettu 14. kesäkuuta 2006 (WP 122)

⁽⁵²⁾ Työohjelma 2006–2007, hyväksytty 5.4.2006 (WP 120). Saatavilla osoitteessa: http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/workinggroup/wpdocs/2006_en.htm.

⁽⁵³⁾ Nämä lausunnot sekä muut luvussa mainitut työryhmän lausunnot ovat saatavissa saman linkin kautta kuin työohjelmakin.

- lausunto 7/2006 Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen 30. toukokuuta 2006 antamasta tuomiosta yhdistetyissä asioissa C-317/04 ja C-318/04, jotka koskivat PNR-tietojen siirtämistä Yhdysvalloille ja kiireellistä tarvetta saada aikaan uusi sopimus; lausunto annettu 27. syyskuuta 2006 (WP 124)
- lausunto 9/2006 liikenteenharjoittajien velvollisuudesta toimittaa tietoja matkustajista annetun neuvoston direktiivin 2004/82/EY täytäntöönpanosta; lausunto annettu 27. syyskuuta 2006 (WP 127).

Työryhmä on antanut lukuisia lainsäädäntöehdotuksia koskevia lausuntoja. Joissakin tapauksissa ehdotukset ovat vaatineet Euroopan tietosuojavaltuutetun lausuntoa asetuksen (EY) N:o 45/2001 28 artiklan 2 kohdan nojalla. Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto on EU:n lainsäädäntöprosessin pakollinen osa, mutta työryhmän lausunnot ovat tietysti myös hyvin hyödyllisiä etenkin siksi, että niihin saattaa sisältyä kansallisesta näkökulmasta esitettyjä lisähuomautuksia.

Näin ollen Euroopan tietosuojavaltuutettu suhtautuu myönteisesti 29 artiklan mukaisen työryhmän lausuntoihin, jotka ovatkin olleet varsin yhteneviä Euroopan tietosuojavaltuutetun lausuntojen kanssa. Eräässä tapauksessa Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoi parhaaksi tehdä yhteistyötä vieläkin tiiviimmin yhteisen lausunnon antamiseksi, eikä esittänyt omia huomautuksiaan. Seuraavassa esitetään joitakin esimerkkejä työryhmän ja Euroopan tietosuojavaltuutetun välisestä synergiasta tältä osin:

- lausunto 3/2006, joka koskee yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tai yleisten viestintäverkkojen yhteydessä tuotettavien tai käsiteltävien tietojen säilyttämisestä ja direktiivin 2002/58/EY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2006/24/EY; lausunto annettu 25. maaliskuuta 2006 (WP 119) ⁽⁵⁴⁾;
- lausunto 6/2006, joka koskee ehdotusta neuvoston asetukseksi tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta lainsäädännöstä, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä elatusapuun liittyvissä asioissa; lausunto annettu 9. elokuuta 2006 (WP 123) ⁽⁵⁵⁾;

⁽⁵⁴⁾ Lausunnonssa ilmaistiin uudelleen olennaiset suojaimeet liikennetietojen säilyttämisen osalta direktiivin 2006/24/EY antamisen jälkeen harkittaviksi direktiivin kansallisesta täytäntöönpanosta vastaavalla tasolla. Ks. lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutetun 26.9.2005 antama, komission ehdotusta koskeva lausunto.

⁽⁵⁵⁾ Ks. myös 15.5.2006 annettu Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto.

- lausunto 8/2008, joka koskee sähköistä viestintää ja sähköisiä palveluja koskevien EU:n säädösten tarkistusta, erityisesti sähköisen viestinnän tietosuojadirektiiviä; lausunto annettu 26. syyskuuta 2006 (WP 126).

Lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutettu osallistui aktiivisesti sellaisiin lausuntoihin, joissa korostuu Euroopan tietosuoja-alan säännösten merkitys eri aloilla, muun muassa:

- lausunto 1/2006 EU:n tietosuojasääntöjen soveltamisesta ilmiantamiseen liittyviin sisäisiin järjestelmiin tilinpidon, tilinpidon sisäisen valvonnan, tilintarkastusasioiden sekä lahjonnan ja pankki- ja rahoitustoimintaan liittyvän rikollisuuden torjunnan aloilla; lausunto annettu 1. helmikuuta 2006 (WP 117)
- lausunto 2/2006 sähköpostin seulontapalveluihin liittyvistä yksityisyyskysymyksistä; lausunto annettu 21. helmikuuta 2006 (WP 118).

Edellä mainitun asetuksen (EY) N:o 45/2001 46 artiklan f kohdan i alakohdan mukaan Euroopan tietosuojavaltuutetun on myös tehtävä yhteistyötä kansallisten valvontaviranomaisten kanssa, siinä määrin kuin niille kuuluvien tehtävien hoitaminen sitä edellyttää, erityisesti vaihtamalla hyödyllisiä tietoja, pyytämällä ja antamalla muuta apua niiden tehtävien suorittamiseksi. Yhteistyötä tehdään tapauskohtaisesti. SWIFT-tapaus oli esimerkki senkaltaisesta monenvälisestä yhteistyöstä, jossa 29 artiklan mukaisella työryhmällä ⁽⁵⁶⁾ oli hyvin hyödyllinen merkitys (ks. myös 2.5 kohta).

Kansallisten viranomaisten kanssa tehtävän suoran yhteistyön merkitys kasvaa Eurodacin ja ehdotetun viisumitietojärjestelmän (VIS) kaltaisten kansainvälisten järjestelmien yhteydessä, koska ne edellyttävät tehokasta yhteistä valvontaa (ks. 2.9 kohta).

4.2 Neuvoston tietosuojatyöryhmä

Puheenjohtajavaltio Itävalta päätti kutsua neuvoston tietosuojatyöryhmän koolle kahteen kokoukseen. Yhtenä tavoitteena oli käynnistää uudelleen keskustelut sen tulevasta roolista, kun muistetaan, että aikaisemmin kyseinen työryhmä käsitteli EY:n tietosuojapolitiikan perussäädöksiä, joita ovat direk-

⁽⁵⁶⁾ Ks. lausunto 10/2006 Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunicationin (SWIFT) henkilötietojen käsittelystä; lausunto annettu 22.11.2006 (WP 128).

tiivi 95/46/EY, direktiivi 97/66/EY ja asetus (EY) N:o 45/2001. Puheenjohtajavaltio Suomi antoi aloitteelle tukensa ja kutsui työryhmän koolle kolmanteen kokoukseen vuoden 2006 jälkipuoliskolla.

Euroopan tietosuojavaltuutettu suhtautui aloitteeseen myönteisesti hyödyllisenä mahdollisuutena varmistaa horisontaalisempi lähestymistapa ensimmäisen pilarin asioissa. Toisessa kokouksessa Euroopan tietosuojavaltuutettu esitteli vuosikertomuksensa 2005. Kolmannessa kokouksessa Euroopan tietosuojavaltuutettu esitteli katsauksen Euroopan tietosuojavaltuutetun neuvoo-antavan roolin kehittymisestä uusien lainsäädäntöehdotusten suhteen.

Puheenjohtajavaltio Saksa päätti jatkaa samalta pohjalta järjestämällä keskusteluja mahdollisista komission aloitteista ja muista olennaisista kysymyksistä ensimmäisen pilarin puitteissa. Euroopan tietosuojavaltuutettu seuraa tätä työskentelyä suurella mielenkiinnolla ja on tarvittaessa valmis neuvonantoon ja yhteistyöhön.

4.3 Kolmas pilari

Asetuksen (EY) N:o 45/2001 46 artiklan 1 kohdan ii alakohdan mukaan Euroopan tietosuojavaltuutettu tekee yhteistyötä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osaston (kolmannen pilarin) nojalla perustettujen tietosuojasta huolehtivien valvontaelinten kanssa parantaakseen ”niiden sääntöjen ja menettelyjen soveltamisen yhdenmukaisuutta, joiden noudattamisesta huolehtiminen on annettu mainittujen elinten tehtäväksi”. Nämä valvontaelimet ovat Schengenin, Europolin, Eurojustin ja tullitietojärjestelmän yhteiset valvontaviranomaiset (YVV). Useimmat näistä elimistä koostuvat – osittain samoista – kansallisten valvontaviranomaisten edustajista. Käytännössä yhteistyötä tehdään asianomaisten yhteisten valvontaviranomaisten kanssa, ja sitä tukevat neuvoston yhteinen tietosuojasihteeristö ja yleisemmin kansalliset tietosuojaviranomaiset.

Euroopan tasolla tasaisesti kasvanut järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjuntaa koskevien aloitteiden määrä, henkilötietojen vaihtoa koskevat ehdotukset mukaan lukien, on selvästi osoittanut, kuinka tärkeää kansallisten tietosuojaviranomaisten ja Euroopan tietosuojavaltuutetun on toimia kiinteässä yhteistyössä keskenään.

Peter Hustinx lehdistökonferenssissa.

Vuonna 2006 suurimman osan huomiosta vaati kaksi asiaakoskevaa ehdotusta, jotka olivat neuvoston käsiteltävinä. Ensimmäinen ehdotus oli komission ehdotus puitepäätökseksi tietosuojasta kolmannen pilarin alalla, josta Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi lausuntonsa 19. joulukuuta 2005. Myös Euroopan tietosuojaviranomaisten kokous antoi 24. tammikuuta 2006 lausunnon, joka oli yhdenmukainen Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnon kanssa. Toinen ehdotus oli komission ehdotus puitepäätökseksi saatavuusperiaatteen mukaisesta tietojenvaihdosta, josta Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi lausuntonsa 28. helmikuuta 2006 (ks. 3.3.3 kohta)⁽⁵⁷⁾. Ehdotukset liittyivät toisiinsa, mikä merkitsi, että ensimmäisen ehdotuksen hyväksyminen oli edellytys jälkimmäisen ehdotuksen hyväksymiselle.

⁽⁵⁷⁾ Ks. ”A Framework in Development: Third Pillar and Data Protection”, julkaistu seuraavassa: *”Ochrona danych osobowych wczoraj, dziś, jutro / Personal Data Protection Yesterday, Today, Tomorrow”*, Varsova 2006, s. 132–137 (englanniksi) ja s. 137–142 (puolaksi). Saatavissa myös Euroopan tietosuojavaltuutetun www-sivuston kautta (12. toukokuuta): <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/23>.

Euroopan tietosuojaviranomaisten kokouksessa Budapestissä 24.–25. huhtikuuta 2006 (ks. 4.4 kohta) hyväksyttiin julkilausuma. Siinä muistutettiin jäsenvaltioita siitä, että henkilötietojen vaihtaminen näiden lainvalvontaviranomaisten kesken on sallittua vain sellaisten tietosuojasääntöjen nojalla, joilla varmistetaan Euroopassa ja kaikissa osallistujavaltioissa korkeatasoinen ja yhdenmukainen tietosuojan taso. Muussa tapauksessa erilaiset suojatasot ja yhteisten sääntöjen puuttuminen tiedonsaannin valvonnalta saattavat johtaa tilanteisiin, joissa tietosuojan vähimmäistasoa ei noudateta. Kuten konferenssi totesi jo vuonna 2005, EU:ssa tietosuojaan sovellettavat voimassa olevat oikeudelliset välineet ovat liian yleisiä turvatakseen tehokkaan tietosuojan lainvalvonnan alalla.

Konferenssi suhtautui näin ollen myönteisesti komission ehdotukseen yhdenmukaistaa ja tehostaa poliisi- ja oikeusviranomaisten toiminnassa sovellettavaa tietosuojaa ottamalla käyttöön tietosuojaa koskevat suoja-toimet kolmannen pilarin alalla, joita on määrä soveltaa saatavuusperiaatteen mukaisessa tiedonvaihdossa. Lisäksi se korosti, että ei ole olemassa muuta vaihtoehtoa, jolla voitaisiin varmistaa korkeatasoinen ja yhdenmukainen tietosuojan taso EU:n kolmannen pilarin alalla. Tämä johtuu Haagin ohjelmasta, jonka mukaan vapautta, turvallisuutta ja oikeutta olisi pidettävä jakamattomana kokonaisuutena koko unionin alueella ⁽⁵⁸⁾.

Kävi kuitenkin ilmi, että kaikki jäsenvaltiot eivät yhtyneet tähän lähestymistapaan ⁽⁵⁹⁾. Tämän vuoksi neuvostossa ei ole edistytty kolmannen pilarin alan vaadittujen tietosuojapuitteiden osalta toivotulla tavalla peräkkäisten puheenjohtajavaltioiden ponnisteluista huolimatta. Samanaikaisesti tiedonvaihdon edistämistä ja helpottamista koskevilla aloitteilla on edistytty hyvin ⁽⁶⁰⁾. Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi 29. marraskuuta 2006 tietosuojapuitteita koskevan toisen lausunnon, jossa se varoitti neuvostoa

heikentämästä EU:n kansalaisten oikeuksia kolmannen pilarin alan tietosuojan osalta (ks. 3.3 kohta).

Budapestissä päätettiin lisäksi uskoa monien kysymysten käsittely ja seuraavan kevään konferenssille raportointi poliisityöryhmälle, jonka tukena toimii tietosuojasihteeristö. Tämä koski saatavuusperiaatteen soveltamisalaa ja vaikutuksiin liittyviä eri kysymyksiä, samoin kuin täydentävien suoja-toimien tarvetta. Lisäksi vaadittiin ehdotusten laatimista tiedonsaantioikeuden osalta eri jäsenvaltioissa käytössä olevien käytäntöjen yhdenmukaistamiseksi edelleen.

Schengen ja Europol

Euroopan tietosuojavaltuutetun ja Schengenin yhteisen valvontaviranomaisen yhteistyön tuloksena saatiin tammikuussa 2006 aikaan SIS II:n koordinoitun valvonnan malli. Kyseinen malli on nyt vahvistettu toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä 20 päivänä joulukuuta 2006 annetun asetuksen (EY) N:o 1987/2006 44–46 artiklassa ⁽⁶¹⁾.

Europolin yhteinen valvontaelin antoi 26. kesäkuuta 2006 lausunnon ehdotuksesta neuvoston päätökseksi sisäisestä turvallisuudesta vastaavien jäsenvaltioiden viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi. Lausunnossa korostetaan monia sellaisia seikkoja, jotka tulivat esille myös 20. tammikuuta 2006 annetussa Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnossa (ks. 3.3.3 kohta), mutta painopiste on Europolin kannassa.

Euroopan tietosuojavaltuutettu on myös hyötynyt tiiviistä yhteistyöstä Europolin yhteisen valvontaelimen ja tietosuojasihteeristön kanssa analysoitaessa ehdotusta neuvoston päätökseksi Euroopan poliisiviraston (Europol) perustamisesta, jonka komissio antoi joulukuussa 2006. Ehdotuksen tarkoituksena on antaa Europolille uusi ja joustavampi oikeusperusta EU:n lainsäädännössä ja korvata voimassa oleva Europol-yleissopimus. Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi 16. helmikuuta 2007 kyseistä ehdotusta koskevan lausunnon.

⁽⁵⁸⁾ Tämä viesti toistettiin Euroopan tietosuojaviranomaisten Lontoossa 2.11.2006 hyväksymässä lausumassa. Molemmat lausumat ovat saatavissa Euroopan tietosuojavaltuutetun www-sivustolta: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/51>.

⁽⁵⁹⁾ Ks. myös: House of Lords, European Union Committee, "Behind Closed Doors: the meeting of the G6 Interior Ministers at Heiligendamm, Report with Evidence", heinäkuu 2006, sisältää muun muassa Euroopan tietosuojavaltuutetun lausumat (suullinen lausunto 7.6.2006).

⁽⁶⁰⁾ Ks. neuvoston puitepäätös 2006/960/YOS, tehty 18 päivänä joulukuuta 2006, Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta, EUVL L 386, s. 89. Ks. myös puheenjohtajavaltio Saksan aloitteet saattaa Prümin sopimus osaksi EU:n lainsäädäntöpuitteita; Euroopan tietosuojavaltuutetun on määrä analysoida asiaa vuonna 2007.

⁽⁶¹⁾ Ks. myös tämän vuosikertomuksen 3.4 kohta.

4.4 Euroopan konferenssi

EU:n jäsenvaltioiden tietosuojaviranomaiset ja Euroopan neuvosto kokoontuvat joka kevät keskustellakseen yhteistä mielenkiintoa koskevista asioista sekä vaihtakseen tietoja ja kokemuksia eri aiheista. Euroopan tietosuojavaltuutettu ja apulaistietosuojavaltuutettu osallistuivat Budapestissä 24.–25. huhtikuuta 2006 järjestettyyn konferenssiin, jonka isäntänä toimi unkarilainen tietosuojasta ja tiedon vapaudesta vastaava valtuutettu. Konferenssi ajoittui yhteen Unkarin tietosuojaviraston 10-vuotisjuhlan kanssa⁽⁶²⁾. András Baka, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen unkarilainen tuomari piti alustuksen tietosuojaa ja tiedon vapautta koskevasta tuomioistuimen oikeuskäytännöstä.

Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi erityisen panoksensa istunnolle, jonka aiheena oli ”Tietosuojia kolmannen pilarin alalla”. Apulaistietosuojavaltuutettu puhui istunnossa, jossa käsiteltiin ilmiäntamista ja yksityisyyttä, ja perusti esityksensä EU:n toimielimissä ja erityisesti OLAFissa saatuihin kokemuksiin. Muita konferenssissa käsiteltyjä aiheita olivat: RFID ja maantieteellinen lokalisointi, historiallinen ja tieteellinen tutkimus, kansalliset terveysalan tietokannat, geneettinen tieto ja tietosuojavaltuutettujen tehokkuus. Lisäksi konferenssissa hyväksyttiin joukko tärkeitä asiakirjoja (ks. 4.4 kohta).

Seuraava Euroopan konferenssi pidetään Larnakassa (Kypros) 10.–11. toukokuuta 2007, jonka yhteydessä arvioidaan käsittelyä vaativia olennaisia kysymyksiä.

4.5 Kansainvälinen konferenssi

Euroopan ja muun maailman – Kanada, Latinalainen Amerikka, Australia, Uusi-Seelanti, Hongkong, Japani ja muut Aasian ja Tyynenmeren alueen alueet mukaan lukien – tietosuojaviranomaiset ovat jo usean vuoden ajan kokoontuneet syksyisin. Tietosuojavaltuutettujen 28. kansainvälinen kokous järjestettiin Lontoossa 2.–3. marraskuuta 2006, ja siihen osallistui edustajia 58 maasta ympäri maailmaa.

⁽⁶²⁾ Ks. 'Adequate Protection' – 29 artiklan mukaisen työryhmän lausunto 6/99, joka on julkaistu seuraavassa: ”Tizéves az Adatvédelmi Biztos Irodája / Ten years of DP & FOI Commissioner's Office”, Budapest 2006, s. 79–87 (unkariksi) ja s. 251–259 (englanniksi). Saatavissa myös Euroopan tietosuojavaltuutetun www-sivuston kautta (27.4.2006): <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/26>.

Kyseinen konferenssi oli erilainen siinä mielessä, että siinä keskityttiin yhteen ainoaan tärkeään aiheeseen, joka oli ”Valvontayhteiskunta”. Yhdistyneen kuningaskunnan tietosuojavaltuutettu oli tilannut asiasta lisäksi taustaselvityksen, jonka ryhmä Yhdistyneen kuningaskunnan tutkijoita oli valmistellut yhteistyössä valvontaa käsittelevän tutkimusverkoston kanssa (Surveillance Studies Network)⁽⁶³⁾. Konferenssin ensimmäisen päivän ohjelmassa oli erilaisiin näkökulmiin perustuvia esityksiä, ja toinen päivä oli varattu osallistujien keskuudessa tapahtuvalle analyysille ja keskustelulle. Lopputiedonannon laatimiseksi valtuutetut kokoontuivat suljettuun istuntoon.

Lopputiedonannossa valtuutetut korostivat tiettyjä teemoja:

- *Me elämme jo nyt valvontayhteiskunnassa.* Valvonta merkitsee yksilöiden julkisissa ja yksityisissä tiloissa tapahtuvan liikkumisen ja toiminnan tarkoituksenmukaista, rutiiniluonteista ja järjestelmällistä rekisteröimistä teknologiaa käyttäen. Tästä on jo monia esimerkkejä jokapäiväisessä elämässä.
- *Valvonnalla voi olla hyvä tarkoituserä, ja se voi tuoda hyötyjä.* Tähän asti valvonta on lisääntynyt demokraattisissa yhteiskunnissa suhteellisen hyvää tarkoittavassa hengessä ja vähän kerrallaan – ei siksi, että hallitukset tai liike-elämä välttämättä halusivat tunkeutua asiattomasti yksilöiden elämään.
- *Mutta näkymättömään, hallitsemattomaan ja liialliseen valvontaan sisältyy myös pelkästään yksityisyyteen vaikuttavia tekijöitä kauaskantoisempia riskejä.* Ne voivat tuoda mukanaan epäluulon ilmapiiriin ja murentaa luottamusta. Henkilötietojen laajamittainen kerääminen ja käyttö julkisten ja yksityisten organisaatioiden toimesta johtaa päätöksiin, jotka vaikuttavat suoraan ihmisten elämään.
- *Yksityisyyttä ja tietosuojaa koskeva sääntely on tärkeä suojaustoimi, mutta ei ainoa ratkaisu.* Yksilöiden valvonnan vaikutukset eivät ainoastaan heikennä heidän yksityisyyttään. Ne voivat myös vaikuttaa heidän mahdollisuuksiinsa, elämäänsä ja elämäntyyliinsä. Liiallinen valvonta vaikuttaa myös yhteiskunnan perimmäiseen luonteeseen.

⁽⁶³⁾ Ks. asiakirjat, jotka saatavissa Euroopan tietosuojavaltuutetun www-sivuston kautta: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/51>.

- *Olisi otettava käyttöön järjestelmällinen vaikutustenarviointi.* Tällaiset arvioinnit käsittävät yksityisyyteen heijastuvien vaikutusten arvioinnin mutta ovat sitä laajempia, koska niissä yksilöidään sosiaalinen vaikutus ja mahdollisuudet minimoida haitalliset seuraukset yksilöille ja yhteiskunnalle.
- *Aiheet ovat laaja-alaisia, eikä niitä voida viedä eteenpäin yksin tietosuojaa ja yksityisyyttä koskevasta sääntelystä vastaavien viranomaisten toimesta.* Sitoumusta olisi edellytettävä kaikilta, jotka ovat tästä kehityksestä huolestuneet. Tietosuojavaltuutettujen olisi työskenneltävä yhdessä kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden ja hallitusten, yksityisen sektorin ja vaaleilla valittujen edustajien kanssa sekä itse asianosaisten kanssa, jotta välttyttäisiin asiattomilta seurauksilta.
- *Yleisön luottamus on kaikkein tärkeintä.* Joskin suuri osa valvontayhteiskunnan infrastruktuurista on otettu käyttöön hyviä tarkoituseriä varten, yleisön luottamuksen säilyminen ei ole itsestäänselvyys. Yksilöiden on voitava luottaa siihen, että heidän elämänsä puututaan vain silloin, kun se on tarpeen, ja että puuttuminen on suhteutettu tarkoituksensa mukaiseksi.

Euroopan tietosuojavaltuutettu on sitoutunut viemään prosessia eteenpäin. Tämä oli taustana Euroopan tietosuojavaltuutetun osallistumiselle ”Lontoon aloitteen” parissa tehtävään yhteistyöhön; aloite ”Communicating Data Protection and Making It More Effective” koskee tietosuojasta tiedottamista ja sen tehostamista (ks. 5.1 kohta).

Seuraava kansainvälinen konferenssi järjestetään Montrealissa 26.–28. syyskuuta 2007 aiheena ”Privacy Horizons: Terra Incognita”.

5 Viestintä

5.1 Johdanto

Yksityisyydessä ja henkilötietojen suojassa on kyse ihmisistä. Käsitys näiden oikeuksien sisällöstä voi vaihdella ihmisestä toiseen, koska käsitteet ovat olennaisesti yhteydessä yhteiskuntatyyppiin, jossa elämme ja jolla on oma historiansa ja kulttuurinsa, samoin kuin itse kunkin henkilökohtaisiin elämäkokemuksiin. Kuitenkin jokaisella on samat perusoikeudet, ja nämä oikeudet asettavat tiettyjä edellytyksiä⁽⁶⁴⁾, joita poliittisten edustajien ja päätöksentekijöiden on noudatettava sellaisia uusia toimenpiteitä toteuttaessaan tai ehdottaessaan, joilla on vaikutusta yksityiselämään tai tapaan, jolla henkilötietoja kerätään ja käytetään. On näin ollen olennaisen tärkeää, että päätöksentekijät ovat perillä vaikutuksista ja toimenpidemarginaalistaan.

Yksityisyyttä ja henkilötietojen suoja koskeissa säännöksissä säädetään myös erityisistä oikeuksista ja velvollisuuksista käytännöllisemmällä tasolla. Rekisteröityjen tiedonsaantioikeus ja tietojen oikaisua koskeva oikeus tai rekisteröidyn oikeus vastustaa tai kieltää henkilötietojensa käsittely ovat merkityksellisiä myös EU:n toimielimille ja elimille. Olennaisia ovat myös velvoitteet varmistaa, että henkilötietoja käsitellään vain laillisiin tarkoituksiin ja laillisin perustein, että rekisteröidyille taataan riittävä avoimuus ja että sovelletaan riittäviä suojaustoimenpiteitä. Näin ollen on myös hyvin tärkeää, että kaikki asianomaiset osapuolet ovat tietoisia oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan sekä näiden oikeuksien ja velvollisuuksien käytännön merkityksestä tärkeissä eri tilanteissa. Yksityisyyden ja henkilötietojen suoja voi toteutua vain, jos asiaa koskevia sääntöjä noudatetaan käytännössä.

Tutkimusten mukaan eurooppalaiset välittävät yksityisyydestään ja henkilötietojensa suojasta⁽⁶⁵⁾. Tämä on hyvin tärkeää yhteiskunnassa, joka on muuttumassa yhä riippuvaisemmaksi tieto- ja viestintäteknologian käytöstä. Useimmat ihmiset keräävät ja jakavat tietoa monilta elämäntilanteilta, kotona, työssä, ostoksilla, käyttäessään matkapuhelinta tai Internetiä, ja jättävät itsestään lukuisia henkilökohtaisia jälkiä. Monet saattavat silti ihmetellä, mitä yhteyttä tällä on käytännössä heidän yksityisyytensä ja henkilötietojensa jatkuvaan suojaamiseen ja ennen kaikkea mitä tämä merkitsee heidän jokapäiväisessä elämässään. Juuri tässä tiedotamisella on ratkaiseva merkitys, koska se on tehokas tapa valistaa ja informoida ihmisiä sen suhteen, miten toimia tässä todellisuudessa vastuullisesti ja hyödyntää oikeuksiaan parhaalla mahdollisella tavalla. Tästä käytetään usein lyhyempää ilmaisua ”voimavaraistaminen”.

Tietosuojavaltuutettujen 28. kansainvälisessä konferenssissa⁽⁶⁶⁾ Lontoossa esiteltiin tiedonanto⁽⁶⁷⁾ ”Communicating Data Protection and Making It More Effective”, joka sai eri puolilta maailman tulleilta tietosuojaviranomaisilta laajan kannatuksen. Kyseessä oli Ranskan tietosuojaviranomaisen ylimmän tahon, Yhdistyneen kuningaskunnan tietosuojavaltuutetun ja Euroopan tietosuojavaltuutetun yhteinen aloite (josta käytetään nyt myös nimeä ”Lontoon aloite”). Aloitteen yhtenä arkkitehtinä Euroopan tietosuojavaltuutettu toimii yhdessä kansallisten tietosuojaviranomaisten kanssa aktiivisesti seurannan toteuttamiseksi ja tiedottaa saaduista kokemuksista ja parhaista käytännöistä.

⁽⁶⁴⁾ Ks. esimerkiksi Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artikla, Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7–8 artikla, direktiivi 95/46/EY ja asetus (EY) N:o 45/2001. Ks. myös Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen 20.5.2003 yhdistetyissä asioissa C-465/00, C-138/01 ja 139/01 (Österreichischer Rundfunk) antama tuomio.

⁽⁶⁵⁾ Ks. esimerkiksi Erityiseurobarometri 2003 ja UK Information Commissioner’s Annual Track Research 2004–2006.

⁽⁶⁶⁾ Ks. myös tämän vuosikertomuksen 4.5 kohta.

⁽⁶⁷⁾ Saatavissa Euroopan tietosuojavaltuutetun www-sivuston kautta: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/51>.

Lontoon aloitteen pääseikkoja ovat seuraavat:

- *Kansalaisten yksityisyyden ja henkilötietojen suojaaminen on olennaisen tärkeää* kaikissa demokraattisissa yhteiskunnissa samalla tavoin kuin lehdistönvapaus ja liikkumisvapaus. Yksityisyys ja tietosuoja ovat tosiasiassa yhtä kallisarvoisia kuin ilma, jota hengitämme: molemmat ovat näkymättömiä, mutta kun niitä ei enää ole, vaikutukset ovat yhtä lailla tuhoisia.
- *Tietosuojavaltautettujen olisi kehitettävä uusi tiedotusstrategia*, jotta yleisö ja asianomaiset sidosryhmät saataisiin tiedostamaan paremmin nämä oikeudet ja niiden merkitys. Tietosuojavaltautettujen olisi käynnistettävä tehokkaita ja pitkän aikavälin valistuskampanjoita ja mitattava näiden toimien vaikutusta.
- *Tietosuojavaltautettujen olisi lisäksi tiedotettava paremmin* omasta toiminnastaan ja tehtävä tietosuojasta käytännönläheisempää. Vasta kun suuri yleisö kokee tämän toiminnan tarkoituksenmukaiseksi, avoimeksi ja tärkeäksi, on mahdollista saada tarvittavat valtuudet vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen ja tulla kuulluksi päätöksentekijöiden keskuudessa.
- *Tietosuojavaltautettujen olisi arvioitava tehokkuuttaan* ja tarvittaessa mukautettava käytäntöjään. Heille tulisi myöntää riittävät valtuudet ja voimavarat, joita tulisi kuitenkin käyttää valikoivalla ja käytännöllisellä tavalla keskittyen vakaviin tai todennäköisiin haittoihin tai yksilöihin kohdistuviin suurimpiin riskeihin.
- *Tietosuojavaltautettujen olisi parannettava teknologia-alan valmiuksiaan* pitkälle vietyjen tutkimusten, asiantuntijalausuntojen ja -toimien toteuttamiseksi tiiviissä yhteistyössä tutkimuksen ja teollisuuden kanssa uuden teknologian alalla ja yhdistettävä työskentelynsä tältä osin. Tietosuojasta vallitseva liian ”oikeudellinen” käsitys olisi oikaistava.

>>>

<<<

- *Tietosuojavaltautettujen olisi edistettävä tietosuojaan ja yksityisyyteen liittyvien muiden sidosryhmien*, kuten kansalaisyhteiskunnan ja valtioista riippumattomien järjestöjen, *osallistamista* kansallisella ja kansainvälisellä tasolla strategisten kumppanuuksien kehittämiseksi ja työskentelynsä tehostamiseksi.

Tietosuojavaltautettut toteuttavat näiden suuntaviivojen pohjalta seurantaohjelmaa ja arvioivat kehitystä seuraavassa kansainvälisessä konferenssissaan.

5.2 Päätehtävät ja kohderyhmät

Vuonna 2006 EU-tason tiedottamistyössä keskityttiin edelleen kolmeen päätoimintaan, joita ovat valvonta, kuuleminen ja yhteistyö ja joista kullakin on omat kohderyhmänsä. Koska Euroopan tietosuojavaltautettu ja apulaistietosuojavaltautettu olivat olleet toimessaan jo yli kaksi vuotta, muille toimielimille suunnattu viranomaisesta tiedottaminen oli vähäisempää kuin aiempina vuosina. Sen sijaan keskityttiin erityiskysymyksiin.

Valvonta

Sen varmistamiseksi, että EU:n toimielimet ja elimet noudattavat tietosuojavelvoitteitaan, voitiin erottaa seuraavat kaksi kohderyhmää:

- Yksilötaso: rekisteröidyt yleisesti ottaen ja EY:n toimielinten ja elinten henkilöstö erityisesti. Tämä seikka liittyy ”oikeusnäkökulmaan”⁽⁶⁸⁾ ja painopisteenä on rekisteröidyn voimavaraistaminen varmistamalla, että tämä on saanut asianmukaista tietoa häntä koskevista tietojenkäsittelytoimista, samoin kuin tiedonsaantiin, tietojen oikaisuun ja niiden suojaamiseen liittyvistä oikeuksistaan.
- Toimielimet: painopiste on niiden tahojen velvoitteissa⁽⁶⁹⁾, joilla on hallinnollinen vastuu tietojenkäsittelytoimista. EY:n toimielimissä ja elimissä näitä ovat rekisterinpitäjät ja tietosuojavastaavat. Kokonsa vuoksi Euroopan komissio on ottanut käyttöön vielä yhden tason eli tietosuojakoordinaattorin kullekin komission pääosastolle.

⁽⁶⁸⁾ Ks. asetuksen (EY) N:o 45/2001 13–19 artikla (rekisteröidyn tiedonsaantioikeus).

⁽⁶⁹⁾ Ks. asetuksen (EY) N:o 45/2001 4–12 artikla (käsittelyn laillisuus, rekisteröidylle annettavat tiedot).

”Oikeusnäkökulman” tasolla on toteutettu joitakin yleisempiä toimia sen veloitteen lisäksi, jonka mukaan rekisterinpitäjän on ilmoitettava rekisteröidyille kaikeista tietojenkäsittelytoimista. Hyvinä esimerkkeinä voidaan mainita haastattelu ja muut artikkelit komission sisäisessä viikkojulkaisussa, jota painetaan yli 50 000 kappaletta ja jaetaan myös muiden toimielinten henkilökunnalle.

”Velvollisuusnäkökulman” tasolla tiedottamisessa keskityttiin pääasiallisesti säännöllisiin kokouksiin tietosuojavastaavien verkoston kanssa. Lisäksi järjestettiin kuitenkin kokouksia, joissa käsiteltiin monia muita tärkeitä tekijöitä; mainittakoon Euroopan tietosuojavaltuutetun ja komission pääsihteerin ja pääjohtajien tapaaminen tarkoituksena keskustella tietosuojatoimenpiteiden täytäntöönpanon edistymisestä.

Kuuleminen

Siltä osin kuin on kyse tehtävästä edistää hyvää tietosuojaa uudessa lainsäädännössä ja uusissa politiikoissa kohderyhmänä voidaan pitää EU:n poliittisia sidosryhmiä. Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnot on siten ensi vaiheessa osoitettu komissiolle ja toisessa vaiheessa Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Kun lausunto on lähetetty eri sidosryhmille ja julkaistu Euroopan tietosuojavaltuutetun www-sivustolla, Euroopan tietosuojavaltuutettu yleensä esittää näkemyksensä Euroopan parlamentin asianomaisessa valiokunnassa (kuten LIBE) tai neuvoston työryhmässä tai valmistelukomiteassa (kuten 36 artiklan komitea).

Lainsäädäntöehdotuksia koskevat lausunnot julkaistaan yleensä yhdessä arviolta 100 säännölliselle tiedotusvälineelle lähetettävän lehdistötiedotteen kanssa. Tämä usein takaa huomion joukkoviestimissä, samoin kuin osallistuminen julkisiin komiteakokouksiin, joihin usein osallistuu myös toimittajia. Useimmat haastattelupyynnöt (ks. 5.6 kohta) liittyvät neuvoa-antavaan rooliin, ja näihin pyyntöihin suostuminen on toinen tapa tuoda esille Euroopan tietosuojavaltuutetun lausuntoja.

Yhteistyö

Tietosuojalan ”kollegojen” kanssa tehtävän euroopanlaajuisen ja yhä kansainvälisemmän yhteistyön tarkoituksena on edistää yhdenmukaisen tietosuojatason saavuttamista. Tämä koskee tietojärjestelmiä, joissa Euroopan tietosuojavaltuutetulle on annettu osa valvontaroolista, tästä on esimerkkinä Eurodac. Tämä koskee kuitenkin myös tapausten käsittelyyn liittyvää

kokemusten ja parhaiden käytäntöjen vaihtamista joko kahdenvälisesti tai kollektiivisesti muiden tietosuojaviranomaisten kanssa.

Tiedottaminen tällaisissa tilanteissa yhdistetään usein muuhun toimintaan tai suoritetaan yhdessä muiden mukana olevien toimijoiden kanssa. Esimerkkeinä mainittakoon yhteistyö 29 artiklan mukaisen työryhmän puitteissa tai tietosuojavaltuutettujen kansainvälisessä konferenssissa, jossa Lontoossa toimivat järjestäjät hoitivat onnistuneesti tiedottamisen tiedotusvälineille.

5.3 Internet-sivusto

Internet-sivusto on Euroopan tietosuojavaltuutetun tärkein viestintäväline. Sen ensimmäinen versio luotiin vuoden 2004 alkupuoliskolla, ja sen perusrakenne oli melko yksinkertainen. Siihen lisättiin uusia osia ja uudentyyppisiä asiakirjoja, ja sivustolta imuroitavien asiakirjojen määrä kasvoi huomattavasti. Syksyyn 2005 mennessä todettiin sivuston saavuttavan pian toimintakykynsä rajat. Sen vuoksi aloitettiin hanke toisen sukupolven Internet-sivuston luomiseksi, ja tämä työ jatkui koko vuoden 2006. Sivustolle kehitettiin tietosuojavaltuutetun kolmen päätehtävän ympärille rakentuva täysin uusi rakenne ja uusi visuaalinen ilme. Valmistelemissa tutkimuksissa ja tuotantovaiheessa oli osallisena alihankkija tiiviissä yhteistyössä Euroopan parlamentin kanssa. Toisen sukupolven Internet-sivusto otettiin käyttöön helmikuussa 2007, hieman alkuperäisestä aikataulusta myöhässä. Vuoden 2007 aikana kehitetään lisää toimintoja.

Vuoden 2006 aikana keskimääräinen sivustolla käyneiden määrä kasvoi edelleen 1 000 käynnistä 1 500 käyntiin viikossa. Internet-sivuston käyttöliikenne lisääntyi, kun useita uusia asiakirjoja vietiin sivustolle. Myös lehdistötiedotteiden julkaiseminen lisäsi käyntejä. Internetin käyttäjät kävivät noin kolmella sivulla kutakin käyttökertaa kohti, mutta tämän vähäisen surffaamisen odotetaan lisääntyvän nopeasti uuden Internet-sivuston käyttöönoton jälkeen. Myös käyttökertojen määrän odotetaan lisääntyvän.

Esittelysivu kaikilla nykyisillä yhteisön kielillä osoittaa sivustolla kävijöille asiakirjat, jotka ovat saatavissa heidän omalla kielellään. Suurin osa tiedosta on nykyään saatavilla ainakin englanniksi ja ranskaksi. Lähi-aikoina on tarkoitus ottaa mukaan saksa kolmanneksi kieleksi.

Peter Hustinx ja Joaquín Bayo Delgado esittelevät vuotta 2005 koskevan kertomuksen lehdistökonferenssissa.

5.4 Puheet

Euroopan tietosuojavaltuutettu käytti vuoden aikana edelleen runsaasti aikaa tehtäviensä selittämiseen sekä yleisen tietoisuuden lisäämiseen niin tietosuojasta yleisesti kuin useista erityiskysymyksistä esitelmöiden ja muuten osallistuen eri toimitelmissä ja monissa eri jäsenvaltioissa. Hän antoi myös useita haastatteluja tiedotusvälineille.

Euroopan tietosuojavaltuutettu osallistui useita kertoja Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan kokouksiin tai niihin liittyviin tilaisuuksiin. Hän esitti 24. tammikuuta lausuntonsa ehdotuksesta, joka koskee pääsyä viisumitietojärjestelmään (VIS) sisäisen turvallisuuden ja lainvalvonnan tarkoituksissa. Hän tapasi 21. helmikuuta Euroopan parlamentin jäseniä VIS-järjestelmän muiden näkökohtien käsittelemiseksi. Samana päivänä hän esitti myös lausuntonsa ehdotuksesta puitepäätökseksi tietosuojasta kolmannen pilarin alalla. Hän esitteli 27. huhtikuuta vuoden 2005 vuosikertomuksensa. Hän esitti 30. toukokuuta puheenvuoron tietokantojen yhteentoimivuutta käsittelevässä seminaarissa. Hän esitti 22. kesäkuuta Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan ja kansallisten parlamenttien yhteisessä kokouksessa näkemyksiään lentomatikustajien matkustajarekisteritietojen siirtämisestä Yhdysvaltoihin. Hän esitti 4. lokakuuta puheenvuoron SWIFT-tapausta koskeneessa julkisessa kuulemistilaisuudessa. Hän esitti 19. lokakuuta puheenvuoron turvallisuutta ja vapautta

käsittelevässä ALDE-ryhmän avoimessa seminaarissa. Hän piti puheen 18. joulukuuta EU:n poliisiyhteistyötä käsittelevässä avoimessa seminaarissa.

Yhteydet kehittyivät myös parlamentin muiden valiokuntien ja yksiköiden kanssa. Euroopan tietosuojavaltuutettu piti puheen 26. kesäkuuta Euroopan parlamentin oikeudellisen yksikön seminaarissa. Lisäksi hän puhui 23. marraskuuta sosiaaliturvaa koskeneessa työllisyys- ja sosiaalivaliokunnan julkisessa kuulemistilaisuudessa. Hän antoi lausuntonsa 22. joulukuuta varainhoitoasetuksesta ja sen soveltamissäännöistä talousarvion valvontavaliokunnassa.

Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi 12. tammikuuta lausuntonsa tietosuojasta kolmannen pilarin alalla neuvoston asiaankuuluvan työryhmän kokouksessa. Hän osallistui 19. toukokuuta ja 27. lokakuuta neuvoston tietosuojatyöryhmässä käytyihin keskusteluihin, jotka käsitelivät useita ensimmäisen pilarin kysymyksiä.

Luonnollisesti myös muut EU:n toimielimet ja elimet kuuluivat ohjelmaan. Euroopan tietosuojavaltuutettu piti 3. huhtikuuta puheen OLAFin pääjohtajalle ja hallinnolle tarpeesta soveltaa riittäviä tietosuojatoimia niiden toiminnassa. Hän alusti 17. toukokuuta radio-taajuustunnistuksesta (RFID) Euroopan komission avoimessa seminaarissa. Hän puhui 18. toukokuuta Euroopan investointipankissa. Hän osallistui 29. kesäkuuta komission pääsihteerin ja pääjohtajien viikottaiseen kokoukseen. Hän puhui 5. joulukuuta alueiden komitean työvaliokunnan kokouksessa.

Toimintavuoden kuluessa Euroopan tietosuojavaltuutettu vieraili myös useissa jäsenvaltioissa. Hän piti puheen 29. maaliskuuta julkisen ja yksityisen sektorin edustajille ensimmäisessä Euroopan tietosuojakokouksessa Madridissa. Hän puhui 24. huhtikuuta eurooppalaisten tietosuojavaltuutettujen kevätkokouksessa Budapestissa. Hän osallistui 11. toukokuuta tietosuojaa ja yleistä turvallisuutta käsitelleeseen konferenssiin Varsovassa. Hän piti 23. toukokuuta neljännessä kansainvälisessä tietosuojavaltuutettujen konferenssissa Manchesterissa puheen aiheesta ”Tietosuoja ja avoimuus EU:n toimielimissä”. Euroopan tietosuojavaltuutettu osallistui 1. kesäkuuta International Federation of Computer Law Associations -liiton järjestämään konferenssiin Amsterdamissa puhuakseen tietosuojan viimeaikaisesta kehityksestä. Hän antoi 7. kesäkuuta Lontoossa lausuntonsa parlamentin ylähuoneen alivaliokunnalle erinäisistä tietosuojaan kolmannen pilarin alalla liittyvistä kysymyksistä. Hän puhui 27. kesäkuuta Brysselissä talousrikollisuutta käsitelleessä kansainvälisessä pankkialan kokouksessa.

Euroopan tietosuojavaltuutettu piti 27. syyskuuta puheen viidennessä vuosittaisessa tietosuojan noudattamista käsitelleessä kokouksessa Lontoossa. Hän puhui 28. syyskuuta puheenjohtajavaltio Suomen Helsingin lähistöllä järjestämässä seminaarissa, joka käsiteli eurooppalaista tietoyhteiskuntaa. Hän alusti 4. lokakuuta Barcelonassa ensimmäisessä kansainvälisessä tietosuoja monikansallisissa ja liittovaltioissa käsitelleessä kokouksessa. Hän piti puheen 8. marraskuuta Frankfurtissa International Pharmaceutical Privacy Consortium -yhteenliittymän seminaarissa. Hän puhui 9. marraskuuta ERAssa (Academy of European Law) Trierissä aiheesta ”Euroopan institutionaaliset tietosuojapuitteet”. Hän piti 14. marraskuuta puheen tietojen säilyttämisestä ARMAN pyöreän pöydän tapaamisessa Brysselissä. Hän piti 15. joulukuuta puheen biometriaa koskevista näkemyksistään Netherlands Biometrie Forumin kokouksessa Brysselissä.

Euroopan apulaistietosuojavaltuutettu piti Budapestissa, Varsovassa, Madridissa ja Barcelonassa vastaavia esitelmiä, muun muassa Espanjassa Escuela Judicialissa (oikeusalan oppilaitos), tietosuojasta kolmannen pilarin alaan kuuluvissa asioissa.

5.5 Tiedotuslehti

Vuonna 2006 julkaistiin viisi tiedotuslehden numeroa. Tilaaajien määrä kasvoi tasaisesti noin 250 tilaajasta tammikuussa noin 460 tilaajaan vuoden loppuun mennessä. Tiedotuslehteä käyttävät muun muassa Euroopan parlamentin jäsenet, EU:n henkilöstö ja kansallisten tietosuojaviranomaisten henkilöstö seuratakseen Euroopan tietosuojavaltuutetun viimeisimpiä toimia. Tiedotuslehdessä esitetään lainsäädäntöehdotuksia koskevia lausuntoja sekä ennakkotarkastuksia koskevia lausuntoja ja myös niiden asiaankuuluvia taustoja ja asiayhteyksiä sekä muita viimeaikaisia kehityskulkuja. Internet-sivustolla on automaattinen mahdollisuus tilata lehti ⁽⁷⁰⁾.

Tiedotuslehden avulla voidaan tehokkaasti kiinnittää huomiota Internet-sivuston uusimpiin lisäyksiin, ja se mahdollistaa niiden laajan levityksen. Tämä lisää Internet-sivuston näkyvyyttä ja näin ollen myös sivustolla käyntejä. Internetiä käyttävä yleisö, joka on kiinnostunut tietosuojatoiminnasta EU:n tasolla, kasvaa täten sekä kooltaan että intensiteetiltään, ainakin yhteyksien määrässä laskettuna.

5.6 Lehdistöpalvelu

Lehdistöpalvelu huolehtii yhteyksistä toimittajien kanssa, laatii lehdistötiedotteita ja järjestää lehdistötilaisuuksia. Tämän lisäksi lehdistösihteerin alaisuudessa on joustava tiedotusryhmä, joka osallistuu kaikkiin tiedotustoimiin (kuten EU:n avointen ovien päivä jne.) sekä yleisölle ja toimittajille tarkoitetun tiedotusmateriaalin tuottamiseen.

Vuonna 2006 järjestettiin kaksi lehdistötilaisuutta. Huhtikuun puolivälissä esiteltiin vuoden 2005 vuosikertomus, ja tilaisuuden tärkeimpänä viestinä oli Euroopan tietosuojavaltuutetun aseman vakiintuminen. Lehdistötilaisuudessa korostettiin eroa viranomaisen perustamisvuoden 2004 ja sen toisen toimintavuoden välillä. Vuoden mittaan kasvoi vaikutelma laajalle levinneestä väärinkäsityksestä, että yksityisyyden ja henkilötietojen suoja jarruttaisi aiheettomasti terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa.

⁽⁷⁰⁾ <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/site/mySite/lang/en/pid/27>

Peter Hustinx haastattelussa.

Sen vuoksi Euroopan tietosuojavaltuutettu ja apulaistietosuojavaltuutettu järjestivät syyskuun puolivälissä toisen lehdistötilaisuuden, joka oli heidän viiden vuoden toimikautensa puolivälin merkkipaalu ja jossa painopisteenä oli oikeus yksityisyyteen EU:ssa ja sen perusteltu ja olennainen asema päätöksenteossa.

Molemmissa lehdistötilaisuuksissa oli runsaasti yleisöä, ja niissä esitettiin, mitä Euroopan tietosuojavaltuutettu tekee varmistaakseen, että yhteisön toimielimet ja elimet noudattavat tietosuojavelvoitteitaan, ja antaakseen neuvoja uuden lainsäädännön ja uusien politiikkojen suhteen. Lisäksi vuoden aikana järjestettiin yli 20 haastattelua sekä lehdistön että audiovisuaalisten tiedotusvälineiden kanssa. Enemmistö haastattelupyynnöistä tuli ”EU Press” -toimistolta, joka tiedottaa EU-asioista niiden parissa työskentelevälle kohderyhmälle. Haastatteluja annettiin kuitenkin myös kansallisemmin suuntautuneille tiedotusvälineille. Tällä pyrittiin saavuttamaan yleisö laajemmalta alueelta kuin vain Brysselin ympäristöstä ja olemaan läsnä jäsenvaltioissa käytävissä keskusteluissa. Kolme tällaista esimerkkiä ovat Saksan ja Ruotsin radioille ja Slovenian päivälehdelle annetut haastattelut.

Haastattelupyyntöihin, jotka koskivat muita kuin Euroopan tietosuojavaltuutetun institutionaaliseen tehtävään kuuluvia asioita, vastattiin kielteisesti. Lehdistöpalvelu vastaanotti tällaisia pyyntöjä viikoittain, ja se päätyi usein antamaan taustatietoja ja vastuussa olevan viranomaisen yhteystiedot.

5.7 Tiedotus tai neuvonta

Tiedonsaantipyynnöiden ja neuvontapyynnöiden määrä kasvoi noin 70 prosentilla vuoden 2006 aikana. Kaikkiaan saatiin yli 170 pyyntöä opiskelijoilta ja muilta kiinnostuneilta kansalaisilta sekä projektivastaavilta ja asianajajilta monista eri aiheista.

Yli 80 prosenttia pyynnöistä luokiteltiin tiedonsaantipyynnöiksi. Tähän laajaan kategoriaan kuuluu paitsi yleisiä EU:n politiikkaa koskevia kysymyksiä myös jäsenvaltioiden ja EU:n hallinnon tietosuojaan liittyviä kysymyksiä. Kysymyksiä esitettiin esimerkiksi roskapostista ja väärän henkilöllisyyden käytöstä, yksityisyydestä ja Internetistä sekä direktiivin 95/46/EY noudattamisesta silloin, kun hankkeisiin sisältyy toimintoja useissa jäsenvaltioissa.

Monimutkaisemmat pyynnöt, jotka edellyttävät perusteellisempaa analysointia, luokitellaan neuvontapyynnöiksi. Näitä oli lähes 20 prosenttia pyynnöistä. Kysymyksiä, jotka liittyvät siihen, kuinka olisi käsiteltävä henkilötietoja sisältävien asiakirjojen julkisuutta, ovat esimerkiksi kaksi seuraavaa: mitä Euroopan parlamenttiin hyväksytyjen lobbaajien tietoja voidaan antaa ⁽⁷¹⁾, ja voidaanko henkilöstöstä kulkulupia varten otetut valokuvat julkaista toimielimen henkilöhakemistossa.

⁽⁷¹⁾ http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/EDPS/Publications/Papers/BackgroundP/06-08-31_transparency_lobbyists_EN.pdf

Euroopan tietosuojavaltuutetun henkilöstöä Euroopan parlamentissa avoimien ovien päivänä 6. toukokuuta 2006.

Kuten myös vuonna 2005, suurin osa pyynnöistä esitettiin englanniksi ja ranskaksi, mikä mahdollisti nopean vastaamisen, käytännössä aina alle 15 työpäivän kuluessa. Huomattava määrä pyynnöistä esitettiin kuitenkin muilla virallisilla kielillä, ja koska osassa niistä tarvittiin käännösyksikön apua, käsittely kesti pitempään. Esitettyjä pyyntöjä hyödynnetään myös Internet-sivuston sisällön kehittämisessä tietojen antamiseksi sivustolla kävijöille ja tarpeettomien tiedustelujen tai valitusten määrän vähentämiseksi mahdollisuuksien mukaan.

5.8 EU:n avointen ovien päivä

Vuoden 2006 avointen ovien päivä järjestettiin 6. toukokuuta Kaikki EU:n tärkeimmät toimielimet ja elimet osallistuvat tapahtumaan, josta on tulossa eräänlainen katufestivaali, joka elävöittää aluetta Euroopan parlamentin ja komission keskeisten rakennusten välillä.

Avointen ovien päivänä sekä muissa tilaisuuksissa käytettäväksi kehitettiin näyttelyosasto ja pienimuotoista mainosmateriaalia (kyniä, post it -tarroja, USB-muistitikkuja). Euroopan tietosuojavaltuutetun näyttelyosasto oli sijoitettu Euroopan parlamentin tiloihin, ja yli 200 henkeä osallistui tietosuojaa

koskeneeseen tietokilpailuun, joka innosti keskusteluihin yksityisyydestä ja tietosuojasta Euroopassa.

6 Hallinto, talousarvio ja henkilöstö

6.1 Johdanto: uuden toimielimen kehittäminen

Uuden toimielimen, Euroopan tietosuojavaltuutetun ⁽⁷²⁾, toiminnan kehittämistä jatkettiin vuonna 2005 luodulta pohjalta tavoitteena vahvistaa edelleen alun myönteisiä kokemuksia. Euroopan tietosuojavaltuutettu sai vuonna 2006 lisävoimavaroja niin talousarvioonsa (joka nousi 2 879 305 eurosta 4 138 378 euroon) kuin henkilöstöönsäkin (19 henkilöstä 24 henkilöön).

Hallintoympäristöä laajennetaan vähitellen vuosittaisten painopisteiden pohjalta toimielimen tarpeet ja koko huomioon ottaen. Euroopan tietosuojavaltuutettu on hyväksynyt erinäisiä sisäisiä sääntöjä ⁽⁷³⁾, jotka ovat tarpeen toimielimen asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi. On perustettu henkilöstökomitea. Se liittyy tiiviisti henkilöstösääntöjen yleisiin täytäntöönpanosääntöksiin sekä muihin toimielimen hyväksymiin sisäisiin sääntöihin. Euroopan tietosuojavaltuutetun yksiköt ovat laatineet raportin sisäisen valvonnan menettelyjen täytäntöönpanosta. Sisäinen tarkastaja piti ensimmäisen sisäisen tarkastuksen, jonka tulokset esitetään vuonna 2007.

Yhteistyötä muiden toimielinten (Euroopan parlamentin, neuvoston ja Euroopan komission) kanssa tehostettiin edelleen, ja näin voitiin saada huomattavia mittakaavaetuja. 24. heinäkuuta 2004 tehdyn hallinnollista yhteistyötä koskevan sopimuksen voimassaoloa jatkettiin kolmella vuodella, ja se allekirjoitettiin joulukuussa.

⁽⁷²⁾ Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 1b artiklassa ja varainhoitoasetuksen 1 artiklassa säädetään, että kyseisten säästöjen soveltamiseksi Euroopan tietosuojavaltuutettu rinnastetaan yhteisöjen toimielimiin. Ks. myös asetuksen (EY) N:o 45/2001 43 artiklan 6 kohta.

⁽⁷³⁾ Luettelo hallinnollisista sopimuksista ja päätöksistä esitetään liitteessä I.

Jälleen havaittiin eräiden tehtävien toteuttamisen olevan muita hitaampaa, mikä liittyi jaetun avustamisen periaatteeseen (hallinnollisiin ja taloudellisiin ohjelmistoihin pääsyyn), mutta tämä ongelma on määrää ratkaista vuonna 2007. Euroopan tietosuojavaltuutettu otti hoidakseen eräitä tehtäviä, joista alun perin huolehtivat muut toimielimet.

Euroopan tietosuojavaltuutetun käyttöön alun perin osoitettuja tiloja on laajennettu, ja Euroopan tietosuojavaltuutetun käytössä on nyt kaksi kerrosta Euroopan parlamentin Montoyer 63 -rakennuksessa.

6.2 Talousarvio

Ennakoarvio vuoden 2006 budjetista laadittiin maaliskuussa 2005. Tämä oli ensimmäinen arvio, jonka Euroopan tietosuojavaltuutettu laati turvautumatta Euroopan parlamentin yksiköiden tukeen (kuten vuosina 2004 ja 2005).

Budjettivallan käyttäjän hyväksymä talousarvio vuodeksi 2006 oli 3 583 833 euroa. Tämä merkitsee 24,5 prosentin kasvua vuoden 2005 talousarvioon verrattuna. 27. syyskuuta 2006 hyväksyttiin 4 138 378 euron lisätalousarvio, koska tietosuojavaltuutetun lainsäädäntöehdotuksista antamien lausuntojen määrä on huomattavasti lisääntynyt. Lausunnot on julkaistava *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, ja tämä vaikuttaa tarvittavien käännösten määrään.

Euroopan tietosuojavaltuutettu päätti soveltaa talousarvion täytäntöönpanoon komission sisäisiä sääntöjä siltä osin, kuin ne soveltuvat organisaation rakenteeseen ja kokoon, ja edellyttäen, ettei muita erityissääntöjä ole annettu.

Henkilöstövoimavaroja käsittelevän tiimin jäsenet käyvät asiasta keskustelua.

Komissio jatkoi avunantoon erityisesti tilinpidon osalta, koska komission tilinpitäjä nimitettiin myös Euroopan tietosuojavaltuutetun tilinpitäjäksi.

Varainhoitovuotta 2005 koskevassa kertomuksessaan tilintarkastustuomioistuin totesi, ettei tilintarkastus ollut antanut aihetta huomautuksiin.

6.3 Henkilöstövoimavarat

Euroopan tietosuojavaltuutettu saa komission yksiköiltä hyvin tehokasta apua toimielimen (kaksi nimitettyä jäsentä ja 24 henkilöstön jäsentä) henkilöstöhallintoon liittyvissä tehtävissä.

6.3.1 Palvelukseenotto

Äskettäin perustetun toimielimen, Euroopan tietosuojavaltuutetun, toimintapuitteet ovat vasta muotoutumassa, ja tämä vaihe kestää vielä muutamia vuosia. Näkyvyyden lisääntymisen myötä työmäärä kasvaa ja

tehtäväalue laajenee. Edellisissä luvuissa on selvitetty työmäärän merkittävää kasvua vuonna 2006. Henkilöstövoimavaroilla on tässä yhteydessä luonnollisestikin perustavan tärkeä merkitys.

Euroopan tietosuojavaltuutettu on kuitenkin alun alkaen päättänyt rajoittaa tehtävien ja henkilöstön laajentamista pyrkien hallittuun kasvuun, jotta varmistetaan uuden henkilöstön täysi mukaan ottaminen sekä riittävä integroituminen ja perehdyttäminen. Tästä syystä Euroopan tietosuojavaltuutettu pyysi vuonna 2006 vain viiden uuden toimen perustamista (kolme AD⁽⁷⁴⁾- ja kaksi AST⁽⁷⁵⁾-palkkaluokkaan). Budjettivallan käyttäjä antoi tähän luvan, ja henkilöstön määrä nousi 19:stä 24:ään vuonna 2006. Avoimia paikkoja koskevat ilmoitukset julkaistiin vuoden alussa, ja toimet täytettiin vuoden mittaan.

Tällä alalla saatiin arvokasta apua komissiolta, varsinkin palkkatoimistosta sekä työterveyshuollosta. Vuonna 2006 Euroopan tietosuojavaltuutettu on kehittänyt myös sosiaalisia toimintoja. Erinomaiset suhteet muihin toimielimiin, erityisesti neuvostoon,

⁽⁷⁴⁾ Hallintovirkamiehet.

⁽⁷⁵⁾ Hallintoavustajat.

alueiden komiteaan, Euroopan parlamenttiin ja oikeusasiamieheen, ovat mahdollistaneet tietojen ja parhaiden toimintatapojen vaihdon tällä alalla.

Euroopan tietosuojavaltuutettu voi käyttää EY:n henkilöstövalintatoimiston palveluja, ja se osallistuu tämän hallintoneuvoston työhön tällä hetkellä tarkkailijana.

6.3.2 Harjoitteluohjelma

Harjoitteluohjelma perustettiin vuonna 2005. Päätaavoitteena on tarjota korkeakouluista vasta valmistuneille mahdollisuus soveltaa käytännössä akateemista tietämystään ja hankkia siten käytännön kokemusta Euroopan tietosuojavaltuutetun päivittäisestä toiminnasta. Tämän ansiosta Euroopan tietosuojavaltuutetun tunteminen paranee nuorten EU:n kansalaisten ja erityisesti tietosuoja-alan korkeakouluopiskelijoiden ja vastavalmistuneiden keskuudessa.

Pääohjelmassa on kahdesta kolmeen harjoittelijaa harjoittelujaksoa kohden ja kaksi viiden kuukauden pituista harjoittelujaksoa vuotta kohden. Vuonna 2006 ohjelmassa oli kaksi harjoittelijaa harjoittelujaksoa kohden, enemmistö tietosuoja-alaan erikoistuneita. Ensimmäinen jakso alkoi lokakuussa 2005 ja päättyi helmikuun lopussa 2006. Jakson tulokset olivat erittäin positiivisia. Harjoittelijat osallistuivat sekä teoreettiseen että käytännön työhön ja hankkivat samalla ensikäden kokemusta.

Pääharjoitteluohjelman lisäksi on varauduttu myös ottamaan korkeakouluopiskelijoita ja tohtorin tutkintoon tähtäviä opiskelijoita lyhytaikaisiksi ja palkattomiksi harjoittelijoiksi. Tämä ohjelman toinen osa antaa opiskelijoille mahdollisuuden tehdä tietyin erityisedellytyksin tutkimustyötä tutkielmaansa tai väitöskirjaansa varten. Tämä on toteutettu Bolognan prosessin mukaisesti ja ottaen huomioon korkeakouluopiskelijoiden velvollisuus suorittaa opintoihinsa kuuluva harjoittelujakso. Vuoden alussa yksi tohtorin tutkintoon tähtäävä opiskelija valittiin kahden kuukauden palkattomaan harjoitteluun. Tällaiset palkattomat harjoittelujaksot rajoittuvat poikkeustilanteisiin, ja niihin sovelletaan erityisedellytyksiä.

Tietosuoja-alaan erikoistuneiden harjoittelijoiden lisäksi yksi hakija, jolla oli yritys- ja rahoitusalan tuntemusta, valittiin harjoittelijaksi henkilöstö-, hallinto- ja

budjettiasioista vastaavaan yksikköön lokakuusta 2006 helmikuuhun 2007.

Euroopan tietosuojavaltuutettu sai vuonna 2005 allekirjoitetun palvelutasosopimuksen perusteella hallinnollista apua komission koulutuksen ja kulttuurin pääosaston harjoittelupaikkatoimistolta, joka antoi edelleen arvokasta tukea henkilöstönsä laajan kokemuksen ansiosta. Samalla yhteistyö jatkui yhteisön muiden toimielinten – erityisesti neuvoston, alueiden komitean sekä Euroopan talous- ja sosiaalikomitean – harjoittelupaikkatoimistojen kanssa.

6.3.3 Lähetetyille kansallisille asiantuntijoille tarkoitettu ohjelma

Lähetetyille kansallisille asiantuntijoille tarkoitettu ohjelma käynnistettiin tammikuussa 2006, sen jälkeen kun sen oikeudellinen ja organisatorinen perusta oli luotu syksyllä 2005 ⁽⁷⁶⁾.

Kansallisten asiantuntijoiden lähettäminen antaa Euroopan tietosuojavaltuutetulle mahdollisuuden hyödyntää jäsenvaltioiden tietosuojaviranomaisten henkilöstön ammattitaitoa ja kokemusta. Lisäksi ohjelma antaa kansallisille asiantuntijoille mahdollisuuden tutustua tietosuojaan EU:n tasolla (valvontaan, kuulemiseen ja yhteistyöhön). Samalla Euroopan tietosuojavaltuutettu lisää näkyvyyttään tällä alalla operatiivisella tasolla.

Kansallisten asiantuntijoiden palvelukseen ottamiseksi Euroopan tietosuojavaltuutettu kääntyy suoraan kansallisten tietosuojaviranomaisten puoleen. Myös pysyville edustustoille tiedotetaan ohjelmasta, ja niitä pyydetään avustamaan sopivien hakijoiden etsimisessä. Komission henkilöstön ja hallinnon pääosasto antaa arvokasta hallinnollista apua ohjelman järjestämiseen.

Ohjelma alkoi tammikuun 2006 puolivälissä Unkarin tietosuojaviranomaisen yhden asiantuntijan lähettämällä (tietosuojasta ja tiedon vapaudesta vastaava valtuutettu).

⁽⁷⁶⁾ Euroopan tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 10. marraskuuta 2005.

6.3.4 Organisaatiokaavio

Euroopan tietosuojavaltuutetun organisaatiokaavio on säilynyt muuttumattomana vuodesta 2004: yksi yksikkö, johon kuuluu nyt 7 henkilöä, vastaa hallinto-, henkilöstö- ja budjettiasioista; muut 17 henkilöä hoitavat tietosuojaan liittyvät operatiiviset tehtävät. He työskentelevät suoraan tietosuojavaltuutetun ja apulaistietosuojavaltuutetun alaisuudessa kahdella tehtäväalueella hoitaen pääasiassa valvontaan ja kuulemiseen liittyviä tehtäviä. Henkilöstön tehtävien jaossa on kuitenkin säilytetty jonkin verran joustavuutta, koska toimiston toiminta on vielä muotoutumassa.

6.3.5 Koulutus

Euroopan tietosuojavaltuutetun henkilöstö voi osallistua muiden toimielinten, pääasiassa komission, järjestämille yleisille ja kielikursseille sekä Euroopan yhteisöjen henkilöstökoulutuskeskuksen kursseille.

Kielikurssien osalta yhteistyö on enimmäkseen järjestetty toimielinten välisen kielikoulutuskomitean kautta, johon Euroopan tietosuojavaltuutettu osallistuu jäsenenä. Vuonna 2006 jäseninä olevat toimielimet allekirjoittivat sopimuksen toimielinten välisen kielikoulutuksen kustannusten yhdenmukaistamisesta.

Euroopan yhteisöjen henkilöstökoulutuskeskuksen järjestämille kursseille pääsy on varmistettu keskuksen kanssa vuonna 2005 allekirjoitetulla palvelutasosopimuksella.

Euroopan tietosuojavaltuutettu esitti vuonna 2006 ehdotuksen, jonka tarkoituksena on kehittää toimielinten erityistoimintojen sekä tietosuojavaltuutetun strategisten tavoitteiden mukainen koulutuspolitiikka. Tavoitteena on kehittyä tietosuoja-alan osaamiskeskukseksi ja parantaa henkilöstön tietoja ja taitoja siten, että henkilöstö sisäistäisi täysin Euroopan tietosuojavaltuutetun arvot.

Yhteistyö Euroopan yhteisöjen henkilöstökoulutuskeskuksen kanssa antoi Euroopan tietosuojavaltuutetulle mahdollisuuden järjestää ensimmäinen ryhmähengen lujittamiseen tähtäävä team building -kurssi, jossa pyrittiin määrittämään yhteiset tavoitteet ja kehittämään selkeä ja ainutlaatuinen identiteetti.

6.4 Hallinnollinen avunanto ja toimielinten välinen yhteistyö

6.4.1 Hallinnollista yhteistyötä koskevan sopimuksen jatkaminen

Merkittävä toimi vuonna 2006 oli parlamentin, neuvoston ja komission pääsihteerien kesäkuussa 2004 tekemän toimielinten välisen yhteistyösopimuksen jatkaminen kolmella vuodella. Tämä yhteistyö on hyvin arvokasta Euroopan tietosuojavaltuutetulle, koska sen avulla voidaan hyödyntää muiden toimielinten asiantuntemusta aloilla, joita avustaminen koskee, ja koska sillä saadaan aikaan mittakaavaetuja.

Kyseisen sopimuksen nojalla jatkettiin yhteistyötä komission eri yksiköiden kanssa ⁽⁷⁷⁾, Euroopan parlamentin yksiköiden kanssa (IT-palvelut, erityisesti toisen sukupolven Internet-sivustoon liittyvät järjestelyt, tilojen varustaminen, rakennuksen turvallisuus, painotyöt, posti, puhelin, tarvikkeet jne.) sekä neuvoston kanssa (käännökset).

Komission yksiköiden ja Euroopan tietosuojavaltuutetun yhteistyön helpottamiseksi vuonna 2005 pyydettiin suoraa yhteyttä Euroopan tietosuojavaltuutetun tiloista komission pääasiallisiin henkilöstö- ja taloushallinto-ohjelmiin. Tällainen suora yhteys, joka tehostaisi tietojenvaihtoa ja jonka avulla sekä Euroopan tietosuojavaltuutettu että komission yksiköt voisivat entistä tehokkaammin ja nopeammin käsitellä asioita, on valitettavasti ollut mahdollinen vain SI2-ohjelmaan ja osittain Syslog-ohjelmaan, mutta ei vielä muihin ohjelmiin (esimerkiksi ABAC) ⁽⁷⁸⁾. Euroopan tietosuojavaltuutettu aikoo tehostaa yhteistyötä alalla ja toivoo, että pääsy ohjelmiin saadaan vuoden 2007 aikana.

Vuonna 2005 eri toimielinten ja niiden yksiköiden kanssa allekirjoitettujen palvelutasosopimusten täytäntöönpanosta on huolehdittu. Niitä ovat:

- neuvoston kanssa tehty sopimus Euroopan tietosuojavaltuutetun saamasta avusta käännöstyössä; apu on erittäin tärkeää, koska käännettävien asiakirjojen määrä kasvoi huomattavasti

⁽⁷⁷⁾ Henkilöstön ja hallinnon pääosasto, budjettipääosasto, sisäinen tarkastus, oikeus-, vapaus- ja turvallisuusasioiden pääosasto, koulutuksen ja kulttuurin pääosasto, työllisyys-, sosiaali- ja tasa-arvoasioiden pääosasto sekä palkkatoimisto.

⁽⁷⁸⁾ Syslog on koulutuskurssien sähköisessä hallinnoinnissa käytetty tietojärjestelmä. SI2 ja ABAC ovat kirjanpitojärjestelmiä.

- komission harjoittelupaikkatoimiston (koulutuksen ja kulttuurin pääosasto) kanssa tehty sopimus, jonka ansiosta harjoitteluohjelmaa voitiin jatkaa vuonna 2006
- komission työllisyyden, sosiaali- ja tasa-arvoasioiden pääosaston kanssa tehty sopimus, jonka ansiosta Euroopan tietosuojavaltuutettu sai tarvittavaa teknistä apua siirrettävän esittelykojun luomisessa, logon suunnittelussa ja Internet-sivuston ulkoasun uudistamisessa.

6.4.2 Toimielinten välisen yhteistyön jatkotoimet

Toimielinten välinen yhteistyö on oleellisen tärkeää Euroopan tietosuojavaltuutetulle ja toimielimen jatkekehittämiselle. Hallinnollisen sopimuksen lisäksi toimielinten välisestä yhteistyöstä tuli vuoden 2006 aikana jokapäiväistä toimintaa, jonka avulla tehokkuutta pystyttiin lisäämään monilla hallinnon aloilla.

Euroopan tietosuojavaltuutettu jatkoi osallistumista toimielinten väliseen kalustohankintoja koskevaan tarjouspyyntömenettelyyn ja saattoi näin lisätä itenäisyyttään toimistorilojen kalustamisessa.

Uusi Internet-sivusto voitiin kehittää yhteistyössä Euroopan parlamentin eri yksiköiden kanssa, jolloin Euroopan tietosuojavaltuutetulla oli tilaisuus käyttää niiden kanssa tehtyjä puitesopimuksia. Parlamentin neuvosta Euroopan tietosuojavaltuutettu allekirjoitti puitesopimukseen sisältyvän konsultin kanssa sopimuksen sivuston täydellisestä uudistamisesta. Toisen sukupolven Internet-sivusto käynnistettiin tammi-kuussa 2007.

Euroopan tietosuojavaltuutettu allekirjoitti vuonna 2006 Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston (ENISA) kanssa hallinnollista apua koskevan sopimuksen, jossa määritellään Eurodac-tietokannan turvatarkastusta koskevat täytäntöönpanojärjestelyt sekä tämän yhteistyön toteuttamisedellytykset (ks. 2.9 kohta).

Euroopan tietosuojavaltuutettu jatkoi osallistumista toimielinten välisiin komiteoihin, mutta toimielimen koon vuoksi osallistuminen oli rajoitettava vain muutamiiin komiteoihin. Osallistuminen myötävaikuttii Euroopan tietosuojavaltuutetun tuntemukseen muissa toimielimissä sekä edisti keskinäistä tietojen ja hyvien toimintatapojen jatkuvaa vaihtoa.

6.4.3 Ulkosuhteet

Belgian viranomaiset tunnustivat toimielimen, joten Euroopan tietosuojavaltuutettua henkilöstöineen koskevat nyt Euroopan yhteisöjen erioikeuksia ja vapauksia koskevassa pöytäkirjassa määrätty erioikeudet ja vapaudet.

6.5 Infrastrukturi

Henkilöstön määrän kasvettua Euroopan tietosuojavaltuutetulla oli tilaongelmia. Ne ratkaistiin hankkimalla vuonna 2006 lisätiloja Euroopan parlamentin Montoyer 63 -rakennuksen 7. kerroksesta, ja nyt Euroopan tietosuojavaltuutetun käytössä on kaksi päällekkäistä kerrosta rakennuksessa. Euroopan tietosuojavaltuutetun käsittelemien tietojen luottamuksellisuus huomioon ottaen uusi kerros varustettiin samalla turvajärjestelyllä kuin 6. kerros, jotta siihen pääsy rajoitettaisiin vain valtuutettuihin henkilöihin.

Huonekalujen osalta Euroopan parlamentin hallinnollinen apu päättyi vuonna 2005. Näin ollen Euroopan tietosuojavaltuutettu alkoi käsitellä asiaa itsenäisesti ja osallistui toimielinten väliseen tarjouspyyntöön.

Hallinnollista yhteistyötä koskevan sopimuksen perusteella Euroopan parlamentti avustaa Euroopan tietosuojavaltuutettua tietotekniikka- ja puhelininfrastruktuurien alalla.

6.6 Hallintoympäristö

6.6.1 Sisäisen valvonnan menettelyjen perustamisen jatkotoimet

Kesäkuun 24. päivänä 2004 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen perusteella komission sisäinen tarkastaja nimitettiin Euroopan tietosuojavaltuutetun tarkastajaksi.

Euroopan tietosuojavaltuutettu vahvisti 7. marraskuuta 2005 tekemällään päätöksellä varainhoitoasetuksen 60 artiklan 4 kohdan mukaisesti Euroopan tietosuojavaltuutettua koskevat erityiset sisäisen valvonnan menettelyt, joissa otetaan huomioon toimielimen rakenne, koko ja tyyppi.

Euroopan tietosuojavaltuutetun yksiköt laativat raportin, jossa arvioidaan sisäisen valvonnan järjestelmää. Raportissa analysoidaan yksityiskohtaisesti tähän mennessä hyväksytyjä menettelyjä ja esitetään joitakin parannuksia, jotka olisi tehtävä ensisijaisina vuonna 2007. Siinä myös vahvistetaan hyväksytyjen valvontanormien toimivuus ja tehokkuus.

Euroopan tietosuojavaltuutetulle suoritettiin sisäinen tarkastus ensimmäisen kerran vuonna 2006. Tarkastuksen tuloksista esitetään yhteenveto raportissa, joka sisäisen tarkastajan on määrä laatia.

6.6.2 Henkilöstökomitean perustaminen

Tietosuojavaltuutettu teki 8. helmikuuta 2006 Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 9 artiklan perusteella päätöksen Euroopan tietosuojavaltuutetun henkilöstökomitean perustamisesta. Henkilöstökomitea valittiin maaliskuussa 2006. Sitä kuultiin asioissa, jotka koskivat joukkoa henkilöstösääntöjen yleisiä täytäntöönpanosäännöksiä sekä muita toimielimen hyväksymiä sisäisiä sääntöjä.

6.6.3 Joustava työaika

Euroopan tietosuojavaltuutettu teki vuonna 2005 päätöksen joustavasta työajasta. Henkilöstösäännöt eivät velvoita joustavan työajan käyttöön. Joustava työaika on pikemminkin keino järjestää työpäivä siten, että henkilöstö voi sovittaa yhteen työelämän ja yksityiselämän, ja Euroopan tietosuojavaltuutettu voi tällöin säännellä työaikaa omien prioriteettiensa mukaan. Jokainen henkilöstön jäsen voi valita joko tavallisen työajan tai joustavan työajan, ja ylityötunnit hyvitetään. Järjestelystä on saatu hyvin positiivisia tuloksia sekä toimielimen että henkilöstön kannalta.

6.6.4 Sisäiset säännöt

Toimielimen asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi tarvittavien sisäisten sääntöjen antamista jatkettiin, ja samalla annettiin uusia henkilöstösääntöjen täytäntöönpanosäännöksiä (ks. liite I).

Siltä osin kuin nämä säännökset koskevat asioita, joissa Euroopan tietosuojavaltuutettu saa apua komissiolta, ne vastaavat komission säännöksiä lukuun ottamatta eräitä mukautuksia Euroopan tietosuojavaltuutetun toimiston erityispiirteiden huomioon ottamiseksi. Säännökset annetaan tiedoksi uusille työntekijöille

heidän aloittaessaan työtehtävänsä. Joitakin nykyisiä hallinnollisia menettelyjä on paranneltu, minkä seurauksena hallinnollista opasta päivitettiin marraskuussa 2006.

Sisäinen tietosuojavastaava on nimitetty asetuksen (EY) N:o 45/2001 säännösten sisäisen soveltamisen varmistamiseksi.

Euroopan tietosuojavaltuutettu alkoi kehittää sosiaalista toimintaa (pääasiassa lastenhoitoa kuten päiväkotia jne.). Henkilöstön lapsien pääsy Eurooppakouluun on myös taattu.

6.7 Vuoden 2007 tavoitteet

Vuodelle 2006 asetetut tavoitteet saavutettiin täysin. Vuonna 2007 Euroopan tietosuojavaltuutettu jatkaa vuonna 2006 aloitettua vakiinnuttamisprosessia ja kehittää edelleen joitakin toimintojaan.

Toimielimen *talousarvion* rakennetta uudistetaan uudella talousarviosanastolla, jota sovelletaan vuoden 2008 talousarvion laatimiseen. Se perustuu kokemuksiin Euroopan tietosuojavaltuutetun kolmivuotisesta toiminnasta, siinä otetaan huomioon toimielimen erityistarpeet ja varmistetaan budjettivallan käyttäjän vaatima avoimuus.

Vuonna 2007 Euroopan tietosuojavaltuutettu aikoo myös hyväksyä uudet sisäiset varainhoitosäännöt, jotka sopeutetaan toimielimen kokoon. Varainhoidossa käytettävien tietokoneohjelmien osalta Euroopan tietosuojavaltuutettu ryhtyy kaikkiin tarvittaviin toimiin hankkiakseen ohjelmat, joiden avulla varainhoitotoja voidaan käyttää sen toimitiloista käsin.

Henkilöstön arvioinnista on tarkoitus tehdä päätös vuonna 2007 ja samalla laatia opas arvioijille. Arviointi aloitetaan heti näiden asiakirjojen hyväksymisen jälkeen. Sisäisen koulutuspolitiikan kehittäminen saatetaan päätökseen vuonna 2007.

Hallinnollisen yhteistyön jatkaminen asiaa koskevan jatkuvan sopimuksen perusteella on keskeistä Euroopan tietosuojavaltuutetulle. Samaan aikaan Euroopan tietosuojavaltuutettu kehittää edelleen hallinnollista ympäristöään ja jatkaa henkilöstösääntöjen yleisten täytäntöönpanosäännösten antamista.

Postin käsittelyä tehostetaan Euroopan parlamentin avulla ja ottamalla käyttöön sähköinen postinhallintajärjestelmä.

Sisäisen valvonnan järjestelmän ensimmäisen arvion aikana todettujen parannusten toteuttaminen tulee olemaan ensisijaisen tärkeää vuonna 2007.

Tiedonkäsittelytoimien inventointi ja analysointi saatetaan päätökseen vuoden 2007 aikana tietosuojavastaavan tuella.

Euroopan tietosuojavaltuutettu on tietoinen luottamuksellisuudesta, joka on tarpeen joillakin sen toimialoilla, ja aikoo määritellä kokonaisvaltaisen, tehäviään vastaavan *turvallisuus*politiikan.

Liite A

Oikeudelliset puitteet

EY:n perustamissopimuksen 286 artiklassa, joka hyväksyttiin vuonna 1997 osana Amsterdamin sopimusta, määrätään, että yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annettuja yhteisön säädöksiä sovelletaan myös yhteisön toimielimiin ja elimiin ja että perustetaan riippumaton valvontaelin.

Kyseisessä määräyksessä tarkoitetut yhteisön säädökset ovat direktiivi 95/46/EY, jossa vahvistetaan yleiset puitteet jäsenvaltioiden tietosuojalainsäädännölle, ja alakohtainen direktiivi 97/66/EY, joka on korvattu sähköisen viestinnän tietosuojaa koskevalla direktiivillä 2002/58/EY. Molemmat direktiivit voidaan katsoa tuloksiksi oikeudellisesta kehityksestä, joka alkoi 1970-luvun alussa Euroopan neuvostossa.

Taustaa

Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen 8 artiklassa määrätään oikeudesta nauttia yksityis- ja perhe-elämään kohdistuvaa kunnioitusta tietyin rajoituksin, jotka voidaan hyväksyä vain määrätyn edellytyksin. Vuonna 1981 katsottiin kuitenkin tarpeelliseksi hyväksyä erillinen yleissopimus yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä, koska tavoitteena oli kehittää positiivinen ja jäsenelty tapa suojata perusoikeudet ja -vapaudet, joihin saattaa vaikuttaa henkilötietojen käsittely nyky-yhteiskunnassa. Tämän yleissopimuksen, joka tunnetaan myös nimellä Euroopan neuvoston yleissopimus 108, on ratifoinut lähes 40 Euroopan neuvoston jäsenvaltiota, mukaan lukien kaikki EU:n jäsenvaltiot.

Direktiivissä 95/46/EY käytettiin yleissopimuksen periaatteita lähtökohtana, mutta siinä tarkennettiin ja kehitettiin niitä monissa kohdin. Siinä pyrittiin takaamaan korkeatasoinen suoja ja henkilötietojen vapaa liikkuvuus jäsenvaltioiden välillä. Kun komissio antoi kyseistä direktiiviä koskevan ehdotuksen 1990-luvun alussa, se totesi, että yhteisön toimielimiin ja elimiin olisi

sovellettava samanlaisia lainsäädännöllisiä suojatoimia, jotta ne voivat soveltaa henkilötietojen vapaata liikkuvuutta yhtäläisin suojaa koskevin säännöin. Tällaiselta järjestelyltä puuttui kuitenkin oikeusperusta, kunnes hyväksyttiin EY:n perustamissopimuksen 286 artikla.

EY:n perustamissopimuksen 286 artiklassa tarkoitetut säännöt on vahvistettu vuonna 2001 voimaan tulleessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 45/2001 yksilöiden suojelusta yhteisön toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta⁽⁷⁹⁾. Asetuksessa säädetään perustamissopimuksen mukaisesti myös riippumattomasta valvontaviranomaisesta, jota kutsutaan Euroopan tietosuojavaltuutetuksi ja jolla on erityisiä tehtäviä ja valtuuksia.

Lokakuussa 2004 allekirjoitetussa perustuslakisopimuksessa korostetaan perusoikeuksien suojelua. Yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa käsitellään erillisinä perusoikeuksina perustuslakisopimuksen II-67 ja II-68 artiklassa. Myös perustuslakisopimuksen I-51 artiklassa mainitaan tietosuoja VI osastossa (demokratian toteuttaminen unionissa). Tämä osoittaa selvästi, että tietosuojaa pidetään nyt keskeisenä osana hyvää hallintotapaa. Riippumaton valvonta on olennainen osa tätä suojaa.

Asetus (EY) N:o 45/2001

Asetusta tarkasteltaessa voidaan ensinnäkin todeta, että sitä sovelletaan ”kaikkien yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn silloin, kun käsittely suoritetaan yhteisön oikeuden soveltamisalaan kokonaan tai osittain kuuluvien toimien toteuttamiseksi”. Tämä tarkoittaa, että ainoastaan ne toimet, jotka ovat kokonaan ensimmäisen pilarin soveltamisalan ulkopuolella, eivät kuulu Euroopan tietosuojavaltuutetun valvontatehtävien ja -valtuuksien piiriin.

⁽⁷⁹⁾ EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

Asetuksen määritelmät ja asiasisältö noudattavat tiiviisti direktiivin 95/46/EY lähestymistapaa. Voidaan sanoa, että asetuksella (EY) N:o 45/2001 pannaan täytäntöön kyseinen direktiivi Euroopan tasolla. Tämä merkitsee, että asetuksessa käsitellään yleisiä periaatteita, kuten henkilötietojen asianmukaista ja laillista käsittelyä, suhteellisuutta ja tarkoituksenmukaista käyttöä, arkaluonteisten tietojen erityisiä ryhmiä, rekisteröidylle annettavia tietoja, rekisteröidyn oikeuksia, valvojien velvoitteita, mukaan lukien erityisiin tilanteisiin puuttuminen EU:n tasolla tarvittaessa, sekä valvontaa, täytäntöönpanoa ja oikeuskeinoja. Erillinen luku käsittelee henkilötietojen ja yksityisyyden suojaa sisäisissä televiestintäverkoissa. Kyseisellä luvulla pannaan itse asiassa täytäntöön Euroopan tasolla direktiivi 97/66/EY henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta televiestinnän alalla.

Asetuksen mielenkiintoisena piirteenä on, että yhteisön toimielinten ja elinten on nimitettävä ainakin yksi henkilö vastaamaan tietosuojasta. Näiden tietosuojavastaavien tehtävänä on varmistaa asetuksen säännösten sisäinen soveltaminen riippumattomalla tavalla, mukaan lukien asianmukainen ilmoittaminen käsittelytoimista. Kaikissa yhteisön toimielimissä ja joissakin elimissä on nyt tällainen tietosuojavastaava, ja jotkut heistä ovat toimineet aktiivisesti jo vuosia. Tämä tarkoittaa, että asetuksen täytäntöönpanemiseksi on tehty tärkeää työtä, vaikka valvontaelintä ei ole ollutkaan. Nämä tietosuojavastaavat saattavat pystyä paremmin antamaan neuvoja tai puuttumaan johonkin asiaan jo varhaisessa vaiheessa ja auttamaan hyvien käytäntöjen kehittämisessä. Koska tietosuojavastaavilla on virallinen velvollisuus tehdä yhteistyötä Euroopan tietosuojavaltuutetun kanssa, kyseessä on hyvin tärkeä ja arvokas työskentelyverkosto, jota voidaan kehittää edelleen (katso 2.2 kohta).

Euroopan tietosuojavaltuutetun tehtävät ja valtuudet

Euroopan tietosuojavaltuutetun tehtävät ja valtuudet on kuvattu selkeästi asetuksen 41, 46 ja 47 artiklassa (ks. liite B) sekä yleisesti että yksityiskohtaisesti. 41 artiklassa kuvataan hänen yleinen tehtävänsä, joka on varmistaa, että yhteisöjen toimielimet ja elimet kunnioittavat henkilötietojen käsittelyssä luonnollisten henkilöiden perusoikeuksia ja -vapauksia, erityisesti heidän oikeuttaan yksityisyyteen. Samassa artiklassa kuvataan myös yleisesti joitakin tehtävän erityispiirteitä. Näitä yleisiä tehtäviä käsitellään laajemmin ja tarkemmin 46 ja 47 artiklassa, joissa tehtävät ja valtuudet on lueteltu.

Tehtävät, velvollisuudet ja valtuudet on esitetty yleisesti ottaen samalla tavoin kuin kansallisten valvontaviranomaisten osalta: vastaanottaa ja tutkia kanteluita, suorittaa muita tutkimuksia, antaa tietoja rekisterinpitäjälle ja rekisteröidyille, suorittaa ennakkotarkastuksia, kun käsittelytoimissa on erityisiä riskejä, jne. Asetuksessa Euroopan tietosuojavaltuutetulle annetaan valtuudet saada käyttöönsä kaikki asiaankuuluvat tiedot ja päästä kaikkiin asiaankuuluviin tiloihin, jos se on tarpeen tutkimusten suorittamiseksi. Hän voi myös määrätä seuraamuksia ja saattaa asioita yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Näitä *valvontatehtäviä* käsitellään tarkemmin tämän kertomuksen 2 luvussa.

Jotkin tehtävät ovat erityisluonteisia. Tehtävä antaa komissiolle ja muille yhteisön toimielimille neuvoja uuden lainsäädännön osalta liittyy myös direktiiviehdotuksiin ja muihin toimenpiteisiin, joita on tarkoitus soveltaa kansallisella tasolla tai jotka on tarkoitus saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä. Asetuksen 28 artiklan 2 kohdassa tätä piirrettä korostetaan velvoittamalla komissio virallisesti kuulemaan Euroopan tietosuojavaltuutettua, kun se antaa henkilötietojen suojaan liittyvän lainsäädäntöehdotuksen. Tämä on strateginen tehtävä, jonka avulla Euroopan tietosuojavaltuutettu voi tarkastella yksityisyyteen kohdistuvia vaikutuksia varhaisessa vaiheessa ja keskustella mahdollisista vaihtoehdoista, myös kolmannen pilarin osalta (poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa). Asiaankuuluvan kehityksen seuraaminen siltä osin, kuin sillä saattaa olla vaikutusta henkilötietojen suojaan, on myös tärkeä tehtävä. Näitä Euroopan tietosuojavaltuutetun *kuulemiseen* liittyviä tehtäviä tarkastellaan laajemmin tämän kertomuksen 3 luvussa.

Luonteeltaan samantapainen tehtävä on velvollisuus tehdä yhteistyötä kansallisten valvontaviranomaisten ja kolmannen pilarin valvontaviranomaisten kanssa. Direktiivin 95/46/EY 29 artiklalla komissiota neuvomaan ja yhdenmukaisia politiikkoja kehittämään perustetun työryhmän jäsenenä Euroopan tietosuojavaltuutetulla on tilaisuus vaikuttaa tällä tasolla. Kolmannen pilarin valvontaviranomaisten kanssa toteutettavan yhteistyön avulla tietosuojavaltuutettu voi seurata tapahtumia tällä alalla ja edistää johdonmukaisempien ja yhtenäisempien puitteiden kehittämistä henkilötietojen suojalle, pilarista tai erityisestä yhteydestä riippumatta. Kertomuksen 4 luvussa käsitellään *yhteistyötä* tarkemmin.

Liite B

Ote asetuksesta (EY) N:o 45/2001

41 artikla – Euroopan tietosuojavaltuutettu

1. Perustetaan riippumaton valvontaviranomainen, jota kutsutaan Euroopan tietosuojavaltuutetuksi.
2. Henkilötietojen käsittelyn osalta Euroopan tietosuojavaltuutetun tehtävänä on varmistaa, että yhteisöjen toimielimet ja elimet kunnioittavat luonnollisten henkilöiden perusoikeuksia ja -vapauksia, erityisesti heidän oikeuttaan yksityisyyteen.

Euroopan tietosuojavaltuutetun tehtävänä on seurata tämän asetuksen sellaisten säännösten ja muiden sellaisten yhteisön säädösten, jotka koskevat luonnollisten henkilöiden perusoikeuksien ja -vapauksien suojelua, soveltamista ja huolehtia niiden täytäntöönpanosta yhteisöjen toimielimen tai elimen suorittaman henkilötietojen käsittelyn osalta sekä antaa ohjeita yhteisöjen toimielimille ja elimille sekä rekisteröidyille kaikista henkilötietojen käsittelystä koskevista seikoista. Tätä varten tietosuojavaltuutettu suorittaa 46 artiklassa säädettyjä tehtäviä ja käyttää 47 artiklassa annettua toimivaltaa.

46 artikla – Tehtävät

Euroopan tietosuojavaltuutettu

- a) vastaanottaa ja tutkii kanteluita sekä ilmoittaa rekisteröidylle niiden käsittelyn tuloksesta kohtuullisen määräajan kuluessa;
- b) suorittaa tutkimuksia joko omasta aloitteestaan tai kantelun perusteella sekä ilmoittaa rekisteröidyille niiden tuloksista kohtuullisen määräajan kuluessa;
- c) valvoo tämän asetuksen ja muiden sellaisten yhteisön säädösten soveltamista, jotka liittyvät luonnollisten henkilöiden suojeluun yhteisöjen toimielimen tai elimen suorittaman henkilötietojen käsittelyn osalta sekä huolehtii niiden täytäntöönpanosta, lukuun ottamatta Euroopan yhteisöjen tuomioistuinta sen lainkäyttötehtävissä;

- d) neuvoo kaikkia yhteisöjen toimielimiä ja elimiä joko omasta aloitteestaan tai vastauksena lausuntopyyntöön kaikissa henkilötietojen käsittelyä koskevissa asioissa erityisesti ennen kuin toimielimet ja elimet laativat sisäisiä, yksilön perusvapauksien ja -oikeuksien suojaan liittyviä sääntöjä henkilötietojen käsittelyn osalta;
- e) seuraa asiaan liittyvää kehitystä, erityisesti tieto- ja viestintäteknologian osalta, siltä osin kuin sillä on vaikutusta henkilötietojen suojeluun;
- f)
 - i) tekee yhteistyötä direktiivin 95/46/EY 28 artiklassa mainittujen, kyseisen direktiivin soveltamisalaan kuuluvien maiden kansallisten valvontaviranomaisten kanssa siinä määrin kuin kullekin viranomaiselle kuuluvien tehtävien hoitaminen sitä edellyttää, erityisesti vaihtamalla hyödyllisiä tietoja, pyytämällä kyseistä viranomaista tai elintä käyttämään toimivaltuuksiaan tai vastaamalla kyseisen viranomaisen tai elimen pyyntöön;
 - ii) tekee yhteistyötä myös Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osaston nojalla perustettujen tietosuojasta huolehtivien valvontaelinten kanssa erityisesti parantaakseen niiden sääntöjen ja menettelyjen soveltamisen yhdenmukaisuutta, joiden noudattamisesta huolehtiminen on annettu mainittujen elinten tehtäväksi;
- g) osallistuu direktiivin 95/46/EY 29 artiklalla perustetun tietosuojatyöryhmän toimintaan;
- h) määrittelee, perustelee ja julkaisee 10 artiklan 2 kohdan b alakohdassa sekä 4, 5 ja 6 kohdassa, 12 artiklan 2 kohdassa, 19 artiklassa sekä 37 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut poikkeukset, suojatoimet, luvat ja ehdot;
- i) pitää rekisteriä hänelle 27 artiklan 2 kohdan nojalla ilmoitetuista ja 27 artiklan 5 kohdan nojalla rekisteröidyistä käsittelyistä ja järjestää keinot päästä tietosuojavastaavien 26 artiklan nojalla pitämiin rekistereihin;
- j) suorittaa hänelle ilmoitettuihin käsittelyihin kohdistuvia ennakkotarkastuksia;
- k) vahvistaa työjärjestyksensä.

47 artikla – Toimivalta

1. Euroopan tietosuojavaltuutettu voi:

- a) antaa rekisteröidyille neuvontaa heille kuuluvien oikeuksien käyttämisessä;
- b) ottaa yhteyttä rekisterinpitäjään, jos henkilötietojen käsittelyä koskevia säännöksiä väitetään rikutun ja tehdä tarvittaessa ehdotuksia rikkomisen korjaamiseksi ja rekisteröityjen suojan parantamiseksi;
- c) määrätä, että tietoja koskevien tiettyjen oikeuksien käyttöä koskevat pyynnöt täytetään, jos ne on evätty 13–19 artiklan vastaisesti;
- d) antaa rekisterinpitäjälle huomautuksen tai varoituksen;
- e) määrätä sellaisten tietojen korjaamisesta, suojaamisesta, poistamisesta tai tuhoamisesta, joita on käsitelty henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten vastaisesti sekä näistä toimenpiteistä ilmoittamisesta niille sivullisille, joille tietoja on luovutettu;

- f) kieltää käsittelyn väliaikaisesti tai lopullisesti;
- g) saattaa asioita asianomaisen yhteisöjen toimielimen tai elimen ja tarvittaessa Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission käsiteltäviksi;
- h) saattaa asioita yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi perustamissopimuksessa määrättyjen edellytysten mukaisesti;
- i) olla väliintulijana käsiteltäessä yhteisöjen tuomioistuimessa nostettuja kanteita.

2. Euroopan tietosuojavaltuutetulla on toimivalta:

- a) saada rekisterinpitäjältä tai yhteisöjen toimielimeltä tai elimeltä pääsy kaikkiin henkilötietoihin ja kaikkiin tutkimuksissaan tarvitsemiinsa tietoihin;
- b) päästä kaikkiin tiloihin, joissa rekisterinpitäjä tai yhteisöjen toimielin tai elin harjoittaa toimintaansa, kun on olemassa kohtuullinen aihe olettaa, että niissä harjoitetaan tässä asetuksessa tarkoitettua toimintaa.

Liite C

Lyhenneluettelo

ADS	Hyväksytyn matkakohteen asema
AK	Alueiden komitea
ALDE	Euroopan liberaalidemokraattien liiton ryhmä (poliittinen ryhmä Euroopan parlamentissa)
API	Ennalta annettavat matkustajatiedot
CdT	Euroopan unionin elinten käännöskeskus
CLP	Yhteisön kulkulupa
CPVO	Yhteisön kasvilajikevirasto
DG ADMIN	Henkilöstön ja hallinnon pääosasto
DG EAC	Koulutuksen ja kulttuurin pääosasto
DG EMPL	Työllisyys-, sosiaali- ja tasa-arvoasioiden pääosasto
DG INFSO	Tietoyhteiskunnan ja viestintien pääosasto
DG JLS	Oikeus-, vapaus- ja turvallisuusasioiden pääosasto
DPA	Tietosuojaviranomaiset
DPC	Tietosuojakoordinaattori
DPC	Tietosuojakoordinaattori (vain Euroopan komissiossa)
DPO	Tietosuoja(sta) vastaava (henkilö)
EAS	Euroopan yhteisöjen henkilöstökoulutuskeskus
ECHR	Euroopan ihmisoikeussopimus
ECJ	Euroopan yhteisöjen tuomioistuin
EFSA	Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen
EIP	Euroopan investointipankki
EKP	Euroopan keskuspankki
EMEA	Euroopan lääkevirasto
EMCDDA	Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus
EMPL	Työllisyys- ja sosiaaliasioiden valiokunta (Euroopan parlamentissa)
EP	Euroopan parlamentti
EPSO	EY:n henkilöstövalintatoimisto
ETF	Euroopan koulutussäätiö
ETSK	Euroopan talous- ja sosiaalikomitea
EU	Euroopan unioni
EUMC	Euroopan rasmin ja muukalaisvihan seurantakeskus
EWS	Ennakkovaroitusjärjestelmä
EY	Euroopan yhteisöt
FP7	Seitsemäs tutkimuksen puiteohjelma
IAS	Sisäisen tarkastuksen yksikkö
Kolmas pilari	Poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa
LIBE	Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta (Euroopan parlamentissa)
OHIM	Sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto
OLAF	Euroopan petostentorjuntavirasto
PMO	Palkkatoimisto
PNR	Matkustajarekisteri
RFID	Radiotaajuustunnistus
SIS	Schengenin tietojärjestelmä
SWIFT	Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication
T&K	Tutkimus ja kehitys
VIS	Viisumitietojärjestelmä

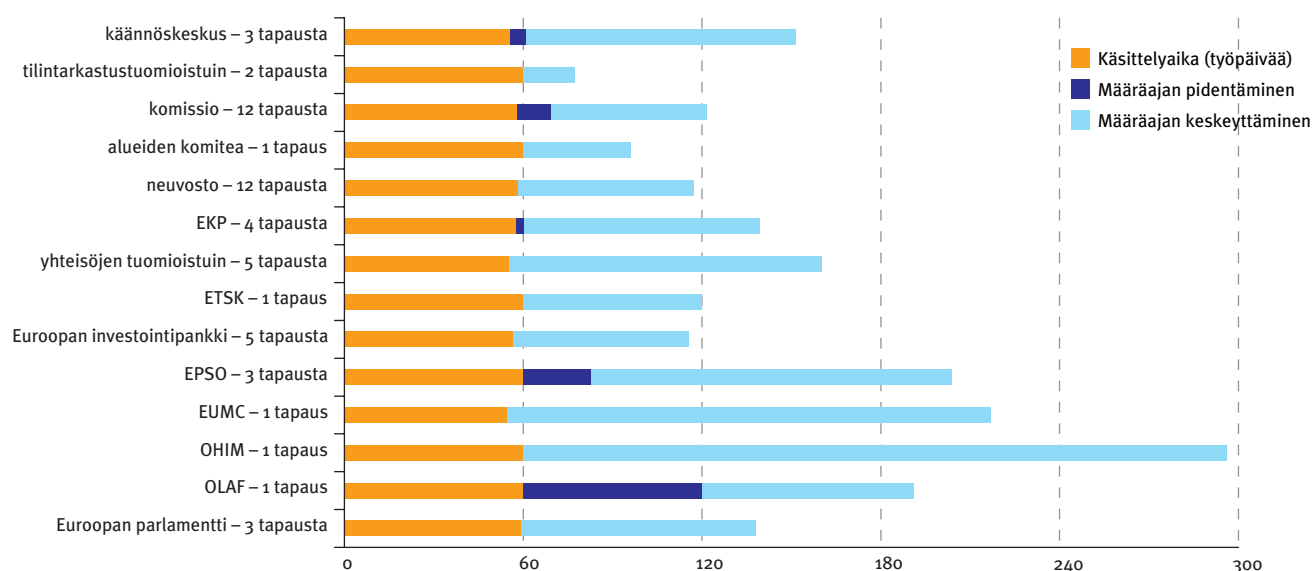
Liite D

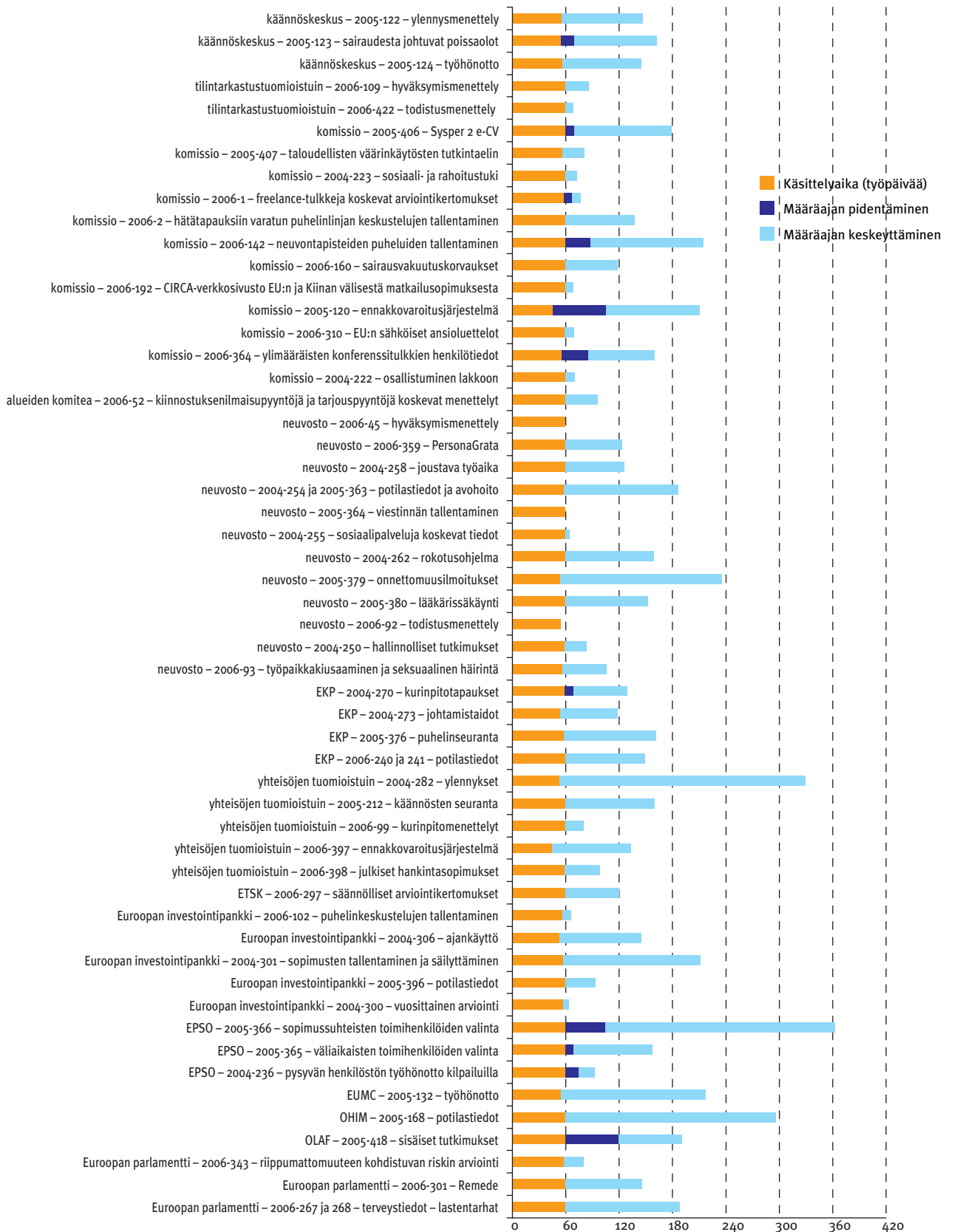
Luettelo tietosuojasta vastaavista henkilöistä

Organisaatio	Nimi	Sähköposti
Euroopan parlamentti	Jonathan STEELE	dg5data-protection@europarl.europa.eu
Euroopan unionin neuvosto	Pierre VERNHES	data.protection@consilium.europa.eu
Euroopan komissio	Philippe RENAUDIÈRE	data-protection-officer@ec.europa.eu
Euroopan yhteisöjen tuomioistuin	Marc SCHAUSS	dataprotectionofficer@curia.europa.eu
Tilintarkastustuomioistuin	Jan KILB	data-protection@eca.europa.eu
Euroopan talous- ja sosiaalikomitea	<i>(ei vielä nimitetty)</i>	
Alueiden komitea	Maria ARSENE	data.protection@cor.europa.eu
Euroopan investointipankki	Jean-Philippe MINNAERT	dataprotectionofficer@eib.org
Euroopan oikeusasiamies	Loïc JULIEN	dpo-euro-ombudsman@europarl.europa.eu
Euroopan tietosuojavaltuutettu	Giuseppina LAURITANO	giuseppina.lauritano@edps.europa.eu
Euroopan keskuspankki	Martin BENISCH	dpo@ecb.int
Euroopan petostentorjuntavirasto	Laraine LAUDATI	Laraine.Laudati@ec.europa.eu
Euroopan unionin elinten käänöskeskus	Benoît VITALE	data-protection@cdt.europa.eu
Sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto	Luc DEJAIFFE	dataprotectionofficer@oami.europa.eu
Euroopan rasismin ja muukalaisvihan seurantakeskus	Jean-Marie ADJAHİ	Jean-Marie.Adjahi@eumc.europa.eu
Euroopan lääkevirasto	Vincenzo SALVATORE	data.protection@emea.europa.eu
Yhteisön kasvilajikevirasto	Martin EKVAD	ekvad@cpvo.europa.eu
Euroopan koulutussäätiö	Romuald DELLI PAOLI	dataprotectionofficer@etf.europa.eu
Euroopan verkko- ja tietoturvavirasto	Andreas MITRAKAS	dataprotection@enisa.europa.eu
Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö	Markus GRIMMEISEN	dataprotectionofficer@eurofound.europa.eu
Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus	Arne TVEDT	arne.tvedt@emcdda.europa.eu
Euroopan elintarvike-turvallisuusviranomainen	Claus REUNIS	DataProtectionOfficer@efsa.europa.eu
Euroopan meriturvallisuusvirasto	Joachim MENZE	joachim.menze@emsa.europa.eu
Euroopan jälleenrakennusvirasto	Olli KALHA	olli.kalha@ear.europa.eu
Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Cedefop)	Spyros ANTONIOU	spyros.antoniou@cedefop.europa.eu
Koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirasto	Hubert MONET	hubert.monet@ec.europa.eu

Liite E

Ennakkotarkastusten käsittelyajat tapaus- ja toimielinکوhtaisesti

Liite F

Luettelo ennakkotarkastuslausunnoista

Ennakkovaroitusjärjestelmä – yhteisöjen tuomioistuin

Lausunto, annettu 22. joulukuuta 2006, ennakkovaroitusjärjestelmää koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-397)

Ylimääräisten konferenssitulkkien henkilötiedot – komissio

Lausunto, annettu 22. joulukuuta 2006, Signalétique-tietokantaan (Coralin-keskustietokannan sovellus) tallennettujen ylimääräisten konferenssitulkkien henkilötietojen hallinnointia koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-364)

Lastentarhat – parlamentti

Lausunto, annettu 8. joulukuuta 2006, asiakirjojen "Terveystiedot – parlamentin lastentarha" ja "Terveystiedot – yksityiset lastentarhat" ennakkotarkastusilmoituksesta (asiat 2006-267 ja 268)

Ennakkovaroitusjärjestelmä – komissio

Lausunto, annettu 6. joulukuuta 2006, ennakkovaroitusjärjestelmää koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2005-120)

Julkiset hankintasopimukset – yhteisöjen tuomioistuin

Lausunto, annettu 16. marraskuuta 2006, julkisia hankintasopimuksia koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-398)

Remede – Parlamentti

Lausunto, annettu 14. marraskuuta 2006, Remede-asiakirjaa koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-301)

Sopimussuhteisten toimihenkilöiden valinta – EPSO

Lausunto, annettu 14. marraskuuta 2006, asiakirjan "Sopimussuhteisten toimihenkilöiden valinta heidän työhönottoaan varten Euroopan toimielimiin ja tarvittaessa yhteisön elimiin, laitoksiin tai virastoihin" ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2005-366)

PersonaGrata – neuvosto

Lausunto, annettu 13. marraskuuta 2006, PersonaGrataa koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (henkilöstöhallinnon väline) (asia 2006-359)

Neuvontapisteiden puheluiden tallentaminen – komissio

Lausunto, annettu 23. lokakuuta 2006, neuvontapisteiden puheluiden tallentamista koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-142)

Potilastiedot – Euroopan keskuspankki

Lausunto, annettu 20. lokakuuta 2006, EKP:n työterveyslääkärin säilyttämiä potilastietoja ja lääketieteellisten tietojen tallentamista henkilötietoihin koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asiat 2006-240 ja 241)

Säännölliset arviointikertomukset – Euroopan talous- ja sosiaalikomitea

Lausunto, annettu 19. lokakuuta 2006, virkamiesten ja tilapäisten toimihenkilöiden säännöllisiä arviointikertomuksia koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-297)

Todistusmenettely – tilintarkastustuomioistuin

Lausunto, annettu 10. lokakuuta 2006, asiakirjaa ”Todistusmenettely” koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-422)

Riippumattomuuteen kohdistuvan riskin arviointi – Euroopan parlamentti

Lausunto, annettu 25. syyskuuta 2006, riippumattomuuteen kohdistuvan riskin arviointia koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-343)

Osallistuminen lakkoon – komissio

Lausunto, annettu 25. syyskuuta 2006, lakkoon osallistumisen yleistä hallinnointia koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2004-222)

EU:n sähköiset ansioluettelot – komissio

Lausunto, annettu 14. syyskuuta 2006, EU:n sähköisiä ansioluetteloita koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-310)

Sairausvakuutuskorvaukset – komissio

Lausunto, annettu 28. heinäkuuta 2006, ylimääräisten konferenssitulkkien sairausvakuutuskorvauksia koskevan menettelyn ja järjestelmän ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-160)

Onnettomuusilmoitukset – neuvosto

Lausunto, annettu 25. heinäkuuta 2006, onnettomuusilmoituksia koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2005-379)

Sopimusten tallentaminen ja säilyttäminen – Euroopan investointipankki

Lausunto, annettu 14. heinäkuuta 2006, Euroopan investointipankin ulkopuolisten konsulttien kanssa tekemien sopimusten tallentamista ja säilyttämistä koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2004-301)

CIRCA-verkkosivusto EU:n ja Kiinan välisestä matkailusopimuksesta – komissio

Lausunto, annettu 30. kesäkuuta 2006, EU:n ja Kiinan välistä sopimusta – hyväksytyn matkakohteen asema (ADS) – koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-192)

Ajankäyttö – Euroopan investointipankki

Lausunto, annettu 26. kesäkuuta 2006, ajankäyttöä koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (Asiakirja 2004-306)

Sisäiset tutkimukset – OLAF

Lausunto, annettu 23. kesäkuuta 2006, OLAF:n sisäisiä tutkimuksia koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2005-418)

Sysper 2 e-CV – komissio

Lausunto, annettu 22. kesäkuuta 2006, Sysper 2 e-CV:tä, komission inhimillisen pääoman tietokantaa koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta

Työpaikkakiusaaminen ja seksuaalinen häirintä – neuvosto

Lausunto, annettu 9. kesäkuuta 2006, työpaikkakiusaamista ja seksuaalista häirintää neuvoston pääsihteeristössä koskevien sisäisten määräysten ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-93)

Kurinpitomenettelyt – yhteisöjen tuomioistuin

Lausunto, annettu 8. kesäkuuta 2006, kurinpitomenettelyihin liittyvää tietojenkäsittelyä koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-99)

Potilastiedot ja avohoito – neuvosto

Lausunto, annettu 29. toukokuuta 2006, asiakirjoja ”Potilastiedot” ja ”Avohoito – käyttöopas” koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asiat 2004-254 ja 2005-363)

Hyväksymismenettely – tilintarkastustuomioistuin

Lausunto, annettu 29. maaliskuuta 2006, hyväksymismenettelyä koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-109)

Hätätapauksiin varatun puhelulinjan keskustelujen tallentaminen – komissio

Lausunto, annettu 22. toukokuuta 2006, Brysselissä hätätapauksia ja turvallisuutta koskeviin puheluihin varatun linjan keskustelujen tallentamisen ennakkotarkastusilmoituksesta (nro 88888) (asia 2006-2)

Hallinnolliset tutkimukset – neuvosto

Lausunto, annettu 16. toukokuuta 2006, asiakirjan ”päätös hallinnollisten tutkimusten suorittamisesta ja niissä noudatettavasta menettelystä sekä kurinpitolautakunnasta neuvoston pääsihteeristössä” ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2004-250)

Puhelinkeskustelujen tallentaminen – Euroopan investointipankki

Lausunto, annettu 8. toukokuuta 2006, kaupankäyntiyksiköissä käytyjen puhelinkeskustelujen tallentamista koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-102)

Rokotusohjelma – neuvosto

Lausunto, annettu 5. toukokuuta 2006, asiakirjaa ”Rokotusohjelma” koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2004-262)

Puhelinseuranta – Euroopan keskuspankki

Lausunto, annettu 5. toukokuuta 2006, pääosastojen M ja P puhelinkeskustelujen nauhoittamista, tallentamista ja kuuntelua koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2005-376)

Lääkärissäkäynti – neuvosto

Lausunto, annettu 4. toukokuuta 2006, asiakirjaa ”Toimielinten ulkopuolisten henkilöiden lääkäriissäkäyntien luettelo” koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2005-380)

Kiinnostuksenilmaisupyynnöt ja tarjouspyynnöt – alueiden komitea

Lausunto, annettu 3. toukokuuta 2006, asiakirjan ”Kiinnostuksenilmaisupyynnöt ja tarjouspyynnöt” ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-52)

Väliaikaisten toimihenkilöiden valinta – EPSO

Lausunto, annettu 2. toukokuuta 2007, asiakirjan ”Väliaikaisten toimihenkilöiden valinta heidän palvelukseen ottamistaan varten Euroopan toimielimiin ja tarvittaessa yhteisön elimiin tai virastoihin” ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2005-365)

Potilastiedot – sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto

Lausunto, annettu 28. huhtikuuta 2006, potilastietoja koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2005-168)

Sairaudesta johtuvat poissaolot – Euroopan unionin elinten käänöskeskus

Lausunto, annettu 21. huhtikuuta 2006, sairaudesta johtuneiden poissaolojen käsittelyä ja lääkärin-todistusten arkistointia koskeva ennakkotarkastusilmoitus (asia 2005-123)

Todistusmenettely – neuvosto

Lausunto, annettu 18. huhtikuuta 2006, todistusmenettelyä koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-92)

Työhönotto – Euroopan unionin elinten käänöskeskus

Lausunto, annettu 10. huhtikuuta 2006, henkilöstön työhönottoa koskevan valintamenettelyn ennakkotarkastusilmoituksesta (Cdt-Da-5) (asia 2005-124)

Ylennysmenettely – Euroopan unionin elinten käänöskeskus

Lausunto, annettu 7. huhtikuuta 2006, ylennysmenettelyä koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (Cdt-Da-3) (asia 2005-122)

Ylennykset – yhteisöjen tuomioistuin

Lausunto, annettu 7. huhtikuuta 2006, uralla etenemistä, arviointeja ja ylennyksiä koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2004-282)

Hyväksymismenettely – neuvosto

Lausunto, annettu 23. maaliskuuta 2006, asiakirjaa ”Hyväksymismenettely” koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-45)

Freelance-tulkkeja koskevat arviointikertomukset – komissio

Lausunto, annettu 21. maaliskuuta 2006, SERIF:n (”Freelance-tulkkien arviointikertomusten tallennusjärjestelmä”) ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2006-1)

Potilastiedot – Euroopan investointipankki

Lausunto, annettu 17. maaliskuuta 2006, potilastietoja ja palvelujen hallinnointia koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2005-396)

Taloudellisten väärinkäytösten tutkintaelin – komissio

Lausunto, annettu 15. maaliskuuta 2006, ”Taloudellisten väärinkäytösten esiintyminen Euroopan komissiossa ja niiden mahdollisten seurauksien määrittäminen taloudellisten väärinkäytösten tutkintaelimessä (FIP)” (asia 2005-407)

Sosiaali- ja rahoitustuki – komissio

Lausunto, annettu 13. maaliskuuta 2006, sosiaali- ja rahoitustukea koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2004-223)

Kurinpitotapaukset – Euroopan keskuspankki

Lausunto, annettu 8. maaliskuuta 2006, kurinpitotapauksia (mukaan lukien asiaan liittyvien valitusten ja epäkohtien hallinnolliset tarkistukset; oikeusasiamies ja oikeudenkäyntitapaukset) koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2004-270)

Johtamistaidot – Euroopan keskuspankki

Lausunto, annettu 7. maaliskuuta 2006, johtamistaitojen arviointia koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2004-273)

Pysyvän henkilöstön työhönotto kilpailuilla – EPSO

Lausunto, annettu 24. helmikuuta 2006, pysyvän henkilöstön työhönotosta kilpailuilla Euroopan toimielimiin tai yhteisön elimiin, laitoksiin ja virastoihin (asia 2004-236)

Vuosittainen arviointi – Euroopan investointipankki

Lausunto, annettu 17. helmikuuta 2006, vuosittaista työsuoritusten arviointikierrosta koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2004-300)

Sosiaalipalveluja koskevat tiedot – neuvosto

Lausunto, annettu 6. helmikuuta 2006, sosiaalisten palvelujen tiedostoja koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2004-255)

Työhönotto – Euroopan rasismin ja muukalaisvihan seurantakeskus

Lausunto, annettu 1. helmikuuta 2006, työhönottoon liittyvän tietojenkäsittelyn ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2005-132)

Viestinnän tallentaminen – neuvosto

Lausunto, annettu 23. tammikuuta 2006, neuvoston pääsihteeristön työturvallisuus- ja työterveysosaston käyttämien turvallisuuskeskuksen puhelinlinjojen, rakennusten sisäpuhelimien ja radioiden kautta tapahtuvan viestinnän tallentamista koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2005-364)

Joustava työaika – neuvosto

Lausunto, annettu 19. tammikuuta 2006, joustavaa työaika koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2004-258)

Käännösten seuranta – yhteisöjen tuomioistuin

Lausunto, annettu 13. tammikuuta 2006, käännösten seurantaa koskevasta ennakkotarkastusilmoituksesta (asia 2005-212)

Liite G

Luettelo lainsäädäntöehdotuksia koskevista lausunnoista

Varainhoitoasetus

Lausunto, annettu 12. joulukuuta 2006, ehdotuksista Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen ja sen soveltamissääntöjen muuttamiseksi (KOM(2006) 213 lopullinen ja SEC(2006) 866 lopullinen)

Tietosuoja kolmannessa pilarissa

Toinen lausunto, annettu 29. marraskuuta 2006, ehdotuksesta neuvoston puitepäätökseksi rikosasioissa tehtävässä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta

Keskinäinen hallinnollinen avunanto

Lausunto, annettu 13. marraskuuta 2006, muutetusta ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi keskinäisestä hallinnollisesta avunannosta Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisessa petoksilta ja muulta laittomalta toiminnalta

Yhteinen konsuliohjeisto

Lausunto, annettu 27. lokakuuta 2006, ehdotuksesta asetukseksi diplomaatti- ja konsuliedustustoille annetun yhteisen konsuliohjeiston muuttamisesta biometrinen tunnisteen käyttöönoton ja viisumihakemusten vastaanoton ja käsittelyn järjestämistä koskevien määräysten osalta (KOM(2006) 269 lopullinen), EUVL C 321, 29.12.2006, s. 38

OLAFin suorittamat tutkimukset

Lausunto, annettu 27. lokakuuta 2006, ehdotuksesta asetukseksi Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista annetun asetuksen (EY) N:o 1073/1999 muuttamisesta

Oleskeluluvat

Lausunto, annettu 16. lokakuuta 2006, muutetusta ehdotuksesta neuvoston asetukseksi kolmansien maiden kansalaisten oleskeluluvan yhtenäisestä kaavasta annetun asetuksen (EY) N:o 1030/2002 muuttamisesta, EUVL C 320, 28.12.2006, s. 21

Kulkulupa

Lausunto, annettu 13. lokakuuta 2006, ehdotuksesta neuvoston asetukseksi toimielinten jäsenille ja henkilöstölle myönnettävien kulkulupien muodon määräämisestä, EUVL C 313, 20.12.2006, s. 36

Rikosrekisterit

Lausunto, annettu 29. toukokuuta 2006, ehdotuksesta neuvoston puitepäätökseksi rikosrekisteritietojen vaihdon järjestämisestä ja sisällöstä jäsenvaltioiden välillä (KOM(2005) 690 lopullinen), EUVL C 313, 20.12.2006, s. 26

Elatusveloitteet

Lausunto, annettu 15. toukokuuta 2006, ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta lainsäädännöstä, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä elatusapuun liittyvissä asioissa (KOM(2005) 649 lopullinen), EUVL C 242, 7.10.2006, s. 20

Saatavuusperiaatteen mukainen tietojenvaihto

Lausunto, annettu 28. helmikuuta 2006, ehdotuksesta neuvoston puitepäätökseksi saatavuusperiaatteen mukaisesta tietojenvaihdosta (KOM(2005) 490 lopullinen), EUVL C 116, 17.5.2006, s. 8

Sisäisestä turvallisuudesta vastaavien viranomaisten pääsy viisumitietojärjestelmään (VIS)

Lausunto, annettu 20. tammikuuta 2006, ehdotuksesta neuvoston päätökseksi sisäisestä turvallisuudesta vastaavien jäsenvaltioiden viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi (KOM(2005) 600 lopullinen), EUVL C 97, 25.4.2006, s. 6

Liite H

Euroopan tietosuojavaltuutetun sihteeristön kokoonpano

Euroopan tietosuojavaltuutetun ja apulaistietosuojavaltuutetun välittömässä valvonnassa olevat alat

- **Valvonta**

Sophie LOUVEAUX
Hallintovirkamies ja oikeudellinen asiantuntija

Delphine HAROU (*)
Hallintoavustaja, valvonta

Rosa BARCELÓ
Hallintovirkamies ja oikeudellinen asiantuntija

Xanthi KAPSOSIDERI
Hallintoavustaja, valvonta

Zsuzsanna BELENYESSY
Hallintovirkamies ja oikeudellinen asiantuntija

Sylvie LONGRÉE
Hallintoavustaja, valvonta

Eva DIMOVNÉ KERESZTES
Hallintovirkamies ja oikeudellinen asiantuntija

Kim Thien LÊ
Sihteeri

Maria Veronica PEREZ ASINARI
Hallintovirkamies ja oikeudellinen asiantuntija

Jan DOBRUCKI
Harjoittelija (maalis–kesäkuu 2006)

Endre SZABÓ
Kansallinen asiantuntija ja oikeudellinen asiantuntija

Mate SZABÓ
Harjoittelija (maalis–kesäkuu 2006)

Stephen McCARTNEY
Kansallinen asiantuntija ja oikeudellinen asiantuntija

- **Politiikka ja tiedotus**

Hielke HIJMANS
Hallintovirkamies ja oikeudellinen asiantuntija

Per SJÖNELL (*)
Hallintovirkamies ja tiedottaja

Laurent BESLAY
Hallintovirkamies ja tekniikan asiantuntija

Martine BLONDEAU (*)
Hallintoavustaja, dokumentaatio

Bénédicte HAVELANGE
Hallintovirkamies ja oikeudellinen asiantuntija

Andrea BEACH
Sihteeri

Alfonso SCIROCCO
Hallintovirkamies ja oikeudellinen asiantuntija

Theodora TOUTZIARAKI
Harjoittelija (lokakuu 2006–helmikuu 2007)

Michaël VANFLETEREN
Hallintovirkamies ja oikeudellinen asiantuntija

(*) Tiedotusryhmä.

Henkilöstö-, budjetti- ja hallintoyksikkö

Monique LEENS-FERRANDO

Yksikönpäällikkö

Giuseppina LAURITANO

*Hallintovirkamies, henkilöstösääntökysymykset
Tilintarkastus- ja tietosuoja-asiantuntija*

Vittorio MASTROJENI

Henkilöstöavustaja

Anne LEVÉCQUE

Henkilöstöavustaja

Anne-Françoise Reinders

Henkilöstöavustaja

Raja ROY

Hallintoavustaja, talous ja kirjanpito

Valérie LEAU

Kirjanpitäjä

Stéphane RENAUDIN

Harjoittelija (lokakuu 2006–helmikuu 2007)

Liite I

Luettelo hallinnollisista sopimuksista ja päätöksistä

Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission pääsihteereiden sekä Euroopan tietosuojavaltuutetun allekirjoittaman **hallinnollisen sopimuksen** jatkaminen

Luettelo Euroopan tietosuojavaltuutetun muiden toimielimien kanssa allekirjoittamista palvelutasosopimuksista

- Palvelutasosopimukset komission kanssa (koulutuksen ja kulttuurin pääosaston harjoittelupaikatoimisto; henkilöstön ja hallinnon pääosasto ja työllisyyden, sosiaali- ja tasa-arvoasioiden pääosasto)
- Palvelutasosopimus neuvoston kanssa
- Palvelutasosopimus Euroopan yhteisöjen henkilöstökoulutuskeskuksen kanssa
- Hallinnollinen sopimus Euroopan tietosuojavaltuutetun ja Euroopan verkko- ja tietoturviraston (ENISA) välillä
- Sopimus toimielinten välisen kielikoulutuksen kustannusten yhdenmukaistamisesta

Luettelo Euroopan tietosuojavaltuutetun tekemistä päätöksistä

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 12. tammikuuta 2005, perhelisiä koskevien yleisten täytäntöönpanosäännösten vahvistamisesta

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 27. toukokuuta 2005, harjoitteluohjelmaa koskevien yleisten täytäntöönpanosäännösten vahvistamisesta

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 15. kesäkuuta 2005, osa-aikatyötä koskevien yleisten täytäntöönpanosäännösten vahvistamisesta

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 15. kesäkuuta 2005, vuosilomaa koskevien täytäntöönpanosäännösten vahvistamisesta

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 15. kesäkuuta 2005, palvelukseen otettaessa sovellettavia palkkatasolle luokittelun perusteita koskevien yleisten täytäntöönpanosäännösten vahvistamisesta

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 15. kesäkuuta 2005, liukuvan työajan käyttöön ottamisesta siten, että mahdollinen ylityö voidaan korvata

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 22. kesäkuuta 2005, Euroopan yhteisöjen virkamiesten tapaturma- ja ammattitautivakuutusta koskevien yhteisten määräysten vahvistamisesta

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 1. heinäkuuta 2005, perhevapaata koskevien yleisten täytäntöönpanosäännösten vahvistamisesta

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 15. heinäkuuta 2005, Euroopan yhteisöjen virkamiesten sairausvakuutusta koskevien yhteisten määräysten vahvistamisesta

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 25. heinäkuuta 2005, Euroopan yhteisöjen virkamiesten virkavapaata sekä väliaikaisten ja sopimussuhteisten toimihenkilöiden palkatonta vapaata koskevien täytäntöönpanosäännösten vahvistamisesta

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 25. heinäkuuta 2005, ulkopuolisesta toiminnasta ja toimeksiannoista

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 26. lokakuuta 2005, erityisellä päätöksellä myönnettävää kotitalouslisää koskevien yleisten täytäntöönpanosäännösten vahvistamisesta

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 26. lokakuuta 2005, kotipaikan määrittämistä koskevien yleisten täytäntöönpanosäännösten vahvistamisesta

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 7. marraskuuta 2005, Euroopan tietosuojavaltuutetun sisäisten valvontamenetelyjen vahvistamisesta

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 10. marraskuuta 2005, kansallisten asiantuntijoiden lähettämistä tietosuojavaltuutetun sihteeristöön koskevien sääntöjen vahvistamisesta

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 16. tammikuuta 2006, Euroopan yhteisöjen virkamiesten tapaturma- ja ammatitautivakuutusta koskevien yhteisten määräysten vahvistamisesta 22. kesäkuuta 2005 tehdyn päätöksen muuttamisesta

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 16. tammikuuta 2006, Euroopan yhteisöjen virkamiesten sairausvakuutusta koskevien yhteisten määräysten vahvistamisesta 15. heinäkuuta 2005 tehdyn tietosuojavaltuutetun päätöksen muuttamisesta

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 26. tammikuuta 2006, eloon jääneelle puolisolle vakavan tai pitkäaikaisen sairauden tai vamman perusteella maksettavaa eläkettä täydentävää rahallista tukea koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen vahvistamista koskevien määräysten hyväksymisestä

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 8. helmikuuta 2006, henkilöstökomitean perustamisesta Euroopan tietosuojavaltuutetun sihteeristöön

Tietosuojavaltuutetun päätös, tehty 9. syyskuuta 2006, henkilöstösääntöjen 45 artiklan 2 kohdan soveltamista koskevien sääntöjen vahvistamisesta

Euroopan tietosuojavaltuutettu

Vuosikertomus 2006

Luxemburg: Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto

2007 – 88 s. – 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95030-19-0

